

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

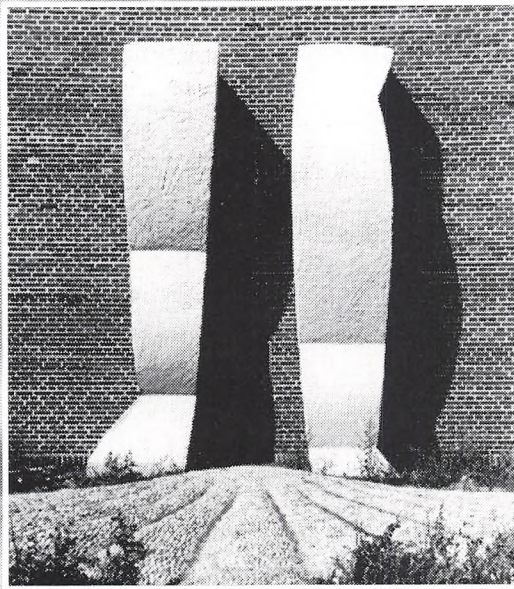
Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

hole pg

Ribe

Ribe Katedralskole 1995

Indhold

Kalender	4
Translokation	6
4. maj 1995	10
850 års jubilæum	11
Den store fest	30
Niels Holbak	31
I skoletidens løb	34
Musik og sang	44
Rejsen til Rom 1995	48
Romerske skitser	52
3 gæsteelever	58
Udvekslingsbesøg i Zittau	60
Lejrskole på Thurø	65
At ankomme til Ribe Katedralskole	68
Grønne studenter	70
Elevrådet	72
Gymnasiets opbygning	73
Julelegater	77
Sommerlegater	78
Studenter 1995	81
Personalia	82
Om portrættet	83
Skolens ansatte	84
Bestyrelsen ved Ribe Katedralskole	91
Råd og udvalg	92

Ribe Katedralskole er landets ældste gymnasieskole. Dens officielle fødselsdag er 13. juni 1145, hvor skolen overdrages til Ribe Domkirkes administration.

Ribe Katedralskole
Puggårdsgade 22
6760 Ribe

Tlf. kontor: 75 42 02 66
Telefax: 75 41 05 66
Lærerværelse: 75 42 00 35
Elever: 75 41 15 85
Sportshal: 75 41 14 31
Kontoret har åbent hverdage 8.00 – 14.45
(fredag 8.00 – 14.15)

Rektor: Bent Karsdal
Inspektorer: Annette Vind (stedfortræder for rektor)
Birgit Bro
Søren Hansen
Sekretærer: Jonna Bloch, Inger Geil
Studievejledere: Elisabeth Abrahamsen, Jacob Bastholm, Jørgen Baungaard Hansen
Bibliotekar: Lars Ilsøe
Pedel: Henning Skov Nielsen

Skolen har 454 elever: 84 matematiske og 84 sproglige i 1.g, 82 matematiske og 79 sproglige i 2.g, 76 matematiske og 49 sproglige i 3.g. Skolen har 47 lærere.

Målsætninger for Ribe Katedralskole

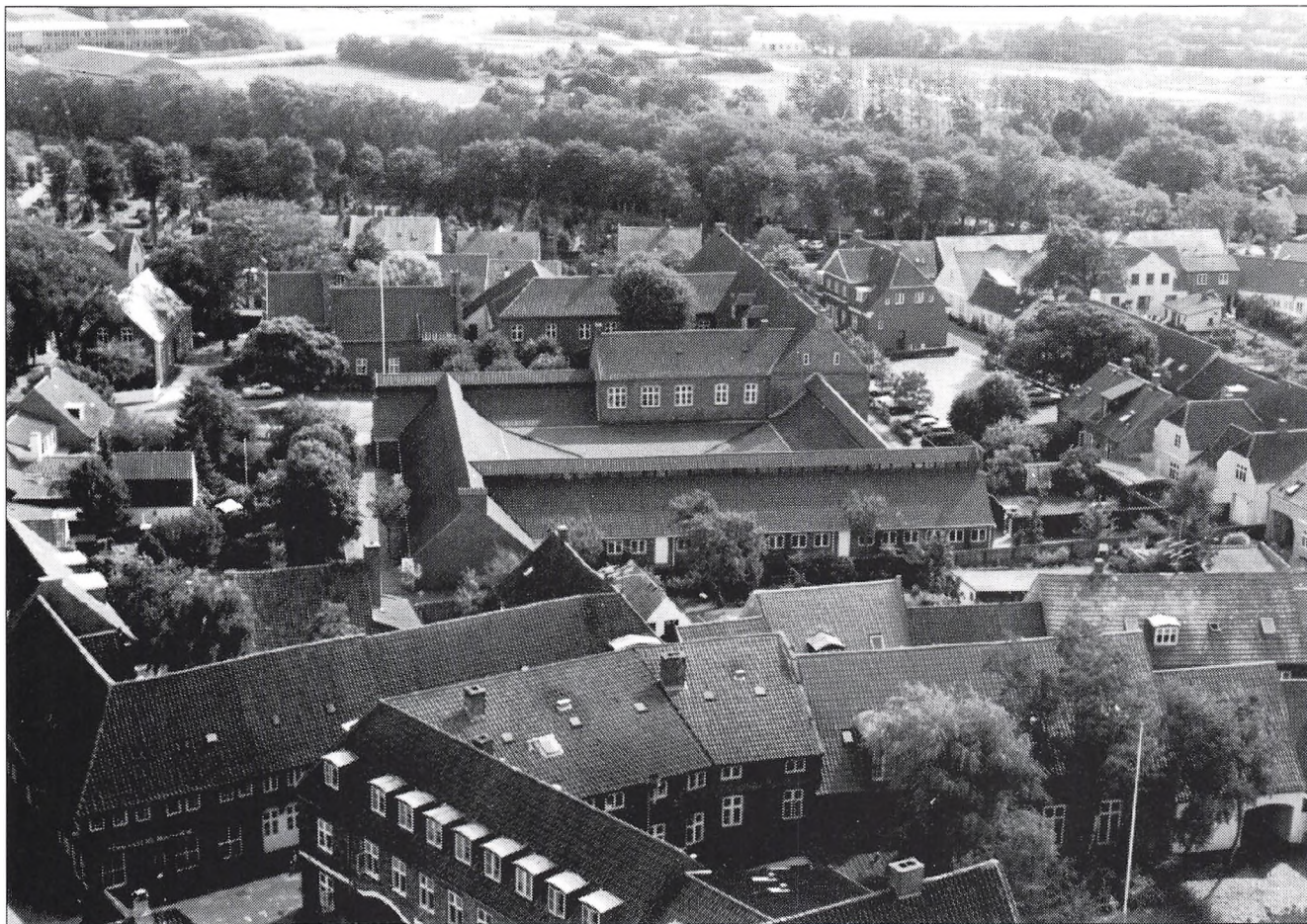
Ribe Katedralskole har til opgave inden for de af Undervisningsministeriet og Ribe Amtsråd fastsatte rammer at give en undervisning som er almindende, og som sikrer det nødvendige grundlag for videregående studier.

Det er skolens mål at give eleverne de bedste muligheder for at opnå faglig indsigt, alsidige færdigheder og personlig udvikling.

Ribe Katedralskole vil både værne om sin historie og sine traditioner og lægge vægt på udvikling og fornyelse. Skolen har særlige opgaver som kulturinstitution i Ribe.

Skolen lægger derfor vægt på at

- samarbejde med folkeskolerne
- have bredde i fagudbud
- have et højt fagligt niveau i undervisningen
- tage hensyn til den enkelte elev
- have kontakt til forældrekredsen
- være i samspil med omverdenen også internationalt
- vedligeholde og forny traditioner
- åbne skolen over for by og opland

Ribe Katedralskole fejrede i 1995 sit 850 års jubilæum. På jubilæumsdagen den 13. juni 1995 holdtes festgudstjeneste i Ribe Domkirke. Samtidig afslørede to skulpturer af billedhuggerne Lis Andersen og Ole Videbæk, og der åbnedes en særudstilling om skolens historie i det nye Museum for Vikingetid og Middelalder.

Skolen udsendte også i begyndelsen af 1995 et festskrift i tekst og billeder om skolen i Ribe.

Jubilæet sætter naturligvis sit præg på dette årsskrift. Men der fandt også en række andre begivenheder sted i 1995, som vi har valgt at beskrive her.

Jeg håber, at årsskriftet vil være til glæde for elever og forældre og alle med interesse for skolen.

*Ribe, november 1995
Bent Karsdal, rektor*

21. juni 1995.

1.b foran Valdemar Slot.

Kalender 1995

Januar

- 10. Forældrekonsultation for 2.g og 3.g
- 12.-18. Forældrekonsultationer for 1.g
- 26. Orienteringsdag for nye elever
- 31. Bestyrelsesmøde

Februar

- 1. Orienteringsaften for kommende elever og deres forældre
- 2. Fællesarrangement: Aids-oplysende teater med »Hiverterne og co.«
- 3. Heimdal
- 7.-8. Skolekomedie
- 11.-19. Vinterferie
- 20. Forældremøde om valgfag
- 24. Heimdal

Marts

- 7. Korkoncert i Kolding
- 8. Jubilæumskoncert i Sportshallen
- 13.-17. Terminsprøver for 2.g og 3.g

- 22.-25. 2a tyF, 2bx tyF i Güstrow, SH, LI
- 31. Volleyballturnering i Sportshallen

April

- 3. Fællesarrangement: Teatergruppe fra Ålesund: Minimusical om anorexi
- 5. Fællesarrangement: Jørn Lund om Encyklopædien
- 8.-17. Påskeferie
- 26. Forårskoncert
- 28. Idrætsdag
- 28. Heimdal

Maj

- 3. Bestyrelsesmøde
- 4. Mindehøjtidelighed i skolegården med kransedlæggelse
- 17.-20. Besøg fra Güstrow, 2a, 2bx

Juni

- 13. Skolens 850 års jubilæum

3.g ved Trevifontænen i Rom.

1.g på skovtur i Stensbæk Plantage.

23. Translokation og jubilæumsfest for gamle og nuværende elever

August

18. Introfest
28.-31. Forældremøder for 1.g

September

- 4.-7. Forældremøder for 1.g
11.-15. Lejrskole i Oure for 1.a, LS og ST
11.-15. Lejrskole på Thurø for 1.b, KB og HA
11.-15. Lejrskole i Tommerup for 1.c, HE og OH
11.-15. Lejrskole i Bækmarksbro for 1.x, BM og JH
11.-15. Lejrskole i Ålborg for 1.y, FL og AS
11.-15. Lejrskole i Støvring 1.z, LB og TF
11.-15. 2.a i Zittau, SH, GI
11. Valg til skolebestyrelsen
22. Heimdal
25. Bestyrelsesmøde

Oktober

13. Hvidovre Teater: »Først bliver man jo født«
14.-22. Efterårsferie
27. Heimdal

November

1. Fællesarrangement med DGS
4.-11. 3.g på ekskursion til Rom
8. Operation Dagsværk
10. Fællesarrangement med kulturminister Jytte Hilden
14. 3.g på Odense Universitet til uddannelsesorientering
17. Heimdal auktion
28. Blokdag: 6. time – hele dagen
30. Forældrearrangementet »Fagenes aften«

December

1. Store Heimdal
12. Blokdag: 1. time – hele dagen
21. Juleafslutning i Domkirken

Translokation 1995

Rektors tale

Kære studenter,

Jacob Paludan, forfatteren til »Jørgen Stein« skriver et sted: »Tidens passage er netop så langsom eller så hurtig, at hver gang man er lige ved at finde sig til rette i et aldersafsnit, lyder reveillen.«

Det er faktisk jeres situation lige nu. Efter 3 år i omgivelser, hvor I efterhånden har fundet jer godt til rette – i undervisningen, ved skolens forskellige arrangementer, sammen med klassekammeraterne – og efter 3 år, hvor I er blevet klogere på fagene og jer selv, så lyder reveillen, og så starter et nyt aldersafsnit.

I et år, hvor skolen fylder 850 år, hvor Danmarks befielse fandt sted for 50 år siden, og Genforeningen for 75 år siden, har vi naturligvis haft lejlighed til at se tilbage i historien. Men denne gang vil jeg gerne se lidt frem. Og fremtiden indfinder sig altid, når der bliver taget afsked.

Både undervisningsministeriet og universiteterne har tidligere udarbejdet prognoser over, hvad samfundet skønnedes at have brug for af arbejdskraft. Det har de ikke altid haft held med. I 80'erne fik man at vide, at samfundet ville mangle ingeniører om få år. Og man fik det råd, at sikkerhed for ansættelse fik man ved at læse til ingeniør. Sådan gik det ikke.

Et andet råd gjaldt vordende humanister. At læse humaniora var, sagde man, at gå den lige vej mod arbejdsløshed. Sådan gik det heller ikke. I 80'erne var der ganske vist mange arbejdsløse humanister, men de har i dag fundet beskæftigelse andre steder end i de traditionelle undervisningsstillinger. Og nu mangler vi mange steder humanister.

Det viser, at man nok skal vælge den uddannelse, man har lyst til. Og det vigtigste, når man skal ansættes, er måske ikke den specialiserede uddannelse, man har,

eller de moduler, man har gennemgået – men måske lige så meget, at man har været i stand til at gennemføre en uddannelse, at man har lært effektive arbejdsmetoder – og at man dermed giver løfter om, at man kan skaffe sig den viden og det overblik, der er brug for.

Rektor Bent Karsdal udnævntes d. 7. juni 1995 til ridder af Dannebrogordenen.

En af tendenserne i de kommende år vil nok være, at der bliver mindre tryghed i ansættelsen. Det hænger sammen med, at der bliver mindre tryghed i tidligere erhvervede kvalifikationer. Til gengæld vil vi sikkert i stigende grad opleve, at man både får sit job og sikrer det ved at lære nyt og ved at udvikle sig. Det gør man bedst, når man har valgt uddannelse efter, hvad man havde lyst til.

De der laver prognoser i dag, Handelshøjskolen og Institut for Fremtidsforskning, beskæftiger sig ikke så meget med, hvilke fag der er brug for, men snarere med, hvilke krav man skal stille til nye studerende – og dermed til jer.

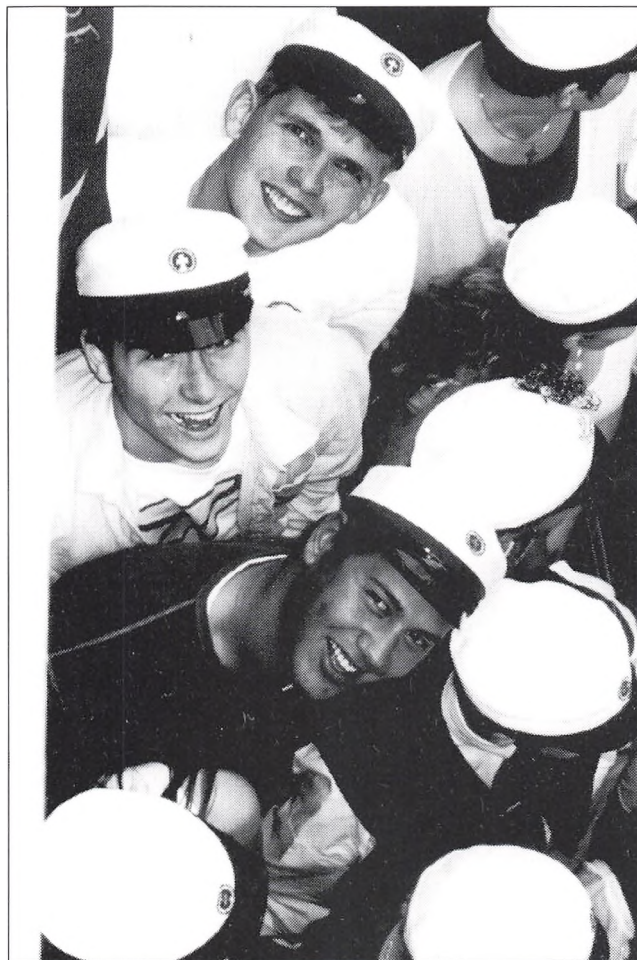
Det er ikke nok at kunne sin lektie eller interessere sig for det rigtige facit. I skal også være parate til at se nye muligheder, indsamle nye informationer og stille nye spørgsmål. Spørgsmål åbner og udvikler. Det gør facit ikke nødvendigvis. Og så skal I kunne overskue modsatrettede diffuse informationer og kunne kommunikere informationer.

Jeg tror også, at fascinationen over teknologien bliver mindre, selv om både bioteknologi og teknologisk udvikling vil være et vigtigt arbejdsmarked. Det kan sagtens tænkes, at historiske, moralske og miljømæssige aspekter vil få større vægt i uddannelserne, i vores holdninger som forbrugere og dermed også i erhvervslivet.

Ansvar for fremtiden, det må I selv tage. I skal være bevidste om fremtiden og planlægge og forme den. Måske ikke 10 år frem, men de nærmeste år og det videre uddannelsesforløb. I skal i gang med. Selv om planlægning er vigtig, skal man også kunne stoppe op og reflektere – og måske en gang imellem følge sine indskydelser.

Jeg vil håbe for jer, at I må få held til at forme jeres fremtid, og at I både får plads til den slagne landevej og de idylliske blomsterstier. Held og lykke.

Bent Karsdal

Studenternes tale

Nu kan vi kalde os almindannede. Tillykke med det! Men sikrer almindennelse et godt liv...? Der gives i løbet af tre år i gymnasiet mange bud på, hvad der skal til for at skabe et godt liv. Vi har lært udenad, at vi går i skole for livet – vi lærer for livet, men hvilket liv? Den brede vifte af obligatoriske fag skal sikre, at vi udrustes med en ballast, der skulle give et godt liv.

Vi ved nu lidt om meget og mere om mindre. Sådan,

stort set sådan, har det været gennem 850 år. Men metoderne med hvilke almindenheden er blevet formidlet til os har dog varieret noget. Spanskrøret er skiftet ud med brainstorming, og i stedet for at lære salmevers udenad, skal vi nu coache hinandens mindmaps i dansktimerne. Men skolen er jo ikke bare rettet mod fremtiden i form af undervisning. Udover tre års undervisning, har vi oplevet noget mindst lige så vigtigt, nemlig at vi i elevforeninger selv kan arrangere og bestemme hvilke aktiviteter, vi ønsker skal finde sted på skolen. Det være sig fester, foredrag, skolekomedie eller konkurrencer. Og desuden har vi oplevet et sammenhold i – og uden for – vores klasser. Vi er blevet bundet sammen af fælles oplevelser og af vores fælles mål, og vi har gjort skolen til vores skole.

Alle fag har tilbudt os opskrifter på et godt liv. Tager man udgangspunkt i en typisk skoledag i 3.g, hører man i religion om den kristne metode: et liv i harmoni med Gud, næsten og harmoni i ægteskabet mellem mand og kvinde. Opskriften på et godt liv lyder fra idrætshallen: »motion giver fysisk velvære, overskud og energi!« Skolens samfundsfaglærere vil derimod mene, at deltagelse i debat og diskussion giver medindflydelse og altså et indholdsrigt, godt liv. I den efterfølgende time, oldtidskundskab, lyder det fra Platon, at homosexualitet styrker intellektet og derfor er den rette vej. »Kend dig selv« er grækernes motto – kend dine begrænsninger og vær ikke overmodig... Men biologen Darwins budskab er klarere: »kun de stærkeste overlever....«

Nu er timerne slut

Vi gjorde det! Den varme fornemmelse det giver at fuldføre en krævende opgave ses på vores ansigter. Lettelse. Skolen, der fyldte vores liv i tre år, er slut. De sidste stile er skrevet og bøgerne afleveret.

Og her står vi så. Forvirrede. Glade. Lige glade med surrealisme og molekyler, og med en soleklar fornemmelse af, at det netop nu drejer sig om valg. Vi skal nu

vælge vores egen vej. Finde vore egne svar. Men vi er også alle klar over, at vore tre år på Ribe Katedralskole (og almindenheden) er grundlaget for disse valg.

Vi er blevet bombarderet med oplysninger. Vi har været druknedøden nær flere gange. Vi er blevet inter-

Ole Marker og Kirstine Sinclair.

esserede i de mest uventede ting. Vi er blevet forvirrede – vi har tvivlet. Vi tvivler. Det er klart nok, at vi skal sortere i alle de mulige løsninger, vi skal smide væk og føje til. Vi skal finde vore egne løsninger og svar.

Et godt liv? I dag er de færreste i tvivl – et godt liv starter her i gården med huer, fest og lettede smil.

På studenternes vegne: tak til Ribe Katedralskole og til lærerne.

Kirstine Sinclair

Ripensersamfundets tale

Kære studenter fra Ribe Katedralskole 1995!

Med en let omskrivning af indledningen til Kurt Vonneguts morsomme – men vist lidt umoderne – amerikanske roman: »Cat's Cradle«, vil jeg sige det sådan: For adskillige flasker rødvin og ca. 30 avisudklip siden

startede en offentlig debat, der må interessere alle, der har med undervisning at gøre – ikke mindst jer, der lige har taget studentereksamen.

Det begyndte altså med, at det blev konstateret, at elever i 3. klasse i DK ikke læste så godt som børn på samme trin i mange andre europæiske lande. Så kan man spørge, om det er vedkommende for jer, der netop har afsluttet 3.g – specielt når det hævdes, at det er indhentet igen allerede i 8. klasse, og at eleverne ivojrigt kunne så meget andet.

Hvis det sidste var rigtigt, ville alt være såre godt. Men de næste debatindlæg må alligevel betyde noget:

Der etableres en 3-årig efteruddannelse for lærere med henblik på læseforskning og for at øge lærernes viden om, hvordan man øger elevernes opmærksomhed om sproget (13.6.).

En matematiklærer fastslår, at de nye elever i Handels- og Teknisk Gymnasium ikke kan nå op på det niveau, der kræves til eksamen, fordi de starter med for dårlige kundskaber (7.5.).

Sådan noget har konsekvenser: Hans Larsen, der er censor ved optagelsesprøven til journalisthøjskolen, udtaler (J.P.), at hvis kravet for optagelse var, at man skulle kunne stave korrekt, ville det ikke være muligt at besætte alle pladser.

Derfor anbefaler et udvalg under undervisningsministeriet da også læsekursus og ekstra læseundervisning i gymnasiet (10.5.).

I erkendelse af, at det tager sin tid, før sådanne tiltag slår igennem, er der såmænd også et universitet, der tilbyder lignende serviceydelser. Det kan betyde, at de undervisningsmæssige aktiviteter også på mit universitet, der ligger i København, vil ændre indhold radikalt – og dog!

Alt dette har naturligvis ikke noget direkte med jer at gøre. I har fået jeres studentereksamen på verdens bedste gymnasium, og hvem der måtte mene noget andet, vil få med Ripenser-Samfundet at bestille.

Men de af jer, der vil læse videre, må være indstillet på, at I kan møde mindre heldige medstuderende – og det kan være krævende.

Nogle af dem vil være lidt ældre, end I er. Det er ikke nødvendigvis, fordi de er tungere i det, end I er. De har bare taget et afslapningsår og et eller flere fjumreår – og så går tiden. Dem skal I naturligvis være forstående over for, og vise dem den respekt, disse ældre – måske – fortjener.

For en hel del af dem er det – selv på studiets 3. eller 4. år – ikke blevet klart, at danske verber i præsens aktiv ender på r, medens præsens infinitiv – også kaldet navnemåde, ender på e. På nutidigt dansk i hvert fald – men det kan naturligvis ændre sig. At hjælpe dem synes umiddelbart at være let, men tro mig, det er langt sværere, end I forestiller jer!

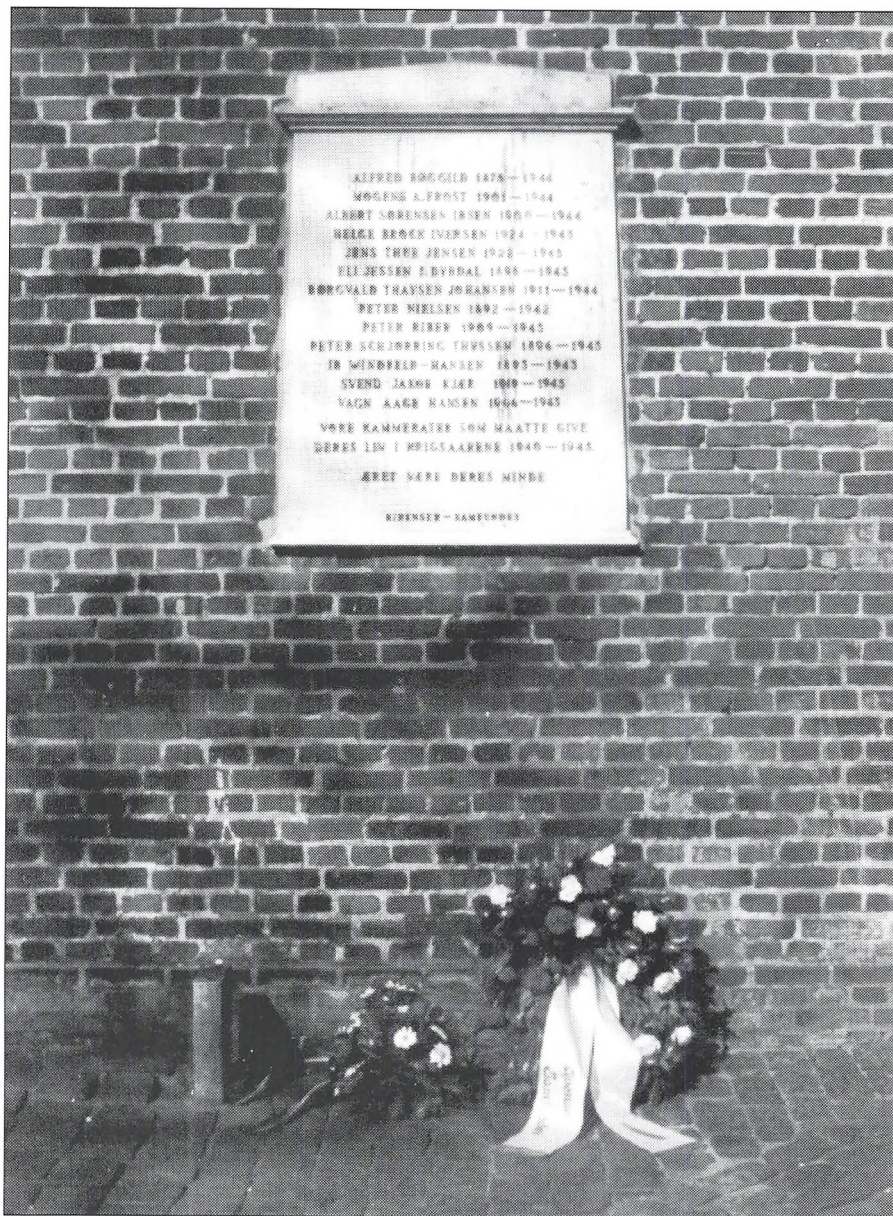
I må også være indstillet på, at nogle studerende ikke kan tage de enkelte fag helt alvorligt, fordi de hellere vil beskæftige sig med det overordnede, helheden og det tværfaglige. Det gør de – ifølge en viceskoleinspektør (17.6.) – fordi fagene i folkeskolen fortrænges af »tværfagligt projektmageri«, og så tror de, at sådan skal det være. De behøver også en håndsækning og nogle gode råd, fordi overblik – desværre – ikke opnås uden kendskab til detaljen!

Enkelte studerende vil have forspist sig på undervisningsministeriets nye slogan: Eleven i centrum. Dem er I nødt til at overbevise om, at al god undervisning er lærerstyret – og allerede har eleven i centrum.

I håbet om, at I vil blive gode hjælpere for jeres mindre heldige studiekammerater, som ikke er fra jeres og vores gamle skole, og i visheden om, at I har fået det bedste grundlag at arbejde videre på, ønsker jeg jer tillykke med jeres studentereksamen fra Ribe Katedral-skole!

Ole Marker

4. maj 1995

50-års dagen for Danmarks befrielse mindedes d. 4. maj i skolegården. Vejret var varmt og dejligt. Alle elever og lærere var til stede, og Ribes borgmester, Jørgen Elsted Hansen, nedlagde en krans for Ribe byråd ved mindepladen for de faldne kammerater, ligesom Gregers Jæger nedlagde en krans fra Ripensersamfundet. Derefter sang vi *Altid frejdig, når du går*.

Mindetavlen i skolegården.

850 års jubilæet

Den 13. juni 1995 fejrede skolen sit jubilæum med en festgudstjeneste i Domkirken og en efterfølgende reception på skolen.

Efter receptionen åbnedes en særudstilling om skolen i det nye Museum for Vikingetid og Middelalder.

Rektor Bent Karsdals jubilæumstale 13. juni 1995

Velkommen til Ribe Katedralskoles 850 års jubilæum til vore gæster, tidligere elever, nuværende elever og skolens lærere.

Vi har indledt vores jubilæumsår med at udsende et festskrift. Vi har holdt jubilæumskoncert med Sønderjyllands Symfoniorkester i marts. Og i dag midt i eksamenstiden er det skolens 850 års fødselsdag. Senere i eftermiddag åbner Vikingemuseets første særudstilling om skolens historie.

I vores festskrift har en af sidste års studenter givet udtryk for sine tanker ved jubilæet. Hun skriver: »At Ribe Katedralskole som institution har fungeret i 850 år er da imponerende, men personligt har jeg svært ved at forholde mig til så lang tid. Vi taler altså om mere end 30 generationer! Puggårds gamle, røde mursten og slidte stentrappe kan jeg forstå. Nogen har været her før mig ... Og det er selvfølgelig en af de stemninger, jeg som nybagt student tager med mig på min videre færd ud i verden. Men ud over historiens vingesus er det også hverdagslivet, som i høj grad skaber atmosfæren på Katedralskolen.«

Når vi fejrer jubilæum i dag, så gør vi det med udgangspunkt både i historien og i hverdagen. Jubilæet giver os lejlighed til at se tilbage på vor tradition. Men at fejre jubilæum giver først rigtig mening, når vi kan glædes over skolens liv – og når vi har tro på fremtiden

Gæster ved receptionen.

og lyst til at løse de opgaver, der kommer. Det har vi – og også derfor fejrer vi jubilæum.

Vor skoles historie hænger sammen med kirkens. Vi ved egentlig ikke, hvor gammel skolen er. Men Ribe Katedralskole nævnes første gang i et dokument dateret 13. juni 1145. Biskop Elias af Ribe skriver heri, at vi (biskoppen) har givet dem (kannikerne ved domkirken) frihed til at indrette skolen efter deres ønske og med råd fra biskoppen. Brevet viser, at der allerede eksisterede en skole i Ribe da, og at det blev overdraget til kirkens kanniker eller domkapitlet at styre skolen under biskoppens tilsyn. Når skolen først nævnes i 1145, så skyldes det, at biskop Elias i samme brev oprettede stillinger som kanniker ved kirken, og at disse stillinger fik

FESTGUDSTJENESTE

tirsdag den 13. juni 1995 kl. 10 i Ribe Domkirke

Motet af Rued Langgaard: Ophøj dig, Gud

Rektor Bent Karsdal

Undervisningsminister Ole Vig Jensen

Schuberts Messe G-dur, 1. sats: Kyrie

Fællessalme: Se, nu stiger solen

Tekst: Jakob Knudsen, musik: Oluf Ring

Trosbekendelse

Fire tekster om kundskab

Kvinden, slangen, æblet, den første indsigt. 1. Mosebog, kap. 3, v. 1-7

Lykkeligt det menneske, der har vundet visdom. Ordsprogenes bog, kap. 4, v. 13-17

Den, der øger sin kundskab, øger sin smerte. Prædikerens bog, kap. 1, v. 12-18

Nu erkender jeg stykkevis, men da skal jeg kende fuldt ud. 1. Kor., kap 13, v. 8-12

Fællessalme: Forgæves er vor kraft og kunst

Tekst: Hans Tausen, musik: Strassbourg 1525

Prædiken

Domprovst Jens Torkild Bak

Schuberts Messe i G-dur, 4. sats: Sanctus

Fællessalme: Op al den ting

Tekst: H.A. Brorson, böhmisk melodi

Fader Vor

Velsignelse

Fællessalme: Herre Gud, dit dyre navn og ære

Tekst: Petter Dass, norsk folkemelodi

Postludium

Liturg: Biskop Niels Holm. Orgel: Domorganist Mogens Melbye

Solister: Eva Lorenzen - sopran, Ole Justesen - tenor, Thomas Præstegaard - baryton

Skolens kor under ledelse af Steen Hansen

RECEPTION

for indbudte gæster og ansatte tirsdag den 13. juni 1995 kl. 11.45 - 13.45
på Ribe Katedralskole

Rektor Bent Karsdal

Fællessang: Er lyset for de lærde blot

Tekst: N.F.S. Grundtvig, musik: Erling Lindgren

Amtsborgmester Laurits Tørnæs

Midsommersang

Tekst: Leo Estvad, musik: Svend S. Schultz

Elevrepræsentant i bestyrelsen Pia Schultz

Formand for pædagogisk råd Ole Hedegaard Jensen

Circle of Songs: One Voice 1992

Tekst: Lisa Freeman, musik: Jørgen Emborg

Om søjlerne

Lis Andersen og Ole Videbæk

Ripensersamfundets formand Ole Marker

Oh Lord

fra Porgy and Bess, musik: George Gershwin

Øvrige taler

Fællessang: Nu lyser løv i lunde

Tekst: Johannes Jørgensen, musik: Carl Nielsen

Skolens kor under ledelse af Hanne Østerby Knudsen og Steen Hansen

Efter receptionen åbnes en særudstilling af Torkil Funder:

Skolen i Ribe - fortællinger 1145-1995

i det nye Museum for Vikingetid og Middelalder

Skolens kor.

tillagt opgaver, bl.a. administrationen af den allerede dengang eksisterende skole i Ribe.

Kirken ejede og styrede skolen frem til reformationen i 1536. Da overgik skolen til kongen. En reel overtagelse fra kongemagtens side fandt dog først sted ved enevældens indførelse i 1660. Regeringen spurgte biskop og stiftamtmand til råds og stillede fortsat skolen under biskoppens tilsyn. Det gjaldt frem til 1805, hvor Universitets- og skoledirektionen blev øverste myndighed. Skole og kirke har således hørt sammen i henved 700 år.

Kirken sørgede for det økonomiske grundlag. I et brev fra 1278 bestemte biskop Tyge, at der af Darum Sogns indtægter skulle udredes 2 mark til skolen i Ribe, der til gengæld fik pligt til at undervise alle elever fra Darum og desuden 100 fattige elever fra hele stiftet gratis. Biskop Christiern skænkede i 1298 godsbesiddelser, så der kunne opføres et kollegium for 20 fattige elever. Det blev til stiftelsen Puggård. Og biskop Iver Munk indskærpede i 1514 de 21 sogneprester i stiftet deres pligt til mod betaling at anvende skolens ældste elever som degne. Endelig var det også biskop Thura, der i 1723 fik ret til at optage kollekt i alle kirker i Jyl-

land, så den bygning der ligger over for kirkens vestende kunne opføres som skolehus.

Kirken krævede også noget til gengæld. Elever og lærere skulle selv i januarkulden deltage i gudstjenesten hver morgen og ved alle kirkelige handlinger, hvor skolen stillede med sin sangopvarthing.

Og så fastlagde kirken skolens formål. I middelalderen at uddanne kommende præster. Efter reformationen »- også at lære unge Personer Latin og andre Tungemaal, saa at Riget kan have lærde Mænd,« som Chr. 3. skrev i 1536. Og som det hed i den ed, rektor aflagde ved sin tiltræden: »at drive paa den kateketiske Lærdom og bibringe de unge de humane Fag og Sprogene.«

I 1809 blev formålet, efter at staten havde overtaget tilsynet med skolen, at »forskaffe Eleverne en saadan Uddannelse af deres Anlæg og Evner, at de tilbørligen forberedte, kunne ved Universitetet fortsætte og fuldende deres akademiske Studier.«

»Tilbørligen forberedte« betød da en helt ny fagrække, hvor dansk og naturvidenskabelige fag fik stigende betydning. Skolen skulle nu efter forordningen »danne tilkommende Embedsmænd.« Efterhånden også kommende naturvidenskabelige kandidater, som industrialiseringen i slutningen af 1800-tallet krævede. Skolens bomærke: Til Kunst og Videnskab er et udtryk for den tradition.

Den lærde skole er naturligvis en af Katedralskolens og gymnasiets uddannelsestraditioner.

Pil Dahlerup har fornylig karakteriseret den ved teoretisk tænkning, definatorisk præcision, analytisk skarphed og omfattende viden. Det er en intellektuel skoleform, hvor det gælder om at blive klog på det, der er fremmed for en selv.

Den tradition vil vi godt vedkende os. Men den står ikke alene. Der er ikke megen samtale i den målsætning. Og det er der faktisk i gymnasiet. Vi er også en skoleform, der er præget af en grundtvigsk tradition, hvor den enkelte elevs personlige udvikling spiller en

vigtig rolle. Lærerne har fagligt-pædagogisk ansvar, eleverne har læringsansvar. Ansvar har man i fællesskab. Og samtalen er et vigtigt led heri. Vi har haft stor glæde af udveksling med udenlandske gymnasier. Men når vi sammenligner vores skole med andre landes vægt på det skriftlige, så forstår man, hvor vigtig samtale og diskussion i klassen er.

Vi vil også gerne vedkende os den socialliberale tradition, der fra 1903 har ændret gymnasiet fra at være en eliteskole til efterhånden at være en naturlig overbygning på folkeskolen.

Kordeltagerne holder pause.

Indtil 1903 var optagelse i gymnasiet betinget af prøve i en række fag, man ikke havde i grundskolen. Derfor var privatundervisning en forudsætning, før man som 12-årig kunne optages i 1.klasse på Katedralskolen. Fra 1903 kunne man gå direkte fra grundskolen via mellemskolen til gymnasiet – og fra 1903 kunne piger optages på Katedralskolen.

På langt sigt betød det, at gymnasiet indrettede sig efter de forudsætninger, eleverne havde i folkeskolen. Gymnasiet er således blevet en bred almen uddannelse, der samtidig giver det bedste faglige grundlag for videregående studier.

Vi vil gerne bruge alle 3 traditioner:

Vi vil gerne give eleverne de bedste muligheder for at opnå faglig indsigt og personlig udvikling. Og vi glæder os over, at op mod 90 % af studenterne bruger deres eksamen.

Vi vil gerne værne om vore traditioner og forny og udvikle os som skole. Vi vil have både bibliotekets rigdom og skriveværkstedets muligheder.

Vi vil have et højt fagligt niveau, give eleverne udfordringer og samtidig tage hensyn til den enkelte elev.

Vi vil lægge vægt på et godt samarbejde med folkeskolerne og samspil med omverdenen.

Vi vil gerne være åbne over for alt det, der sker omkring os, – både internationalt og teknologisk.

Vi har tillid til fremtiden. Også derfor fejrer vi jubilæum.

Undervisningsminister Ole Vig Jensens jubilæumstale

Tak for invitationen til at tale ved Katedralskolens 850 års jubilæum.

850 år er et stort afsnit af Danmarks historie og af dansk kulturhistorie. Ribe Katedralskole har under vekslende former deltaget i hele dette forløb. Først som katolsk præsteskole og senere som luthersk kirkeskole,

humanistisk embedsmandsskole og – i vores århundrede – som demokratisk almenskole. Beretningen om skolens historie er også beretningen om undervisningens historie i Danmark. Hundreder og atter hundreder af elever er blevet udrustet med lærdom herfra. De første mange generationer med især religion, latin og græsk. Men siden skoleforordningen i 1805 også med en række andre fag bl. a. dansk, tysk, fransk, naturhistorie, aritmetik og geometri.

Der er ikke mange elever, som har givet en øjenvidne-skildring af deres latinskoletid i Ribe. Vi ved dog, at disciplinen kunne være streng, og forholdene for eleverne kummerlige.

Fra begyndelsen af vort århundrede har vi imidlertid et poetisk erindringsbillede fra en fysiktime. Forfatteren til dette bidrag er en tidligere elev, som mange år efter studentereksamen fandt en kasse med gamle skolebøger fra Ribe. Han fik øje på nogle ufærdige verselinjer i margin på en af bøgerne – og faldt i tanker:

Jeg citerer:

»Der var nogle gamle tegninger og et vers i Ellingers Fysik; man har ikke set dem siden den gang for 30 år siden. For et øjeblik er årene som sunket i graven, og der skinner en skrå sommervind ind af skolestuens vinduer. Man er ikke kommet op – det var Joules Lov og der er ikke udsigt til, at det sker, og man hengiver sig til den søde velvære, som kun skoledrenge kender, der er sluppet for en lektie, de ikke kan. Fra fysikværelset kan man se ud i skolegårdsgrønnen og bagved dem de rødtagede huse i Puggårdsgade og de grønne baghaver, og i bunden billedet af Domkirken, det grå Marietårn og bagved det røde, firkantede. Det er juni og himlen er blå. Henne fra tavlen diskuterer adjunkt Høst Joules Lov med eleven, der er oppe, og ud for teksten i den gamle fysikbog finder jeg med flygtig blyantskrift begyndelsen til et digt:

»Skærsommersol og lindeløv og sommerhimlen blå solstriber gennem gyldent støv og fuglesang.«

Mere blev det ikke til. Det var måske for vanskeligt under behandlingen af Joules Lov at finde et ord, der rimede på blå. Det lille vers er som en vissen blomst, der ved gensynet pludselig får farve og bliver een af sommerens roser. Nu husker jeg gennem al sentimental erindring junihimlens dybe blå over Ribe, men også strid vestenvind, regn og kulde. Især husker jeg jundagen, rakt som en gave. Dengang så vi ikke sådan på det, vi bare stormede ud i frikvarteret, da det ringede ud.«

Forfatteren og højskolemanden Jørgen Bukdahl skrev det lille vers i fysikbogen under sin gymnasietid på Ribe Katedralskole i årene 1914-16. Han sprang 1.g over. Det kunne man læse selv, mente han. Kemi og matematik var ham inderligt ligegyldigt pligtstof. Et helt andet forhold havde han til Shakespeare og Goethe. Han var lidt ældre, lidt mere moden og lidt mere selektiv i sine interesser end de øvrige elever og savnede måske en større frihed til at vælge – og fravælge – fag. Havde han haft muligheden, var han måske blevet hf-er.

En gymnasieelev fra vore dage udtrykker sig lidt anderledes. Således skriver Stina Lou Sørensen i skolens meget smukke festskrift:

»At være gymnasieelev kan være en frustrerende oplevelse – selv på Ribe Katedralskole. I tre år gør skolen krav på det meste af ens tid. Det er tre gode, rædselsfulde, lange, irriterende og skægge år. Man når rundt i hele følelsesregistret, mens Ribe Katedralskole stenroligt ser til.« ... »Må mange flere få lov at slide Puggårds gamle trappe.«

De to studenter, som befinder sig i hver sin ende af dette århundrede, udtrykker sig i forskellig stil, men budskaberne er ikke så langt fra hinanden. Gymnasieårene er gode, rædselsfulde, lange, irriterende og skægge. Det er ramt lige på kornet.

Også nogle ord om fremtiden

Mange gymnasieelever nærer bekymring for fremtiden. Den daglige læsning af aviser bekræfter da også, at vi

bliver stillet over for store udfordringer i de kommende år. Jeg kan nævne kampen mod sygdomme, vi troede var under kontrol, indsatsen for at bevare et sundt miljø og udbygningen og fornyelsen af velfærdssamfundet.

Især rettes blikket mod undervisningssektoren i forventning om, at sætter vi ind her, skabes der forudsætninger for, at vi kan løse fremtidens komplekse problemer. Heldigvis ser vi, at næsten alle unge søger en ungdomsuddannelse, og at studenter i stort tal søger en videregående uddannelse. Det giver grund til optimisme. Vi må i fremtiden blive bedre til at udvikle og især udnytte de menneskelige ressourcer, vi har.

Vi har i mange år set gymnasieelever gøre en stor indsats for et land i den tredje verden, bl.a. under Operation Dagsværk. Det er udtryk for en tro på, at det kan nytte at gøre en personlig indsats, og at man med egne kræfter kan bevæge verden. Det giver også grund til optimisme.

Nogle studenter går direkte i gang med et studium, andre rejser ud i verden. Nogle finder et job. Andre bruger et år på frivilligt arbejde i græsrodsbevægelser eller tager et højskoleophold. Fælles for dem er ønsket om at mærke verden uden for skolen og undersøge om vingerne kan bære. Og hvad vingerens bæredygtighed angår kunne jeg tilføje: Det er godt at have meget velkendt land bag sig, når man skal begå sig i ukendte egne.

I dette århundrede er gymnasiet, som allerede nævnt blevet en demokratisk almenskole. Heri ligger bl.a., at gymnasieuddannelse søges af unge i stort tal og fra alle lag i befolkningen. Denne udvikling har for alvor taget fart i de sidste 25 år. Det har været en omstilling for gymnasi-erne og en god udvikling for samfundet, for det viste sig, at der i den ekspanderende gymnasiesektor lå et stort udvik-

lingspotentiale – en reserve af kræfter der blev frigjort – til gavn for vore unge.

Undervisningen i gymnasiet er såkaldt almindelig. Ikke dannelsen som et særligt område, men som resultat af læreres og elevers bestræbelser for at gøre faglig dygtighed og menneskelig udvikling til to sider af samme sag. Det er et af gymnasiets vigtige mål.

Et andet er det studieforberedende sigte med undervisningen.

Et tredje kunne være at værne om elevernes engagement, nysgerrighed og lyst til at erhverve sig viden og kompetence.

Det er ikke helt uden vanskeligheder at nå disse mål, det kan man også læse om i avisen. Men jeg tror fortsat, at målene beskriver vigtige byggesten til et fundament for jeres videregående uddannelse. Sidst, men ikke mindst er gymnasieuddannelsen et solidt fundament for fremtiden.

Jeg vil gerne slutte med at ønske Ribe Katedralskole et varmt tillykke med det markante jubilæum og give jer de bedste ønsker for fremtiden.

Jens Torkild Bak og Bent Karsdal.

Domprovst Jens Torkild Baks prædiken

Elever og lærere læste følgende tekster:

1. Mosebog kap. 3, v. 1-7:

Slangen var det snedigste af alle de vilde dyr. Gud Herren havde skabt, og den spurgte kvinden: »Har Gud virkelig sagt, at I ikke må spise af træerne i haven?« Kvinden svarede slangen: »Vi må gerne spise af frugten på træerne i haven, men frugten på det træ, der står midt i haven, har Gud sagt, at vi ikke må spise af og ikke røre ved, for ellers skal vi dø.« Men slangen sagde til kvinden: »Vist skal I ikke dø! Men Gud ved, at den dag I spiser af den, bliver jeres øjne åbnet, så I bliver som Gud og kan kende godt og ondt.« Kvinden så, at træet var godt at spise af og tiltrækkende at se på, og at det også var godt at få indsigt af, og hun tog af frugten og spiste. Hun gav den også til sin mand, der var hos hende, og han spiste. Da åbnedes deres øjne, og de opdagede, at de var nøgne. Derfor syede de figenblade sammen og bandt dem om livet.

Ordsprogenes Bog kap. 3, v. 13-18:

Lykkeligt det menneske, der har vundet visdom, det menneske, der opnår forstandighed, for det er bedre at

erhverve den end sølv, og den giver større udbytte end guld; den er mere kostbar end perler, af dine skatte kan ingen måle sig med den. I dens højre hånd er et langt liv, i dens venstre er rigdom og ære; dens veje er dejlige veje, alle dens stier fører til lykken. Den er livets træ for dem, der griber den, de, der holder fast ved den prises lykkelige.

Prædikerens Bog kap. 1, v. 12-18:

Jeg, Prædikereren, var konge i Jerusalem over Israel, og jeg havde til hensigt med visdom at undersøge og udforske alt det, der sker under himlen. Men det er en ulykkelig plage, Gud har givet menneskene at plage sig med! Jeg så, at alle de ting, der sker under solen, er tomhed og jagen efter vind. Det krumme kan ikke gøres lige, det, der mangler, kan ikke tælles med. Jeg sagde ved mig selv: Jeg er nået højere og længere i visdom end nogen af dem, der regerede over Jerusalem før mig, og jeg har opnået stor visdom og kundskab. Jeg havde til hensigt at forstå visdom og kundskab, dumhed og dårskab. Jeg måtte erkende, at også det var jagen efter vind, for jo større visdom, des større kval, den, der øger sin kundskab, øger sin smerte.

1. Korintherbrev kap. 13, v. 8-12:

Kærligheden hører aldrig op. Profetiske gaver, de skal forgå; tungetale, den skal forstumme; og kundskab, den skal forgå. For vi erkender stykkevis, og vi profeterer stykkevis, men når det fuldkomne kommer, skal det stykkevis forgå. Da jeg var barn, talte jeg som et barn, forstod jeg som et barn, tænkte jeg som et barn. Men da jeg blev voksen, aflagde jeg det barnlige. Endnu ser vi i et spejl, i en gæde, men da skal vi se ansigt til ansigt. Nu erkender jeg stykkevis, men da skal jeg kende fuldt ud, ligesom jeg selv er kendt fuldt ud.

Allerførst skal jeg på vegne af Ribe Stift og Ribe Domsogn ønske Katedralskolen tillykke med 850 års

jubilæet. Det er en stor glæde at få lov til at fejre jubilæet sammen med skolen. Vi har hørt fire tekster om kundskab. Vi kunne lige så godt have sagt fire tekster om eksistens. Der er nemlig, i teksterne, en nøje sammenhæng mellem erkendelse og eksistens.

Første tekst Kvinden, slangen, æblet, den første indsigt ... Den første indsigt er den første i betydningen: den fundamentale. Der er tale om den opdagelse, det erkendelsesgennembrud, hvorigennem mennesket bliver bevidst om sin frihed.

Friheden betyder ikke kun, at mennesket kan vælge mellem at gøre det ene eller det andet, men at mennesket er nødt til at række efter friheden, og at det i virkeligheden ikke er muligt for det at acceptere på forhånd fastsatte grænser for dets udfoldelse. Det må altid tænke og – efter mod og evne – handle sig fri af begrænsningerne.

Med sin erkendelse af friheden vil mennesket for bestandig være dømt til at fordrive sig selv fra det hjemlige og trygge. Friheden er både gave og forbandelse. I. Mosebog tager myten til hjælp, og i mytens form fortælles der om et syndefald, som var problemet udelukkende det, at een er snublet eller faldet, nemlig denne Eva, som I. Mosebog giver skylden for hele ulykken. Derigennem forestiller myten sig også, at det kunne have været anderledes. Den drømmer sig tilbage til en urtilstand før friheden, en urtilstand, hvor den hjemlige tryghed, paradiset, er uantastet. En urtilstand, hvor det er muligt at dyrke sin have, passe sin kone og leve med fred i sindet under Herrens tugt og formaning.

Men hvorom alting er: Friheden er skæbne for mennesket. Af frihedens fødes forskningen, traditionskritikken, grænseoverskridningen, jordomrejsen, de himmelstræbende, gudsforgående ambitioner, angsten og krigen. Af friheden fødes endvidere her i anden halvdel af det tyvende århundrede en bestemt anarkistisk gangart, karakteriseret ved, at kroppen drives frem af halvt slæbende, halvt vuggende fødder, som ved et usynligt

snoretræk er forbundet til hovedet – et iøvrigt uhyre sindrigt system, der fremkalder en ejendommeligt dykkende rytme mellem de højt hævede skuldre. I hånden en plasticpose med fysikrapport, dansk stil, noder eller Hansa Export. Disse evindelige plasticposer, der også her i denne fornemme gamle by bæres frem og tilbage med snart det ene, snart det andet indhold. En nøjsomhedens æstetik eller en afgrundens, en grimhedens æstetik, praktiseret i bevidst eller ubevidst oprør imod forældredyrets forsøg på at redde facaden og i hvert fald i foragt for den attachetaske, der ifølge fordommen bæres af den jævnaldrende kollega ude på Handelsskolen.

Anden tekst Lykkeligt det menneske, der har vundet visdom ... Visdom giver større udbytte end guld ... Nu skal vi tale – ikke om erkendelse som frihed, ikke om de himmelstormende ambitioner, grænseoverskridningerne og traditionskritikken, men om erkendelse som led i dannelsen.

Køb visdom, køb indsigt! siger faren til sønnen og moren til datteren. Køb visdom, køb indsigt, glem den ikke og vig ikke fra min munds ord. Svigt den ikke, den skal vogte dig, elsk den, den skal bevare dig. Visdom først og fremmest! Køb visdom, køb indsigt for alt, hvad du ejer. Sæt den højt, så løfter den dig op, den bringer dig ære, når du tager den i favn. Den sætter en yndig krans på dit hoved, den skænker dig en prægtig krone.

Det er selvfølgelig lettest at istemme denne lovprisning af kundskaben i tilbageblikket, når man er færdig med sin uddannelse og allerede har set en smuk karriere forme sig og måske også har været så heldig rent materielt at smage frugterne af de møjsommeligt tilegnede lærdomme.

Men ikke desto mindre: Katedralskolen er på en gang skolen i Ribe med sine lokale traditioner og sin historie og samtidig det sted, hvor nye generationer indvies i det gamle europæiske dannelsesprojekt, der bliver iværksat med den type skoler. I Ribe først i form af

den skole, der omtales for 850 år siden i biskop Elias' skrivelse, og som havde til formål at uddanne folk til kirkens tjeneste, og siden, nemlig fra skolereformen 1805, i form af den skole, der nu skal stå i det borgerlige samfunds og den nationale statsbygningens tjeneste.

Vi kan altså mærkværdigvis konkludere, at den sam-

Uffe Gravers Pedersen, Birthe Karsdal og Ole Vig Jensen

me kundskab har to hoveder: det ene traditionskritisk, grænseoverskridende, det andet dannende og formende. Det ene anarkistisk himmelstormende, det andet samfundsbevarende, optændt af borgerlig dyd, hvad enten den borgerlige dyd består i at udbrede Herrens tugt og formaning på latin eller i at indlære matematiske formler.

Den tredje tekst: Den, der øger sin kundskab, øger sin smerte ... Nu skal vi tale om faren ved al kundskab. Faren ved kundskab og boglig dannelse er, at man, så snart man har været på studietur til Rom, læst Kongens Fald, betragtet livet fra et værtshus og har hanket op i sin plasticpose, da får den ulykkelige ide, at man har gennemskuet alting og derfor kan tillade sig at blive kundskabstræt, og glemmer, at kundskab altid vil være en metodisk og perspektivisk uhyre afgrænset størrelse.

Prædikerer, som udtaler disse ord om smerten ved kundskaben, er den israelittisk-jødiske litteraturs første akademiker. Han beslutter sig for at sætte sig ned og betragte tilværelsen udefra, at vurdere den kritisk og nøje; og han kommer til det resultat, at målt på den omstændighed, at mennesket skal dø og deri ikke har noget fortrin frem for dyret, så bliver al menneskelig stræben ikke andet end tomhed, forfængelighed og jag efter vind.

Prædikerer bør man læse et kapitel af hver dag sammen med morgenkaffen – vel vidende, at manden tager fejl. Hans fejltagelse (og grunden til hans skuffelse) består i, at han tror, at der af betragtning alene skulle kunne give sig en kundskab, man kan have glæde af. Prædikerer glemmer, at kundskaben først må forbinde sig med lidenskab. Man har intet ud af at vide noget, hvis man ikke brænder for noget!

Hvoraf kommer så da dette at brænde for noget? Det kommer fra de øer, som er unddraget uddannelsesplanlægningen. Det kommer af det bestemte, som det enkelte menneske er. Det kommer af det, som er uerstatligt i hvert menneskes historie. Det kommer af det,

som både elev og lærer fører med sig ad usynlige, undertiden indviklede veje, hvorfra han/hun så end kommer.

Den fjerde og sidste tekst: Nu erkender jeg stykkevis, men da skal jeg kende fuldt ud . . . Hvad er det, vi skal kende fuldt ud? Ja, Paulus, der taler, ved, at det er Kristus – og, sagt i forlængelse af det foregående: at kundskab uden kærlighedens passion, uden kærlighedens hengivelse, ikke er noget værd. Til sidst skal kundskab, både den om matematikken og den om dine og mine synder, vige for kærligheden. Lys uden varme er helvedes kval, siger Grundtvig.

Historien regeres undertiden af tilfældigheder: Det kunne være gået så galt for nogle år siden, så vidt jeg har forstået, at Katedralskolen var blevet flyttet uden for byen og var blevet et, sagt med al respekt: helt almindeligt amts gymnasium. Så galt gik det jo heldigvis ikke, og derved er der faktisk i Ribe bekræftet en smuk dualitet i europæisk identitet. Her er nemlig bekræftet det for den europæiske identitet karakteristiske forhold, at to magter stedse har holdt hinanden i spænd, den kirkelige og den civile, så det hverken er lykkedes at udvikle en fundamentalistisk præstesko (end ikke under det kirkelige regime, der varede indtil 1805, lykkedes det at hindre skolen i at være skole) eller at udvikle et selvforherligende ateistisk samfunds elitedyrkende og udviklingsfikserede skole.

Min afsluttende hilsen på jubilæumsdagen skal være et venskabeligt drilleri hen over husmurene med udgangspunkt i historikeren Uffe Østergaards essay i *Magisterbladet* sidste efterår om »Danske intellektuelle og kristendommen«, hvori han skriver, at et kristendomsforhold nu synes at være en ligeså vigtig del af en komplet karriereplanlægning for akademikere som den rette alder og det rette køn tidligere var det. Jeg håber, at man heller ikke i fremtiden vil blive for knibsk og jomfrunalsk til at turde forholde sig til første led i det smukke navn: katedralskole. Til gengæld skal vi her i huset

nok leve med traditionskritikken. Og sådan kan vi bevare ungdommen begge to.

Niels Holm, biskop.

Laurits Tørnæs, amtsborgmester

Tak for velkomsten her ved receptionen i anledning af Ribe Katedralskoles 850 års jubilæum. Der er jo sket meget og meget på dette sted både i og uden for de mure, hvis historie i interessante ord og billeder er samlet i den meget smukke bog, der udkom i begyndelsen af jubilæumsåret.

Det er naturligvis ikke uden en vis stolthed, jeg som amtsborgmester konstaterer, at vi her i vores amt har landets ældste katedralskole. Ja, af festskriftet fremgår endda, at det formentlig er Nordens ældste latinske skole, der festes for i dag.

En skole, hvortil mere end 30 generationer har sendt sine unge mennesker og gjort dem kvalificerede til videre studier og højere uddannelser. En skole, hvortil også nutidens og fremtidens generationer sender de unge mennesker, der er bogligt mindedede og interesserede.

Det var kirken, der for 850 år siden ejede og styrede skolen; og biskoppen, der førte tilsyn med den. Det var

derfor også velbegrunder at indlede dagen i dag med en festgudstjeneste i Ribe Domkirke.

Ved reformationen i 1536 overtog kongen Ribe Katedralskole, og helt frem til 1805 førte biskoppen tilsyn med, at opgaven: »At undervise i Latin og andre Tun-gemaal« – blev løst.

Laurits Tørnæs og Bent Karsdal.

I 1660 overgik latinskolerne til statens ansvar, og først i 1986 blev statsgymnasierne overdraget til amterne, som nu ejer bygningerne og er ansvarlige for driften. Dog naturligvis inden for de overordnede retningslinjer, Folketinget fastsætter for den undervisning, der skal gives inden for murene.

Ribe Katedralskole fremstår i dag bygnings- og udstyrmæssigt som et moderne undervisningssted – men stadig i historiske og traditionsrige rammer. Den renovering, om- og tilbygning, som de seneste år er sket for amtskommunale kroner – og som blev tilendebragt sidste efterår – har givet funktionelle rammer, uden at det er gået ud over skolens historiske særpræg.

I år går 427 elever her på Katedralskolen. Ikke kun elever fra Ribe Amt, men i stor udstrækning også fra Gram-, Rødding- og Skærbækområderne i Sønderjyl-

lands Amt. Det frie skolevalg fungerer fint på tværs af amtsgrænserne, og eleverne tilbydes her undervisning i såvel den klassiske fagrække som de nye fag, der er kommet til i takt med samfundsudviklingen og fremtidens krav.

Den markant stigende gymnasie-frekvens også her i amtet skyldes ikke mindst Ribe Katedralskole, som næste skoleår når et elevtal på 455 – det højeste nogensinde og 28 flere elever end i indeværende skoleår.

Om få dage springer 140 studenter ud fra Ribe Katedralskole – klar til at klare fremtidens udfordringer.

850 års jubilæet er en stor dag for Ribe Katedralskole, for hele egnen og de mange familier, der i generationer har haft tilknytning til skolen. Ribe Amt deler glæden med jer – elever, lærere og øvrigt personale – som hver dag virker i disse moderne, historiske rammer.

Ribe Katedralskole har ånd, sjæl og et vingesus over sig, som peger mange, mange år frem og sikrer, at atter mange generationer her kan hente den viden og menneskelige ballast, der gør unge elever til hele mennesker, der kan stå distancen også over for fremtidens udfordringer.

Jeg ønsker alle hjertelig tillykke med de 850 år. Og jeg gør det ved på amtets vegne at overrække skolen et nyt dannebrogflag. Det gamle er tæret af tidens tand. Det nye vil ganske givet blive benyttet efter samme traditioner som det, der nu er udtjent.

Hjertelig tillykke!

Pia Schultz, elevrepræsentant

I anledning af at Ribe Katedralskole i dag den 13. juni 1995 fylder 850 år, finder jeg det relevant, som elev på skolen, at tage følgende emner op.

For det første, hvordan er det at være elev på en skole, som er så gammel, og for det andet, hvad vil det egentligt sige at fylde 850, og har vi overhovedet nogen mulighed for at sætte os ind i det perspektiv, som har ti-

den som centrum. For at vende tilbage til det første, kan jeg sige, at Ribe Katedralskole ikke blot er en utrolig smuk skole, men det er også et yderst behageligt sted at være. Som en elev, der synger på sidste vers, kigger jeg tilbage over de 3 lange, men dejlige år af mit liv, som jeg har tilbragt på denne skole, og en følelse af glæde

Pia Schultz.

og vemodighed rammer mig. For nok er jeg glad for at blive student, men samtidig har skolen formået at danne en tryk ramme om min tilværelse.

Skolen her er i besiddelse af mange dejlige egenskaber. Atmosfæren, som hersker her, er nok den mest stor-slåede. Larmen fra unge mennesker i spisepausen blandes med fornemmelsen af en ophøjet ro, som hersker her. Hvilede i sig selv ser skolen til, at tiderne skifter, men samtidig formår den at udvikle sig, så selv 90'ernes postmodernistiske unge føler sig hjemme her. Men fornemmelsen af en antik stemning hersker her stadig. Denne fornemmelse føler man nok tydeligst, når man forvilder sig over i Puggård, som er den ældste del af den nuværende skole. Her føler man nærmest, at fortiden bringes frem i nutiden – og forenes i en kosmisk stemning.

Denne stemning og atmosfære er netop med til at gøre stedet her til et dejligt sted. Som elev føler man en ære ved at gå her – tænk, at for 850 år siden gik der også elever her. Det medfører, at skolen er et vellidt og respekteret sted, at eleverne er stolte af at gå her, fordi den rummer det hele, gammelt som nyt.

Men hvad vil det sige at fylde 850, og har vi nogle forudsætninger for at sætte os ind i det?

Skolen nævnes første gang i 1145 i et brev fra Biskop Elias – tidlig middelalder tænker man så – det var dengang, der var rigtige konger, enevælde, helte, modige soldater med glinsende sværd, og så har vikinger nok også stadig huseret rundt, og snart har man dannet sig et fuldstændigt billede af livet dengang, som i virkeligheden nok minder mere om tegneserien om Prins Valiant.

Dengang undervistes der kun i græsk og latin på skolen, og det var en slags grunduddannelse til videre teologiske formål. Latin og græsk kan man stadig studere, men vel næppe med datidens formål. Alt dette virker langt væk og ganske eventyragtigt, og det er meget langt væk – 850 år. Det er 9 lange menneskeliv, og mere end 30 generationer, og så sidder vi her i dag og føler os betydningsfulde, fordi vores skole fylder 850, men faktisk har flere mennesker end vi, som sidder her i dag, følt, at denne skole var deres.

Vi er blot brikker i puslespillet, en flue på væggen i forhold til skolen, som har stået her i evigheder. Og oven i købet påberåber vi os en masse opmærksomhed i glæden over at fejre noget, vi ikke helt forstår. For vi forstår ikke helt, hvor lang tid 850 år er, ligesom vi heller ikke helt forstår, at jorden blot er en planet, som indgår i et stort system af andre planeter.

Men trods det, og trods det, at jeg har haft svært ved at se mine knap 20 år i forhold til skolens 850, og samtidig forstå, at noget kan være til så længe og stadig tage sig godt ud, vil jeg alligevel gerne på elevernes vegne ønske Ribe Katedralskole tillykke med fødselsdagen.

Ole Hedegaard Jensen, formand for pædagogisk råd

Ribe Katedralskole har i dag i 850 år været en institution, hvor viden og kundskaber er blevet videreføret og indlært. Der skal nok være dem, der vil mene, at de pædagogiske principper kun er ændret i ubetydelig grad i den periode, men selve ideen om viden har i hvert fald ændret sig meget. I middelalderen var viden noget, der skulle begrænses. Den italienske forfatter, Umberto Eco, lader i sin store middelalderroman »Rosens Navn«, en gammel, blind munk formulere tidens opfattelse af viden. Han siger: »I vort arbejde i dette kloster indgår – ja, det er endog substansen – det at studere og bevare kundskaber. Jeg siger bevare, ikke udforske, thi betegnende for kundskaben, som udgår fra Gud er, at den er fuldkommen og har været defineret siden begyndelsen. Der findes ingen fremgang, ingen tidernes omvæltning i kundskabens historie, men i det højeste en fortsat og sublim rekapitulation.« Denne opfattelse ændrede sig radikalt allerede i renæssancen. Den engelske filosof Francis Bacon beskrev i sit værk, »Videnskabernes genfødsel«, en ny metode for erkendelse, ifølge hvilken man skulle studere naturen i dens enkelte dele og igennem iagttagelse og eksperimenter slutte sig til dens lovmæssigheder. Denne metode, den induktive metode indtager i dag en væsentlig plads såvel inden for videnskaben som inden for pædagogikken.

I dagens program i Domkirken indgik fire tekster om kundskab, heriblandt uddraget fra Prædikerens bog: »Den, der øger sin kundskab, øger sin smerte.« Denne erkendelse spiller en væsentlig rolle i den danske litteratur. Et berømt eksempel er Johannes V. Jensens roman, »Kongens Fald«, hvor hovedpersonen Mikkel Thøgersen, en af dansk litteraturs mange fallerede studenter, hos kvaksalveren Zacharias stifter bekendtskab med intelligensen uden krop, det groteske væsen Carolus, hvis hjerneskal er blevet fjernet, således at hans hjerne har fået lov at vokse uhæmmet. »Hvorfor ligger

han og ser så elendig ud i ansigtet?« spurgte Mikkel bange deltagende. Mikkel var næsten ude af sig selv, af vinen, af skræk og ynke. Det er kun naturligt, svarede Zacharias, det følger med tænkerevnen. Jeg troede, man blev glad af klogskab, stammede Mikkel, og han blev så svag.«

Gæster ved receptionen.

Litteraturen er fuld af personer, der har problemer med klogskaben. Vi kender alle Holbergs »Erasmus Montanus«, som dog bliver banket til fornuft til sidst, men også i Poul Martin Møllers kendte, ufuldendte dannelsesroman, »En dansk students eventyr«, finder vi et prægtigt eksempel. Det drejer sig om den lærde licentiat, Claudius. Licentiaten arbejder på en større afhandling om menneskets fysiske og intellektuelle natur, men har aldrig fået sat pennen til papiret, blandt andet fordi han indledningsvis er nået til den erkendelse, at det er umuligt at gengive tanker ved hjælp af sprog. »Min uendelige gransken derover gør, at jeg intet udretter. Fremdeles kommer jeg til at tænke på mine tanker derover, og deler mig selv i en uendelig tilbageskriddende rad af jeger, der betragte hinanden, jeg ved ikke, hvilket jeg der skal standses ved som det egentlige, og

i det øjeblik jeg standser ved et, er det jo igen et jeg, der standser derved.«

Det intellektuelle arbejde har gjort licentiaten sindsygt.

På Ribe Katedralskole er vi nu ikke så bekymrede for denne mørkere side af viden og kundskaber. Licentiatens problem kan løses ved hjælp af moderne skrivepædagogik og processkrivning; og en samtale med en studievejleder vil givetvis kunne gengive Mikkel Thøgersen glæden ved klogskab. For egen regning kan jeg tilføje, at i mine timer tror jeg heller ikke, at der er nogle, som lærer mere, end de kan tåle.

I dag siges vi at bevæge os ind i et videns- og informationssamfund. Ribe Katedralskole er helt med på denne udvikling. Med PC og via modem surfer vi på internettet i cyberspace. Mængden af tilgængelig information synes ubegrænset. Men adgang til information er ikke det samme som viden og kundskaber. Måske vil fremtiden ligne middelalderen i den forstand, at den viden, der virkelig betyder noget, vil være forbeholdt en elite. Det bliver en af vore fornemste opgaver i de kommende 850 år at sørge for, at ikke blot information, men også kundskab og indsigt bliver tilgængelig for de mange.

Jørgen Elsted Hansen, borgmester

Det er mig en stor glæde at kunne bringe en hilsen fra Ribe Kommune i forbindelse med, at Ribe Katedralskole fejrer sit 850 års jubilæum.

Ribe er jo som bekendt en by, der kan glæde sig over mange gamle og smukke bygninger og institutioner.

En af dem, vi værdsætter mest og er stolte over at have, er Ribe Katedralskole. Det er vist tæt ved at være enestående, at vi her har en skole, hvor der i midten af byen i så mange år ubrudt har været undervist på så højt plan.

I 60'erne, hvor der jo skete en stor forøgelse af antallet af elever, der gerne ville være studenter, var skolen ved at blive for lille. Der skulle en udvidelse til, og

planer om at bygge et helt nyt skolekompleks uden for byen var langt fremme.

Heldigvis fandt den kongelige bygningsinspektør, at det ville være en stor skam, om disse planer blev gennemført. Han påviste – hvad ingen dengang havde troet – at det var muligt at foretage en udbygning på stedet. Jeg tror, alle i dag er meget glade for, at hans tanker vandt gehør. Vi fik udbygget Katedralskolen til et moderne gymnasium på dens gamle plads midt i byens hjerte, samtidig med at det på forbilledlig vis lykkedes at sammensmelte de gamle, fredede bygninger med nybyggeriet.

Uden at det skal opfattes som en vittighed, vil jeg gerne sige, at der her er tale om et skoleeksempel på, hvordan vi gerne vil se bygge- og planlovgivningen administreret. Vi lægger vægt på, at det gamle bevares, men ikke blot for at bevare. Det skal samtidig være muligt i det gamle miljø at leve et moderne og aktivt liv.

Selvom skolen er gammel af alder, blev der her skabt mulighed for at fastholde en spillevende uddannelse for unge mennesker fra et stort område; en uddannelse der fuldtud lever op til nutidens krav.

Alle gamle elever har mange – vist heldigvis flest gode – minder fra deres skoletid. Det gælder også for mit vedkommende. Hver gang, jeg går gennem Puggårdsgade, gipper det lidt i mig, og tanker fra dengang farer gennem hovedet. Det var en anden skole, både for så vidt angår undervisningen, som med hensyn til de ydre rammer. Men også dengang var der liv her på stedet.

Som nævnt er vi glade for den udbygning, der fandt sted. Vi er lige så glade for den forbilledlige måde, skolen holdes ved lige på. Går man en tur gennem byen, er Puggårdsgade og Rebslagergangen steder, man ikke kan komme udenom, og som man med glæde viser sine gæster. Her føler man sig virkelig i centrum af det gamle Ribe.

Må jeg slutte med at bringe Katedralskolen vores

dybtfølte lykønskninger på dagen, idet jeg samtidig skal udtrykke håbet om, at skolen også langt ind i næste årtusinde må være et traditionsfuldt og levende sted, hvor unge fra hele egnen kan begynde og fuldende første del af deres højere uddannelse.

Ved en lejlighed som i dag er det en selvfølge, at man gerne giver en gave. Det er ikke nogen hemmelighed, at vi har haft lidt svært ved at finde en passende ting at komme med. Heldigvis er det rygtedes, at skolen ønsker sig bidrag til skolebiblioteket til anskaffelse af nyere litteratur. Da vi ikke har villet komme med bøger, som skolen måske allerede havde i forvejen, vil jeg bede Bent Karsdal modtage denne check, som jeg er sikker på, man nok skal finde passende anvendelse for.

Endnu engang hjertelig til lykke.

Ole Marker, formand for Ripenser-Samfundet

Når man får ordet ved en reception efter så mange og indholdsrige taler, som dagen allerede har budt på, har man lidt særlige forpligtelser over for sine tilhørere. Enten skal man fatte sig i yderste korthed, eller også skal der ske noget under talen. Allerbedst er det, hvis man kan klare begge dele.

Dette skal dog ikke afholde mig fra at indlede med – på de tidligere elevs vegne – at bringe en varm lykønskning til ministerens, til amtsborgmesterens, rektors, de nuværende læreres, de nuværende elevs og til VORES gamle skole.

I Ripenser-Samfundet kan vi godt lide at mindes vores gymnasietid her i Ribe som noget særligt. Det kan vi, fordi skolen er så traditionsrig, fordi byen næsten emmer af historie, og fordi landskabet her er så særpræget og himlen så stor, sådan som Emil Nolde har malet det. Men også fordi perioden personligt var så begivenhedsrig og på samme tid dog så præget af den uskyld, som også mange forfattere og filmfolk dyrker.

Ole Marker.

Men for mange af os var gymnasietiden også studieforberedende. For 50 år siden, da skolen fejrede sit 800 – års jubilæum, var rektorerne fra både Københavns og Aarhus universiteter til stede. Det er de ikke i dag, men det er lykkedes uden særlig megen overtalelseskunst at formå rektor for Københavns Universitet til at sende en hilsen til Ribe Katedralskole i dagens anledning. Han skriver følgende:

»Grundlagt allerede i 1479 af Christian d. 1. er Københavns Universitet så langt det ældste universitet i Danmark, og vi er da også vant til at betragte det som en meget gammel og traditionsrig institution.

Særlig tydeligt bliver det, når vi sammenligner os med de yngre og helt unge universiteter og universitetscentre, der siden er kommet til.

Selvom begge institutioner har en lang historie, kan vi altså ikke hamle op med Ribe Katedralskoles 850 år. Men jeg vil håbe, at »de gamle« institutioner kan stå sammen om at holde de bedste traditioner og den historiske dimension i uddannelsen for øje, og at der fortsat vil kunne rekrutteres både studerende og forskere udgået fra Ribe Katedralskole til Københavns Universitet.

Det er mig en glæde at kunne ønske skolen tillykke med det store jubilæum.» sign. Kjeld Møllgård, rektor magnificus.

Ole Videbæk og Lis Andersen ved Lis Andersens søjle.

Skolens historie er – som det så ofte er sagt og skrevet – præget af op- og nedgangsperioder. I 1995 har skolen det godt, og i den tid, den nuværende rektor har beklædt embedet, har Ribe Katedralskole haft en større elevtilgang end under den herostratisk berømte Falster i begyndelsen af 1700-tallet. Dengang som nu, må elevfremgang og forbedrede lokaler være symptomer på et sundt skoleliv i vækst og udvikling, og det vil vi gerne ønske rektor Karsdal og skolens lærere tillykke med.

De historiske forhold og nutidens er naturligvis ikke sammenlignelige, men det må være en lettelse for rektors frue, at hun ikke – som for 4 hundrede år siden – skal modtage en del af rektors løn i form af: 1200 store hvilling, 5 oldensvin, 1 tønne saltet fisk og 3 pund smør – men det var et sidespring.

Når jeg har haft det privilegium og den glæde ved skolens translokation at tale til de nyudsprungne studenter, der er lettere præget af de mange fester eller ligefrem tømmermænd, har jeg kunnet mærke, at når tålmodigheden hos tilhørerne ikke længere er, hvad den har været, så kan et greb til lommen efter en check til en af studenterne genoprette den opmærksomhed, jeg måtte have mistet undervejs.

Nu har jeg ikke en check på mig i dag, men jeg har et gavebrev til skolen, idet Ripenser-Samfundet på sin ekstraordinære generalforsamling i maj måned enstemmigt besluttede at skænke skolen kr. 30.000 til yderligere kunstnerisk udsmykning af den nye rundgang. Jeg vil slutte med at takke skolen, fordi også Ripenser-Samfundet må være med her i dag, og så vil jeg bede Bent Karsdal, som har bedt så mange om at komme op og modtage så meget fra ham, om at komme herhen og modtage gavebrevet på skolen vegne. Stort tillykke!

I forbindelse med jubilæet fik skolen 2 kunstværker udført af Ole Videbæk og Lis Andersen. Værkerne der udgør en enhed er anbragt på sportshallens østmur og ved rundgangen.

Af Ole Videbæks præsentation af søjlerne på muren:

På sportshalles gavl er der også to søjler. De danner en port.

En sjælens port, hvor kroppen må standse, mens sjælen kan gå ind og ud.

Fra denne port stråler en vifte af sten ud.

Søjlerne er rejst mod gavlens røde tegl.

Brolægningen er af små granitsten.

Udenom er plantet bøg.

Søjlerne er lavet af beton støbt i lerforme.

Lerformene har gjort det muligt at skabe en betonoverflade med rige plastiske variationer.

Bøgene vokser op og bliver klippet til.

Hækken er syv meter bred.

Toppen skråner svagt ind mod den kvadratiske lysning.

I lysningen ligger viften.

Gennem hækken fører smalle passager med brolagte stier ind til lysningen.

I viften har jeg lagt én sten for hver sjæl, som gennem de sidste 850 år er gået fra skolen og ud i den store verden.

Et gammelt ord i talmud siger:

Kender du ikke dit mål, så kan alle veje føre dig derhen.

Derfor danner diciplenes veje ud i verden en stor vifte.

Jeg er ofte blevet spurgt om, hvad de to søjler forestiller.

Her idag vil jeg sige, at det er de to søjler, som bærer skolen: Videnskaben og Kunsten.

Nogle har ment, at det var to dameben, og det er delvist rigtigt:

Det er et frøkenben og et pøgeben:

Det er Lette frøken Ris og Artige hr. Bus.

Jeg vil ønske for skolen,

at frøken Ris vil undgå det lette og

hr. Bus det artige...

... så vil de kunne forene sig frugtbart igen og igen endnu i mange hundrede år.

Hans Jakob Willumsen og Inger Skrystrup overrækker gaven til Bent Karsdal.

Rektor Willumsens gave

Et kostbart billede, med stor affektionsværdi, var blandt de mange jubilæumsgaver, Ribe Katedralskole fik i anledning af skolens 850 års jubilæum. Og bag den usædvanlige gave gemmer der sig en mindst lige så usædvanlig historie:

Billedet er malet af N. Holbak i 1946 og forestiller den ældste del af Ribe Katedralskole, Puggård. Billedet blev af skolen givet til daværende rektor Willumsen, da han i 1947 gik af efter 27 år som rektor. Da Willumsen døde, arvede hans datter, Inger Skrystrup maleriet, og hun tog det med til USA, da hun emigrerede. Hun bor i dag i Canada og kom tilbage til Ribe udelukkende for at overrække det gamle billede til skolen på jubilæumsdagen.

- For, som hun sagde, det er her, det hører hjemme. Billedet blev overrakt af hendes bror, Hans Jakob Willumsen, og den smukke gave vakte stor glæde på den gamle skole. Se iøvrigt artiklen om Niels Holbak.

Efter receptionen gik gæsterne ned til det nye Vikingemuseum, hvor særudstillingen »Skolen i Ribe – Fortællingen 1145-1995« om skolen åbnedes. Se om denne i artiklen: »I skoletidens løb«.

Torkil Funder fortæller om udstillingen: »Skolen i Ribe«.

Den store fest

Den 23. juni holdtes en stor jubilæumsfest for alle nuværende og tidligere elever. Der var middag for ca. 800 gæster i sportshallen på Damvej og derefter fest på skolen. Aftenen sluttede med festfyrværkeri fra Domkirkenes tårn og skolens have.

En af deltagerne Agnete Stage giver sine oplevelser følgende udtryk:

Jeg har været i Ribe. Årsagen til rejsen til Ribe var skolens 850 års jubilæum, og mit eget lidt mindre betydningfulde 52 års studenterjubilæum.

Årsagen til dette lille indlæg er, at jeg føler trang til at sige en STOR TAK.

Når man har forbindelse til andre gymnasier oplever man, hvor svært mange skoler har ved at tackle fænomenet gamle elever, de kan føle sig grundigt overflødige og lidt besværlige.

Men i Ribe oplever man – jeg har prøvet det mange gange i de forløbne år – en Velkommen-stemning, en fornemmelse af at høre til, selv om der med årene er lidt langt mellem de kendte ansigter, ja, selv de nye studenter har overskud til at smile til os gamle.

Og så dette formidable arrangement i år!

Pigegymnastik i jubilæumsrevyen.

Translokation i skolegården, dejlig sang, blå himmel, lyse lindetræer, begavede taler, ikke mindst 3.g pigens tale var spændende og inspirerende, derefter Ripenser-Samfundets hyggelige reception, genkendelsernes jubelskrig og larmende snak. Og som afslutning på dagen samler man otte hundrede nye og gamle elever, bordsetter dem, bispiser og bedrikker dem, og leverer fremragende underholdning, der er i stand til at engagere alle årgange. Så sender man folk ud på stier og veje, en del med en let rus, og det lykkes at opretholde den gode stemning, og man finder det orkester, der passer til ens krop og sjæl, og snakker og danser.

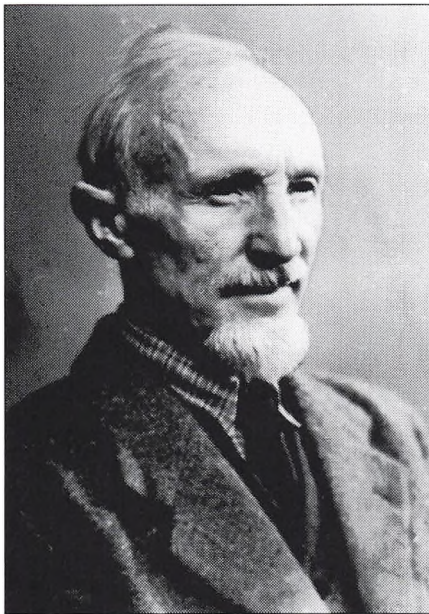
Kl. 24 er selveste Domkirken aktiveret, med flammende tal 1945-1995 fra tårnet, og endelig et flot fyrværkeri i skolegården, – og så gik vi gamle hjem!

Alt dette vil jeg gerne sige en STOR TAK for, tak for den kæmpeindsats, som må være ydet af mange, men vel først og fremmest af skolens elever og lærere. Tak fra årgang 1943, bl.andre.

Agnete Stage

Niels Holbak 1884-1954, Vestjyllands maler

Niels Holbak 1952.

Foto: Byhistorisk arkiv, Esbjerg.

Han var født den 9. februar 1884 som søn af smeden Jens Madsen Christensen og hustru Nielsine i Tistrup og var ud af bondeæt gennem mange generationer; hans far var den første i familien, der havde forladt landbruget. Han voksede op blandt vestjyder i det karakteristiske landskab, og de indtryk, han modtog i barneårene, prægede ham for livet; det var vestjydsk ro og stilfærdighed, han skildrede i sine malerier, og kærligheden til hjemstavnen, dens natur og dens mennesker i fortid og samtid går som en rød tråd gennem hele hans mangesidede virke. Allerede som barn holdt han af at tegne, og det var reglen, at drengen som belønning for flid og arbejdsomhed fik de poser, familien fik fra købmanden, når der købtes mel og gryn. Han havde en opvækst, der ikke adskilte sig fra andre vestjydske drenge. Som 9-årig blev han sendt til Horne som vogterdreng; men det var ikke nogen tung pligt, for han havde altid følt sig knyttet til jorden og dyrene.

Det var dog ikke landmandens liv, han søgte. Allerede tidligt havde han besluttet, at han engang ville være

kunstner; men smedens søn skulle have en solid håndværkeruddannelse, og han kom i malerlære i Tistrup. Efter udstået læretid rejste Holbak til Esbjerg, hvor han 1907 – 1908 på Teknisk Skole tog de første skridt mod fremtidens mål. Det blev denne skoles forstander, malmester Jørgen Hansen, også kaldet »Den lille maler«, der blev Holbaks første vejleder. Jørgen Hansens baggrund var den bedst tænkelige; han havde lært malerfaget hos Syrak Hansen i Fåborg på Fyn. Denne mand var fader til malergruppen Fynboerne, idet Peter og Syrak Hansen jun. var hans sønner, mens hans datter malerinden Anna Syberg var gift med gruppens leder, Fritz Syberg.

Jørgen Hansen var kammerat med de to sønner fra læretiden, og venskabet med denne kreds og tiden på Krøyers malerskole og på Kunstakademiet var med til at forme ham som kunstner. Det indtryk, han gjorde på Niels Holbak, kan man aflæse af Holbaks mindedigt om sin første lærer, som blev trykt i bogen Potter og Kar fra 1950, og hvor der blandt andet står:

*Vore øjne han aabned for Skønhedens Værd,
som vi ser den i Hverdagslivet især -
og Lysets Spil i den rige Natur
om bare et Solstreff over en mur.*

*Ja hvad han betragted prented sig ind
og greb som Strengelig dybt i hans Sind,
og naar han sysled med Farver og Streg
for os at se det gik som en Leg.*

Denne karakteristik af Jørgen Hansen gælder lige så fuldt Niels Holbak selv. Efter opfordring fra sin lærer rejste Holbak til København, hvor han 1909 søgte den tekniske skole, samtidig med at han gik til undervisning hos Sophus Vermehren, der videreførte traditionen fra

Guldalderens malerkunst et halvt århundrede før. Han levede meget nøjsomt for at klare sig økonomisk, og 25 år gammel forlod han Danmark og drog til Finland, hvor han det følgende år deltog i undervisningen på Kunstskolen Atheneum i Helsingfors, hvor han fik antaget et par malerier, som han debuterede med i 1910.

Inden han vendte hjem til Danmark og fra januar 1912 til april 1914 gik han på Kunstakademiet i København under professorerne Lauritz Tuxen og P. Rostrup-Bøyesen. Især synes sidstnævnte at have virket inspirerende på ham, som han iøvrigt gjorde på alle sine elever. Samtidig tog Holbak også en uddannelse i at modellere, og om sommeren arbejdede han som malersvend for at tjene til livets ophold. Den nordsjællandske natur har sikkert ikke draget slet så stærkt som den vestjydske, for i 1914 vendte han tilbage til det vestjydske, hvis natur og mennesker han følte stærkest trang til at skildre med pensel, træskærerkniv, modellérestok og i ord. Her blev han resten af sit liv – i Esbjerg – kun afbrudt af korte studierejser: I 1922 til Dresden og München, og i 1930 til Finland, hvor han havde debuteret. I Esbjerg virkede han som tegnelærer på Teknisk Skole fra 1916 og efterfulgte sin gamle forstander og lærer Jørgen Hansen som leder af malerdagskolen fra 1920 – 1941 tillige med stillingen som tegnelærer på Esbjerg Statsskole fra 1930 – 1941, så det blev efterhånden en ret så omfattende pædagogisk virksomhed, han lagde for dagen. I 1914 havde han taget kunstnernavnet Holbech; men der havde været en anden maler ved samme navn, Niels Peter Holbech, 1804 – 1889, så han ændrede det igen fra 7. marts 1914 til Holbak, efter sigende på grund af protester fra Holbechs efterkomere; men Niels Holbak var en besindig mand, og den storm løjede da også hurtigt af; men der findes på Ølgod Museum ihvertfald et maleri, som har været alle tre signeringer igennem fra Niels Christensen, Holbech og N. Holbak med mellemliggende overmalinger. Ølgod Museum er vel nok det sted, hvor man har det største

antal arbejder – 49 malerier og fotoregistratur over 425 billeder i privat eje, efter at man i november 1984 – i 100-året for Niels Holbaks fødsel havde arrangeret en velbesøgt udstilling med et repræsentativt udsnit på 103 numre af hans samlede arbejder.

Niels Holbak havde valgt Vestjylland, selvom han høstede stor anerkendelse i det københavnske. Han udstillede blandt andet på Charlottenborg i årene 1922 – 1954, ialt 21 gange med 30 arbejder; men det var vestjyderne, han ville male for, og derfor udstillede han i Esbjerg hvert år fra 1919 til sin død den 14. februar 1954, fem dage efter hans 70 års fødselsdag. I sin stil knyttede Niels Holbak sig til de øvrige vestjydske naturalister som Chr. Lyngbo og Hans Agersnap. I begyndelsen arbejdede han med en ret enstonet kolorit; men med årene blev hans arbejder mere farveglade. Han sagde i et interview i begyndelsen af 1950'erne: »Jeg har allerede tidligt haft en trang til at gengive, hvad jeg har oplevet – ikke så meget det jeg har set, som altså netop det, jeg har oplevet, og det er disse stemninger og følelser, der presser på, og som skal bearbejdes, og her står vi jo ved det mere viljebestemte i kunsten – nemlig at finde sin form«.

Adspurgt, om han aldrig havde følt sig tiltrukket af den abstrakte kunst, svarede han: »Nej, jeg vil karakterisere mig selv som en kunstens husmand, der har dyrket sin plet jord. Kunsten skal tale til hjertet, være hjertets sprog, og man skal bibeholde den enkle, rene tone, selvom man efterhånden får en stor produktion bag sig. Men til en vis grad er der måske noget abstrakt i enhver kunstner, idet han stillet over for sit motiv vælger noget, som han vil trække frem, og som taler særligt til ham. Den moderne kunst har lært os at rendyrke farverne mere end før og lært os deres selvstændige betydning og virkning«.

Han søgte i sine billeder at skildre, hvad han så, og især hvad han oplevede derved. I interviewet sagde han: »Det særpræg, som måske er over mine billeder, er

mig ikke bevidst – jeg vil sige det sådan, at jo mere tilskud, der er af kunstneren selv i hans billede, desto mere værdifuldt vil jeg anse det for at være«.

Maleri af Niels Holbak.

Han udtalte samme sted, at hans liv og kunsten var ét for ham, og det ses af hele hans værk. Han var som andet et mangesidigt talent med mange interesser. Den vestjydske natur og dens mennesker blev den motivkreds, han gengav i sine landskaber, gadebilleder, interiør og et stort antal portrætter gerne af ældre folk, som han opsøgte sammen med venen Salomon J. Frielte i forbindelse med et andet aspekt af sit virke: Interessen for lokalhistorien og folkeminderne. Han ydede en stor indsats på dette område, var således i mange år revisor i Historisk Samfund for Ribe Amt og holdt foredrag i foreningen, ligesom han stillede sine kunstneriske evner til rådighed ved at lave udkast og tegninger til de mindsten, de lod rejse. Til mindst en over Poul Bjerger, opstillet i Ølgod, modellerede han dens broncestøbte relief. Niels Holbak samlede og udgav tillige folkeminder, sagn og historier, ligesom

han skrev digte på vestjydsk dialekt, og der findes vist ikke en markvej, hvor han ikke først på cykel med malerkasse og staffeli har knust skærver, og senere på strækningen fra Tønder i syd og Holstebro i nord tøf-fende på sin motorcykel har slået rabatten, hvis den ikke var for blød, medbringende sin hustrus smurte madpakke og den uundværlige termoflaske, en moderne opfindelse som dog manglede den robusthed, som vi kender i dag; men det havde den gamle maler løst ved at omvikle et par hundrede gummibånd af den type, som er postvæsenets foretrukne, så den dannede en næsten vulkaniseret kapsel sammen med farver, fernis og kaffe, for korkproppen havde den vane altid at løsne sig med deraf følgende oversvømmelser.

Et liv i kunstens og hjemstavnens tjeneste kan man kalde Niels Holbaks virke. I hans billedkunst, hans fortællinger, hans digte og i hans folkløriske virke er der en sjælden enhed og helstøbthed. Det er altsammen udslag af det vestjyske sindelag, som han lavmælt og indtrængende har skildret for den, som fordyber sig i hans kunst.

E.W. Bertelsen, dekorations- og bygningsmaler

Kilder: Mag.art. Dr.phil. Kirsten E. Agerbæk, Ribe 1933 – 1984. Formand for Ribe Amts Kunstfond

Malermester Aage Bertelsen, Ribe 1915 – 1992. Elev af Niels Holbak

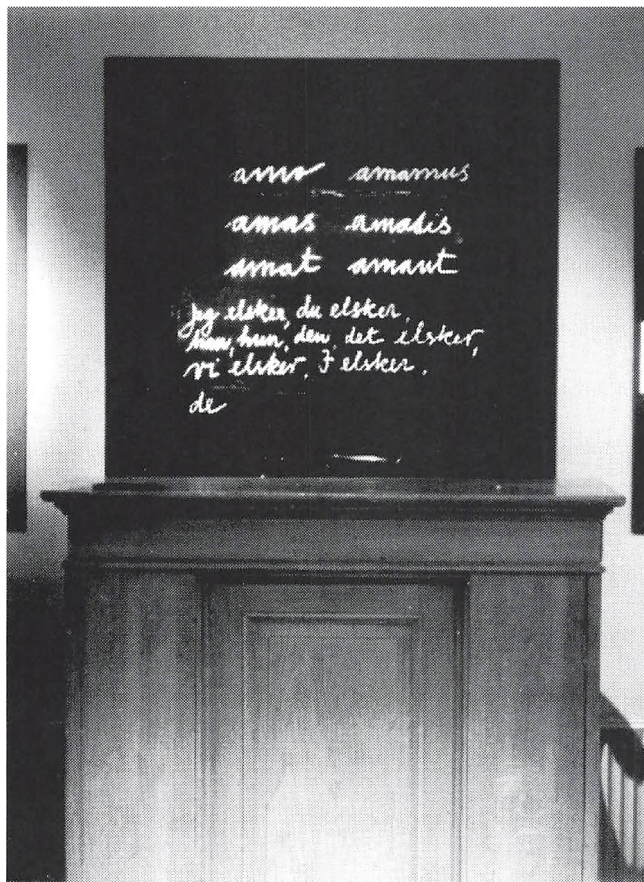
Museumsinspektør Søren Manøe, Ølgod Museum

I skoletidens løb

*Fra jubilæumsudstillingen »Skolen i Ribe. Fortællinger 1145-1995«
på Museum for Vikingetid og Middelalder i Ribe*

Kateder

På græsk betyder kateder en stol, og især lærerens forhøjede, respektindgydende stol. I den kristne kirke er cathedra biskoppens stol bag alteret – et bispesæde. En katedral er da en kirke, hvor en biskop har sin stol. Og en katedralskole var oprindeligt en skole, knyttet direkte til en domkirke.

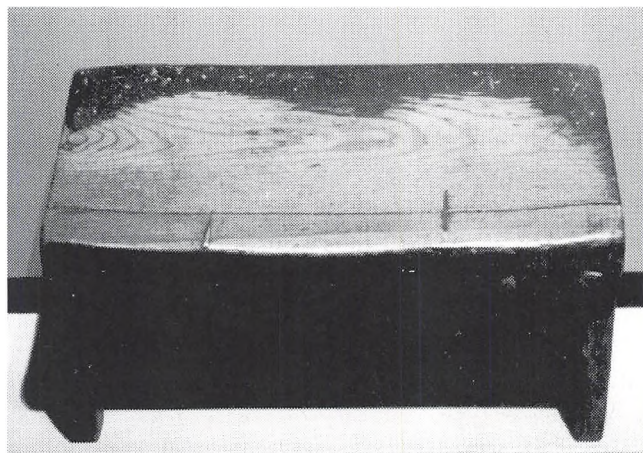

På træsnittene af skolescener fra 14- og 1500 årene ses læreren altid højt på sit kateder, og disciplene, eleverne, sidder lavt foran ham og tager imod lærdom. Måske som hér i bøjningen af det latinske ord for at elske, amare.

Katederet er fra Ribe Katedralskole. Det er fra ca. 1900. Nede i mørket foran den høje stol står fodskamlen. Man kunne banke den hårdt mod katederets inderside, når man ville have ro.

Fodskamlens overbrædt blev slidt af de mange timers lærersåler, og det måtte skiftes ud af og til. I 1939 var der 13 katedre på skolen, nu er der kun 3 tilbage. Men i kældre og på lofter var der hele 8 fodskamlar at finde. De er små og tætbyggede og har en god overlevelsessevne.

Bortset fra billeder og håndskrevne papirer er fodskamlernes slidmærker de sidste spor efter mange lærere og lærerinder, der gav af deres bedste kræfter til skolen, selvom eleverne måske opfattede det anderledes.

Den gamle skole

Til venstre står stileskabet, hvor eleverne kunne aflevere hjemmeopgaver gennem sprækker i de aflåste låger og skuffer.

I 1903 indførtes den 4-årige Mellemkole, som fandtes både på kommuneskoler og gymnasier. Man kunne afslutte sin skolegang med Mellemkole-eksamen, eller tage Realeksamen efter endnu et år, eller istedet, men kun på gymnasierne, tage den 3-årige Studentereksamen. Skabet har altså været i brug i denne periode, men det har så underlig en form, at det kan have haft en an-

den brug før 1903. I 1930'erne stod det til højre for den dør, der nu fører til lærerværelsets garderobe.

Mellemskolen forsvandt fra gymnasiet efter 1959, hvor ingen ny 1. Mellem oprettedes. Eleverne gik nu alle i kommuneskolen og hed 6-9de klasse. Det var et stort tab af liv og umiddelbarhed for skolens højtidelige gange og dens lærere.

Døren fører ind til 1. sproglig b. Den har matte glasruder og een, som man kan kigge ind af. Glasruder blev forbudt af brandhensyn, og dørene kom på loftet. Pulten er den allersidste, Katedralskolen har. I 1939 var der

184 pulte til 297 elever. Til højre sidder glasblækhuset forsænket, og under bordpladens låg er der plads til bøger og meget andet.

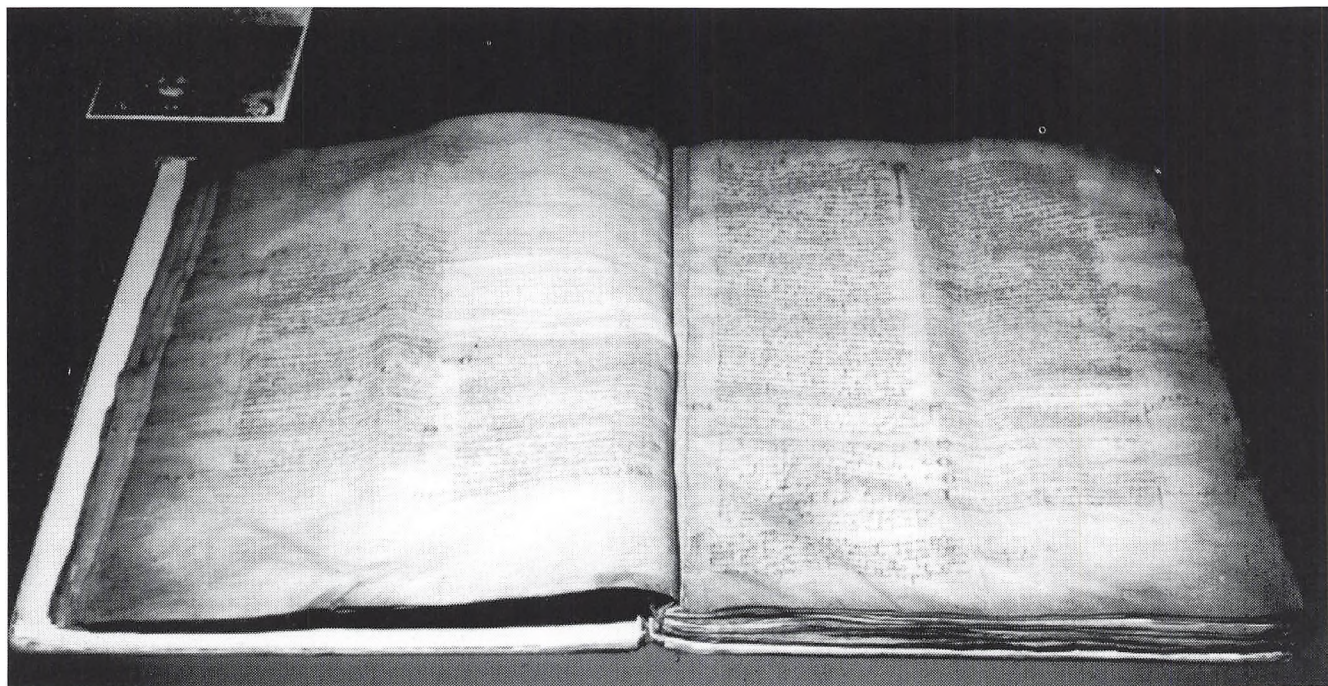
Ordets fødselsdag

Den 13. juni 1145 lod Ribe-bispen Elias skrive et dokument, hvori han blandt andet omtalte skolen i Ribe. Scolas, står der på latin, og det er den ældst bevarede omtale af skolen. Den er nok mindst 50 år ældre.

Det er dette ene ord, scolas, som fylder 850 år, og dét ene ord, som er årsag til alle de foretagender og festligheder, der har fyldt jubilæumsåret. Deriblandt også udstillingen, vi nu går i.

Elias' brev er forlængst forsvundet, men inden da var det blevet kopieret og bekræftet af biskop Gunner i 1245. Også hans brev er borte, men også dét var blevet kopieret i bogen vi ser her. I den samlede man fra omkring år 1290 afskrifter af vigtige Domkirke-dokumenter, inden ild, vand, mus eller krig fik has på dem.

Bogen hedder »Ribe Oldemoder« fordi Peder Hegelund, som fra 1569 til 1614 var rektor og senere biskop i Ribe, har skrevet det på dens bagside. Elias' brev står ud for året 1245 på venstresiden, nederst i højre spalte. Den vældige bog opbevares nu på Rigsarkivet i København. Det er 250 år siden, den sidst var i Ribe.

Ribe Oldemor. Fotograferet i det svage udstillingslys. Den består af 29 pergamentsblade på 30 x 43 cm. Det største som kan fås af et kalveskind. Om skolen står, med forkortelser, »ut scolas p(ro) voto suo c(um) (con)silio ep(iscop)i ordine(n)t«. (Vi giver det nye domkapitel) »frihed til at indrette skolen efter eget ønske og med råd fra biskoppen«. Understregningen af disse ord skyldes måske biskop Hegelund.

Tre rektorer

Portrættet viser Laurids Gjødesen og hans hustru Sophia. Laurids studerede i Wittenberg hos Melanchthon som så mange Ribestudenter i den periode. Han fik magistergraden dér i 1566 sammen med Anders Sørensen Vedel. Derved undgik de pesten, som i 1565 kostede 3000 mennesker livet i Ribe. Han var rektor i Ribe i to

perioder mellem 1561 og 1569 og blev senere præst ved Skt. Katharinæ Kirke.

Sophias og Laurids' søn, Ægidius Lauridsen, var rektor 1596 – 1605 og blev så ærkedegn ved Domkirken. Rektorembedet var ikke stort anset og skulle helst føre til et præstekald eller højere.

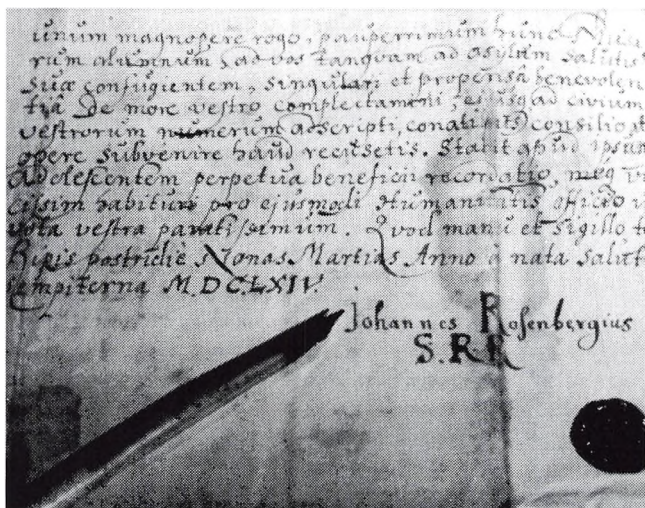
Ligesom Ægidius Lauridsen blev Lorens Hanssen født i Puggaard, den middelalderlige rektorbolig, der stadig er en del af skolen. Hans far, Jens, var rektor indtil 1782, hvor Lorens overtog embedet efter at have været lærer ved skolen. Lorens var interesseret i kunst

og havebrug og foretog den første undervisning ved skolen i naturhistorie fra 1775 til 1805. Hans sidste lån i biblioteksprotokollen inden han døde i 1818 var ni bind af »De firfodede Dyr's Naturhistorie«.

Egnet

Indtil 1850 foregik studentereksamen for alle elever fra landets latinskoler ved universitetet i København. Vi ser her de sidste linier af anbefalingen til professorerne for den 22 årige »fromme, beskedne og flittige unge mand, Niels Lauridsen Struch«, da han i marts 1664 af sin rektor, Johannes Rosenberg, fandtes egnet til at gå til eksamen i København.

Anbefalingen er skrevet på datidens lærde internationale sprog latin. Pennen er skåret ca. 200 år senere af en Hønsefjer. Den fandtes i en skrivepult på Katedralskolen. Struch blev i 1667 præst i Sønderho på Fanø. Da var Rosenberg allerede blevet lektor ved Domkirken, hvor hans sorte gravsten ligger i gulvet.

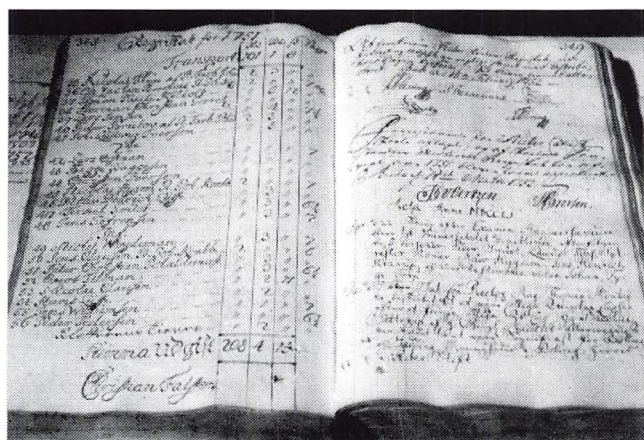
Ånden og Jorden

Da Christian Falster i 1723 blev rektor i Ribe, begyndte han sin berømte Skolebog, en protokol på 911 sider, indbundet i pergament. Den ses her, udlånt af Landsarkivet i Viborg, og slået op på afslutningen af regnskabet for 1751.

Mange af de poster, Falster fører i den, er blevet ført af rektorerne siden Reformationens tid i 1500 årene. I 1596 skriver Ægidius Lauridsen, at »Paa Holm ved Ringkiøbing ligger 4 Gaarde til Scholemesteren,« samt nogle i Billum sogn. Og i Falsters regnskaber finder man stadig de samme gårde.

Også i 1751 betalte fæstebønderne med tørret fisk, korn eller penge for leje af skolens jord og bygninger. De årlige betalinger sikrede ikke kun bonden, men også rektor og skole et år endnu.

Bogen er slået op på udgifterne til legater til 56 af skolens elever. Regnskabet afsluttes på højresiden med amtmandens og biskoppens underskrifter. Biskoppen er salmedigteren Hans Adolf Brorson, der var rektors overordnede og sammen med amtmanden var skolens bestyrelse.

I året 1751 er Falsters håndskrift stor og blomstrende som altid, men det kniber med sikkerheden. Han døde i oktober 1752. Protokollen førtes videre af de næste 3 rektorer. I 1805 satte Lorens Hanssen sidste punktum på side 911 i den tætskrevne bog. Den rummer 80 års skolehistorie, og taler tydeligt om Åndens afhængighed af Jorden.

Tre århundreder

I 1644 udgik præstesønnen Ole Borch fra skolen i Ribe. I 1660 blev han professor i humanistiske fag i København, men underviste også i medicin, kemi og botanik.

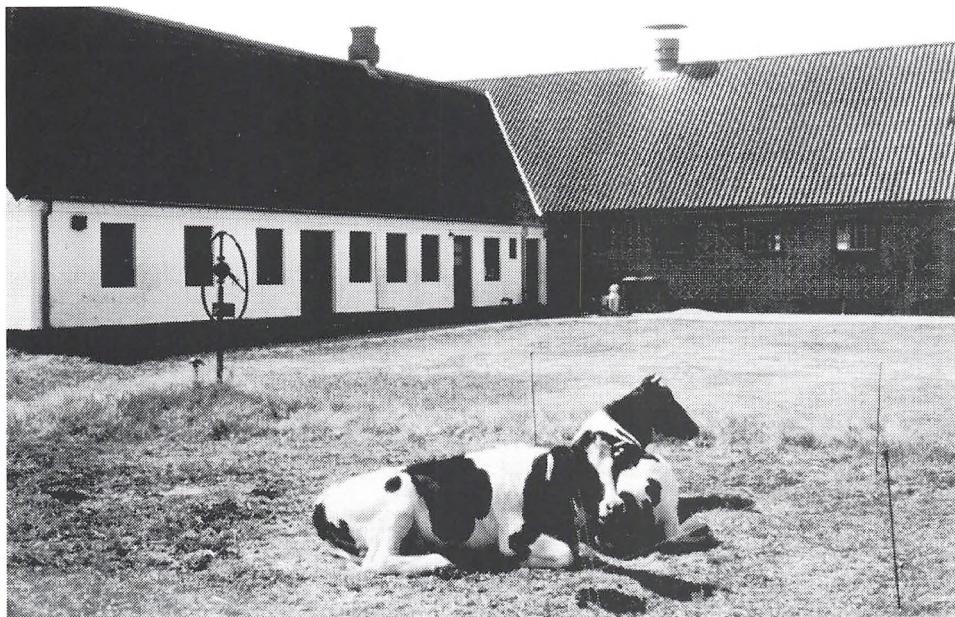
Borch begyndte i 1688 bygningen af et kollegium for 16 studerende, hvoraf 2 altid måtte være fra Ribe. Det indviedes i 1691, året efter Borchs død. Både kollegiet og bestemmelsen om de to Ribe-studenter fungerer stadig i St. Kannikestræde, som anes til højre på nederste billede.

Otto Frederik Müller var søn af en hofmusiker. Han blev student fra Ribe 1748 og flyttede ind på Borchs Kollegium i 1751. Han blev en af oplysningstidens store naturforskere. Især ved sin evne til at viderebearbejde sine første, præcise iagttagelser.

Efter hans død i 1784 oprettede hans enke et legat i hans navn ved skolen. Det skulle gå til fremme af undervisningen i naturhistorie og til dygtige elever.

Christian Blinkenberg var søn af en drejermester i Ribe. Han blev student i 1880, og boede på Borchs Kollegium fra 1882-87.

Borch og Müller havde

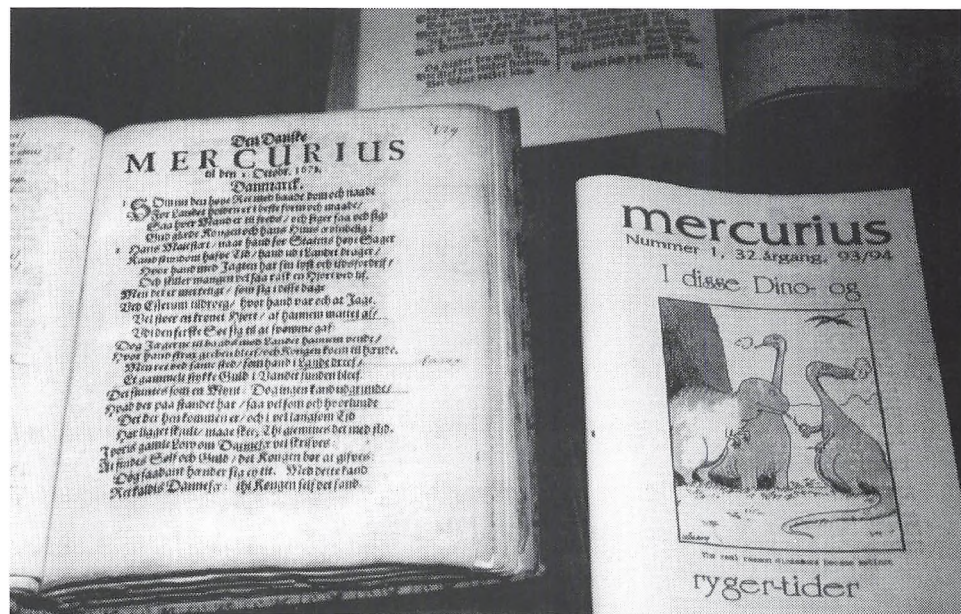
En nutidig »Halvgaard i Billum Sogn«. Sandet jord. Kjelst ved Ho Bugt. August 1995.

Anders Bording, malet i 1645 af vennen Karel van Mander, Chr. IV's hofmaler.

Bording fødtes i bygningen, som idag er Ribes gamle rådhus. Han prøvede sig som rektor i Ribe og som huslærer og poet på de jyske herregårde. Midtvejs tog han i 1653 magistergraden på Sorø Akademi.

Portrættets alvor og hans motto lader ane, at Bording, som så mange munter digter, ikke kun skal kendes på sine teksters ydre klang.

brugt deres skole-kunnen i klassiske sprog som dagligt videnskabeligt sprog, mens de studerede naturens forhold. Blinkenberg brugte sprogene som indgang til studier af den oldtid, de repræsenterede. Han foretog store udgravninger blandt andet på Rhodos. I 1916 blev han den første professor i klassisk arkæologi.

Borch ses stående, Müller med paryk og nakkepisk og Blinkenberg i jakkesæt på billedet på foregående side.

Mercurius

Anders Bording blev student fra Ribe i 1637. Han blev udnævnt til hofdigter af Frederik III, med pligt til at udgive en avis.

»Den Danske Mercurius« blev den første avis på dansk. Den udkom hver måned med 4 blade de sidste 11 år af Bornings liv, 1666-77. Det samlede eksemplar her er udlånt af Det kongelige Bibliotek. Avisen fortalte på vers om begivenheder i Danmark og det øvrige Europa. Bogen oppe til højre er hans samlede digte, udgivet i 1735. På maleriet, som hænger på Frederiksborg Museet, er Bording 26 år. Forneden står, »Jeg bærer det onde og håber det gode.«

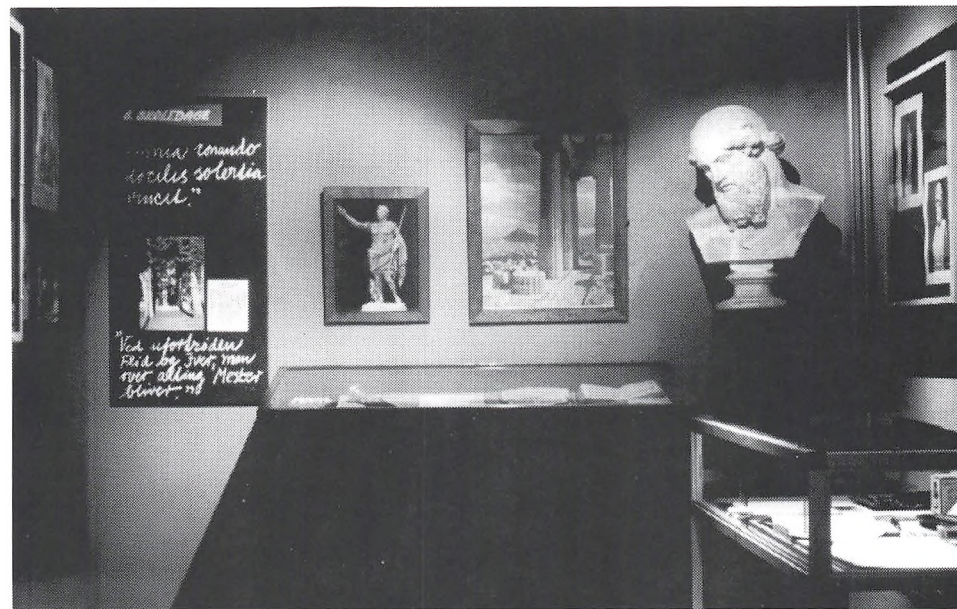
Skolebladet bærer på 34. år Mercurius-navnet og avisens ofte muntre tone videre. Det er præget af skiftende redaktioners ildhu og følsomhed. Og er på een gang et udtryk for stadigt nye emner og for elevernes uforanderlighed.

Mellem Dionysos og Homer

Elevforeningen Hejmdal blev stiftet i 1865. Billedet er fra dens Gåsegilde i 1916. Bag de veloplagte unge mænd står to ens herrer, som er aftenens restauratører. Bag dem igen, på sorte søjler, ser den blinde Homer fra venstre på rektor Julius Nielsen for bordenden, og Dionysos ser tænkstomt på det tomme bord.

Et regnskab fortæller, at til gildet i 1892 medgik 2 gæs og 1 and med svedsker, 4 flasker rødvin, 1 æblekage, 3 flasker sherry, og til punchen 3 liter rom samt cigarer.

Vi genfinder Dionysos i udstillingen, hvor han dagen derpå stadig tænkstomt ser mod Akropolis, kejser Augustus og ned i montren, med svundne og nye tiders lærebøger i græsk og latin. »Omnia conando docilis solertia vincit« står der på latin på den sorte tavle og trykt i mangel lærebog, og skrevet med den

gode Ole Borchs endnu barnlige hånd i hans latinske stilebog fra 1641, som også ligger her. »Ved ufortrøden flid og iver, man over alting mester bliver.«

Gåsegilde og Lærebog. Den ene side og den anden side af elevens liv, nu som før.

Skolehusene

De første ved man ikke klart, hvor har ligget. Skolen fra 1145 til omkring 1500. Måske ved Domkirken, måske i de store haveområder ved Puggaardsgade. Der er kun

Puggaard selv at holde fast i. Institutionen som biskop Christiern stiftede og gav midler i 1298, som et kollegium for 20 disciple under en forstander.

Også Puggaards ældste stenhus er borte, men dets afløser fra omkring år 1500 er tilbage med sine nu 500 årige klasseværelser gennemfaret af dagligt liv.

Fra omkring år 1500 ligger skolen vest for Domkirken, og rektor bor i Puggaard. Efter 350 år bygges der i rektors vældige have, og den nye skole indvies en fredag formiddag i 1856. Litteris et Artibus, til Kunst og

Videnskab. Højt til lofterne omsider, en gymnastiksal, en lovsangsal, et biblioteksrum, plads til samlingerne af instrumenter, dyr og etnografica. Mere plads endnu, da sidefløjene får en etage på i 1880'erne. Og så disse vældige vinduer fyldt af vestjysk lys.

Som skolen ved kirken bliver også denne trods tilbygninger for lille og for gammelmodig i sin indretning til nye tiders krav til rum og undervisning. I 1970'erne står det klart, at skolen må flytte ud eller blive større på stedet. Man vælger at blive i den tætte bymidte, hvor mere end 800 skoleår er gået hen. Det koster atter nogle haver, og endnu noget grønt bliver teglrodt.

I 1978 sætter maskiner tænderne i den aldrig bebyggede, dybe jord fra middelalderens haver, hvor Ægidius Lauridsen lejede ud til gamle rektor Hemmet i 1597, »- aff Abildgaarden skall Mester Iffuer giffue 1 daler for kaal hand der i haffuer satt« skrev rektor Ægidius i regnskabsbogen.

I 1978-80 fordobles det bebyggede areal, og den ældre skole bliver sat i stand. Byen beholder sit tidevand af elever, der strømmer til og fra morgen og eftermiddag. Og skolen beholder sin by.

Gent

En Butler-computer med tastatur. Fra pc'ernes Middelalder i 1980'erne. Fundet i en af skolens kældre sammen med andre ting fra nyere Oldtid. Nu går man ned med det. Før gik man op. På skolens lofter er der tørt og hedt om sommeren, og om vinteren koldt og svagt blæsende. Dette er Fodskamlernes rige, de fortabte Akvariens og Husmårens. Et dusin fyldingsdøre med glaseruder, træstole af glemte typer, og oven på dem et grønt eksamensklæde og sprukne landkort, hvis grænser skulle læres, men ikke holdt alligevel. En sort trætavle, en sværteduplikator, en spritduplikator, en tidlig fotokopimaskine. Tagvinduet åbner rustent mod byens trækroner og fjerne lyde. Kasser med eksamensopgaver fra 1870'erne, omhyggeligt bundtede. Det tager

tid at overveje, om man skal løsne den knude, rektor Bendtsen bandt i sit rektorats sidste år, 1874.

Pakken er en støvet og mørknet blok, som rummer 121 års ubevægelighed. Den holder fast som sin viden, som husets mure, der taler om den lange tid, mens elever og lærere uskarpt løber forbi.

Torkil Funder

Musik og Sang – før og nu

»Hver Morgen fem Minutter før Klokken 8 ere Lærerne og Disciplene samlede i øverste Classe og afsynge i Forening en Morgenspsalme«. Tiden er 1845. Citatet er fra et »Indbydelsesskrift«, som befinder sig i skolens arkiver. Også i 1995, 150 år senere, begynder skoledagen med morgensang kl. 7.55, en fornøjelse, en herlig igangsætter for sangglade lærere og elever, som er mange nok, for det meste, men som dog kun udgør en del af skolen. Man sagde om en rektor for en anden skole, i en anden tid, »Hver morgen ser han ud over sit rige«. Det kan den nuværende rektor på Ribe Katedralskole ikke siges at gøre, men han ser ud over en glad og veltilpas syngende flok. I spredt fægtning står man og synger i vilden sky. »Meddelelser« har ikke så stor en plads som før i tiden, men det gør ikke noget, for hver 14. dag har vi fællessamling, uden sang, hvor meddelelser kan gives til alle.

Det er slet ikke længe siden, det var helt anderledes. De ældste i lærerkollegiet har ikke svært ved at erindre, at der indtil 1977, da rektor Vestergaard gik af, var absolut tvungen deltagelse i morgensangen. Eleverne var opstillet klassevis i den samme sal, hvor man nu står så afslappet. Arrangementet havde en midtergang, som rektor gik ind gennem og, efter endt sang, ud gennem. Når man ikke netop var i færd med at synge var der absolut ro, mens rektor var til stede. Der tolereredes ikke den allermindste private hvisken i geledderne.

Sangsalen – hed det den gang, for det var der hvor sangundervisningen foregik. Den nye fløj eksisterede ikke, musiklokalet altså heller ikke. Lovsangssalen – hed det endnu tidligere. Solennitetssalen – »højtidelighedssalen« – hedder det i skolens årsberetninger fra det forrige århundrede. Morgensangssalen – hedder det nu. For det er jo det, den bruges til, synes man. Selv om der synges morgensang i 10 minutter, og ses fjernsyn resten

af tiden, kunne ingen finde på at sige » TV-lokalet«. Morgensang har altid været vigtig. Det var der, man priste Gud, der bekendte man sig til Fædrelandet, der holdt man den danske »sangskat« i hævd. Her og nu synger vi pluralistisk: sange om alt muligt, promoverende alle mulige synspunkter, sange på andre sprog end dansken i den buket indgår naturligvis de gamle salmer og fædrelandssange, som man synger med stor glæde, bare man ikke skal synge dem hele tiden.

Man synger morgensang for fællesskabets skyld, og for musikkens. Fordi vi er så glade for musik og sang her på Ribe Katedralskole, er morgensang vigtig. Eller omvendt: fordi vi hver dag har morgensang, værner vi os til, at musik er vigtig. Når man kommer ind i huset om morgenen, hører man som regel, at nogen spiller på klaver, efter morgensang går folk trallende og fløjtende til deres klasse. Mens man sidder og arbejder med en tekst i sin skoletime, hører man i det fjerne flerstemmig sang, som da ikke forstyrrer, men fremkalder en god stemning. Der spilles og synges meget på Ribe Katedralskole. Mus-kor, Store kor og individuelle musik-elever giver os mange gode oplevelser. I skoleårets løb:

En smuk juleafslutning med Bach og Händel for kor og fine solister, en festlig »Porgy og Bess« sammen med de andre gymnasiekor, forårskoncerten, mest med moderne, rytmisk musik, hvor de mange »publikummer« sammen med de optrædende fik sportshallen til at swinge, gulv, vægge, redskaber og det hele. Der var dejlig musik under jubilæumsfrokosten, men frem for alt vil jubilæumsmusikken blive husket for det, der fremførtes i Domkirken: en motet af Rued Langgaard, tre satser af Schubert, »Kyrie«, »Benedictus«, »Sanctus«. Da må englenerne have frydet sig i Himlen – eller have misundt menneskene på jorden, der kunne synge så smukt.

Mens døningerne stadig går efter jubilæet, føles det relevant at se på skolens musik i et historisk perspektiv. Ribe Katedralskole deler med andre latinskoler det stykke historie, at disciplene, de små som »peblinge«, de store som »degne« deltog i korsangen i byens kirker og fik en stor del af deres udkomme derved. Når de, som sædvanen jo var, tiggede på gader og stræder, oplevede de ved højtiderne sig selv og andre ved at gå deres tiggergang syngende. Senere, efter reformationen, taler man om »sangopvartning«: skolen får en del af sine midler ved at stille elever og lærere til rådighed, når der skal udføres musik ved kirkelige handlinger: landemoder, ordinationer, bryllupper, begravelser. Også ved højtideligheder i private hjem måtte eleverne synge, men her kunne det ske, at den tunge pligt lettedes ved, at sangerne blev beværtet med lækker festmad. Bjørn Kornerup omtaler i »Ribe Katedralskoles histo-

rie« en sådan privat sangopvartning ved bryllupper, men sandelig også ved noget så verdsligt som et drikkegilde. Sangopvartningen fyldte meget i elevernes liv, og følte efterhånden som en byrde. Eleverne skulle hele tiden stille op og synge både her og der og kunne jo ikke samtidig modtage undervisning. Sangopvartningen hører op i begyndelsen af 1800-årene.

Man sang længe kun på latin. I 1640 bliver det tilladt at synge på dansk. Skolens årsberetninger fortæller os meget om, hvordan skolelivet formede sig til forskellige tider på Ribe Katedralskole, og giver os også et begreb om, hvordan de enkelte fag er blevet udøvet.

Efter at sangopvartningen er ophørt, fører faget sang, så vidt man kan se, i lang tid en stille tilværelse. I 1839 udsendes for første gang et årsskrift, der rummer oplysninger om undervisningen i de enkelte fag. Det fremgår, at der syn- ges med flere klasser ad gangen, og at der ugentligt er 2 sangtimer til rådighed for hele skolen. Sanglærerens navn er Tetens Hansen, han er altså skolens første kendte sanglærer. Da han dør i 1841, er undervisningen i sang afbrudt i nogle måneder, indtil en ny, midlertidig lærer kan ansættes. Fra 1843 fungerer i nogle år »time- lærer Hyphoff«, der i 1847 omtales som »redaktør Hyp- hoff«. I 1848 må undervisningen igen afbrydes, »da sanglæreren er gået til armeen«. I 1848 ansættes da organist Carl August Hansen, som virker til 1873. I Ripenserbladet juni 1923 fortæller en gammel elev, høj- steretssagfører J.C. Petersen, student 1878, at »C.A. Hansen« han lærte eleverne at synge sine egne kompo- sitioner og mange andre sange, deriblandt Marseil-

laisen, som han imidlertid gav »syngesforbud« mod under den fransk-tyske krig. Da han træder tilbage på grund af alder overtages undervisningen af »postmester Wolf«. Han har vel haft en god røst og kunnet musicere, som så mange af sin tids dannede borgere.

Sang optræder ikke i de gamle årsberetninger med et pensum. Rækken af fag slutter med naturhistorie og riflelskydning. Fra 1897 ændres opstillingen af fag, der gøres plads til »sang« efter naturhistorien. Læreren hedder nu Knudsen og har til sin rådighed 4 ugentlige timer ialt i hele skolen – hans navn optræder også andetsteds, da han også underviser i geografi. Det fremgår, at 77 af skolens ialt 86 elever har deltaget i undervisningen. De har øvet skalaer, 1. og 2.klasse fem forskellige i mol eller dur. 3. klasse har gennemgået alle skalaer og fjerde, femte og sjette har repeteret alle skalaer. Man har lavet »træffeøvelser«, brugt »syngetavle I og 2«, sunget kvartetter og terzetter og haft et repertoire af 66 salmer og 100 »Danmarks Melodier«. Alle elever var jo drenge, nogle af dem ikke så gamle, så det var muligt at arrangere sig sådan: »14 Disciple af 2den Underklasse have som Sopraner deltaget i Skolens Sammensang«. Et par år senere har man, kan man læse i årsberetningen, holdt »Offentlig Sangprøve i Overværelse af Elevernes Forældre« i maj måned. Forløberen for senere tiders forårskoncert! Endvidere har man hvert år indøvet »Matthison Hansens og Gandrups Kantate, som afsynges ved Translokationen«.

Sanglærer Knudsen er ansat indtil 1925. Der synges nu også under andre sanglærere. Årsskrift 1921 har faget »Sang« med »Seminarielærer Ring«. Der synges stadig kvartetter og terzetter og kantate, der øves i nodelæsning og i »Formlerne efter den belgisk-finske Metode«. Salmer synges efter forskellige koralsamlinger, og »de vigtigste Fædrelandssange« er blevet indøvet. Rykker vi et årti frem er lektor Nørregaard karrig med oplysninger: 4 linjer bliver det til om tonedannelses- og nodelæsningsøvelser og en – og flerstemmeige

sange. I fyrrerne forsvinder sang fra årsberetningen. Man refererer ikke mere årets arbejde i fagene. Sang og musik kommer først tilbage i årsberetningen i 1968, da der er et pensum, man kan trykke. Skolen har nemlig fået musikgren. Man kan blive »musik-sproglig« student. Faget er, det siger sig selv, nu mere musik end sang: der er arbejdet med værker af Palestrina, Bach, Mozart, Beethoven, Brahms – men man opgiver også danske sange, 40 sange med navns nævnelser. De årsberetninger, der indtil 1968 er uden oplysninger om arbejde eller pensum i faget, indeholdt dog alligevel noget om skolens musikalske aktiviteter. Den kantate, vi stadig synger ved translokationen, øves første gang i anledning af 800-års jubilæet i 1945, skrevet til skolen og anledningen af Paul Schierbeck og Alex Garff. I 1949 er skolens sangkor på en tur til Sydslesvig. Musiklærerne er naturligvis med, og rektor med frue. I 1951 opføres jazzoratoriet »De 24 timer« under Thomas Alvads ledelse.

Med »musikgrenens« oprettelse i 1966 er vejen banet for de mange, mange musikbegivenheder, der præger skolen fra sidst i tresserne og til skrivende stund:

De store korkoncerter med 7-8 skolekor og symfoniorkester, juleafslutningsmusik med et højt ambitionsniveau, forårskoncerter med en anden slags musik men samme høje mål, udvekslinger med musikelever i andre byer og lande, huskoncerter, sangaftener, opførelser af syngestykker og musicals. Nu er vi i vores egen tid, der tales om det, der er sket i »mands minde«, og læseren vil selv kunne lægge det til som skribenten måtte have glemt. Skolen fik i 1947 en ung energisk musiklærer Thomas Alvad, hvis inspirerende virke varede til december 1982. Da var Thomas Alvad jo en »ældre lærer«, men gnisterne føg omkring ham til det sidste. Konstitueret rektor Aage Kæstel skrev i årsberetningen: »Thomas Alvad har sat sit præg på Ribe Kate-dralskole i umindelige tider. Når vi på skolen kunne op-

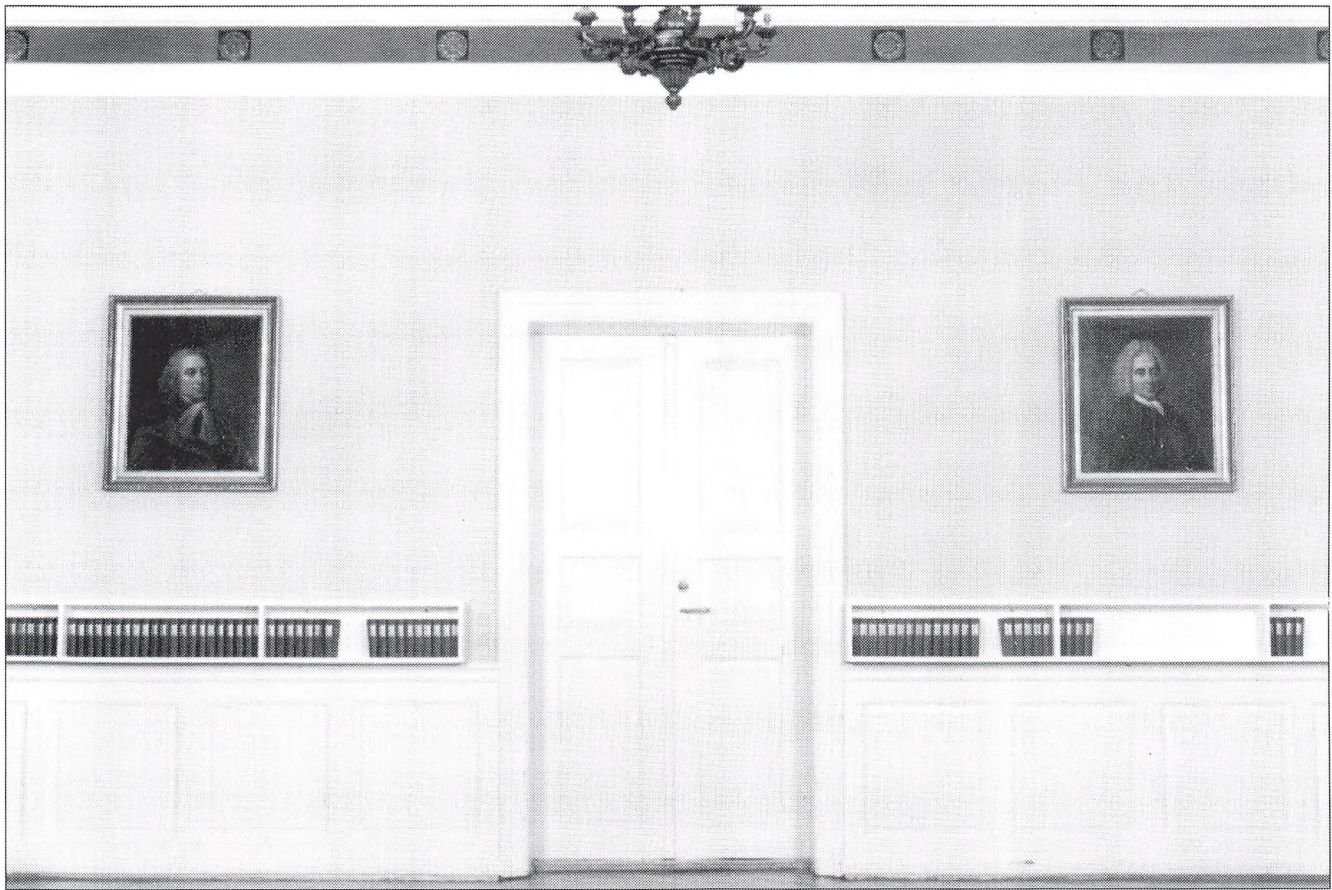

retholde morgensang med fuld elevopbakning i en periode, hvor institutionen blev opgivet på de fleste af landets øvrige gymnasieskoler, var fortjenesten Alvads, når den sønderjyske regions mindste gymnasieskole havde det største elevkor ved de regionale koncerter, var det ligeledes en følge af Alvads dynamiske musikundervisning. Alvad kunne bringe en forsamling i svingninger, så den hengav sig i sangen. Vi nyder fortsat godt af hans indsats på skolen, da et sådant virke rækker langt ind i fremtiden. Musikkens og sangens

placering på skolen er endnu præget af Alvads ånd«.

Så er cirklen sluttet fra der, hvor denne artikel begyndte. Musikken på skolen er præget af så manges ånd. De musiklærere, vi nu har, fortsatte, hvor Alvad holdt op og fjede deres eget til, som man jo må og skal. Musikken lever i bedste velgående på Ribe Katedralskole. Jeg kan lige netop nu høre, at koret holder øvelse.

Inger Marie Dahl

Rejsen til Rom

I november var alle elever i 3.g på studietur i Rom med 10 lærere. Eleverne i 3.z skulle gøre en kulturel iagttagelse på stedet og udarbejde den hjemme.

Nedenfor følger 3 pigers oplevelser og tanker på pladsen foran Santa Maria Maggiore.

Santa Maria Maggiore ved aftentide

Mørket er så småt ved at falde på, da vi indtager vores plads ved springvandet foran kirken. Det er ved at tynde ud i de traditionelle turister, der gennem hele dagen har huseret på pladsen. Et par enkelte japanske turister krydser pladsen, som altid er de let genkendelige – ikke kun på grund af deres udseende og højde, men som alle andre japanere slæber de rundt på deres store kameraer ligegyldigt hvor de er. De bliver selvfølgelig straks spottet af en sigøjnergadehandler, der desperat forsøger at få dem til at købe et af sine afrikanske trædyr, men de fejer ham af og skynder sig videre, tydeligt irriteret over mandens påtrængende væsen. Gadehandleren fortsætter sine forsøg på at skaffe penge hos de næste der kommer forbi. Bag ham skyder den storslåede Mariakirke op, og dens rigdom står som en kontrast til den fattige gadehandler. Dette er ikke kun

karakteristisk for Mariapladsen, men hele Rom. Overalt ser man disse gadehandlere, og det er selvfølgelig altid i nærheden af én af Roms mange imponerende bygninger. På en eller anden måde sidder man derfor altid tilbage med en dårlig samvittighed overfor disse gadehandlere, selvom de så kan være nok så irriterende. (Denne følelse forstærkes yderligere, da vi dagen efter, i vores store luksusbus, på vej ud mod Roms antikke havneby, Ostia Antica, kører forbi et sigøjnerbeboelseskvarter bestående af forfaldne campingvogne).

Gadehandleren finder et par ofre i den anden ende af pladsen, og vi kaster igen uvilkårligt blikket på den store imponerende facade, der, jo mere man kigger på den, minder mindre og mindre om en kirke, men derimod nærmere endnu én af katolicismens højborge omend en mindre af slagsen. Hvem sagde, at penge ikke er alt? – ihvertfald ikke en romer!

Personerne der er på vej ind i kirken, ligner nu overvejende katolikker og ikke længere turister (man kan altid kende en turist ud fra væremåde, udseende og påklædning!). Kan det virkelig passe, at de endelig er blevet trætte af at tage billeder og har fundet tilbage til deres respektive hoteller? Det lyder utroligt, men det er sandt. Vi bliver enige om, at det nok er til kirker som denne, der trods alt ligger en smule væk fra de store seværdigheder, at den almindelige katolik søger, fremfor til Peterskirken, hvor der aldrig er plads til dem. Dette på grund af turister, der vil forevige alt på deres videokameraer, uden den mindste respekt for religionen.

Et tudende bilhorn får os tilbage til virkeligheden. Man værner sig aldrig rigtig til romernes ubændige

trang til evig og altid at skulle udtrykke sig igennem deres bilhorn. Trafikken er taget kraftigt til. Bilerne suser omkring halvpladsen, imens kirken roligt ser til. En usædvanlig lang og uafbrudt tuden fra en bil lige bag

springvandet og et efterfølgende bump får os til at vende os om. Højest sandsynlig har en bil i sin hast villet overhale en anden, da denne pludselig bremsede ned. Vi når lige at se bulen det har forårsaget, inden den forsvinder ud af syne igen. Vi morer os lidt over denne begivenhed, men det giver også stof til eftertanke. Tænk at folk er så vant til dette, at de er fuldkommen og aldeles ligeglade med, at deres biler får tildelt den ene bule efter den anden, bare de kører fra et sted til et andet. Det var aldrig gået hjemme i Danmark. Vi har efterfølgende observeret, at det hører til sjældenhederne, at en bil ikke har ihvertfald én bule. Det værste var en bil der stort set udelukkende var holdt sammen af tape og ståltråd! Måske er der status i at have en bil med skrammer og buler?

Det varer ikke mange minutter, før endnu et trafikfænomen tiltrækker vores opmærksomhed. En dame råber op, da en bil ikke holder for hende, idet hun er på vej over fodgængerfeltet. Det er endnu en karakteristisk

ting for Rom; enhver er sin egen herre, der tages ingen specielle hensyn, så vil man over gaden er det tit kun lige med livet i behold, at man når den anden side.

Gadebilledet præges nu af folk, der alle ligner nogen, der er ved at komme for sent til noget. De sidste indkøb skal gøres, før hjemturen og dernæst madlavningen kan påbegyndes. En del krydser pladsen, men ingen tager nogen egentlig notits af kirken. I det fjerne er en mand der har solgt ristede kastanier, ved at pakke sine ting sammen. Uden turister – intet salg. Faktisk er vi snart de eneste turister tilbage og på pladsen er nogle mere skummeltudseende perroner ved at slå sig ned som afløsere for turisterne. Klokken er nu ved at være henad seks, vejret er blevet køligt og vi beslutter os for midlertidigt at indstille observationerne og gå tilbage til hotellet på den anden side af banegården.

Midnat

Da vi vender tilbage kl. 24 har iagttagelses-stedet ændret sig meget. Selve pladsen ligger nu øde hen. Der er

ikke længere turister der kigger på kirken, ingen gadefejere, og det er så tidligt, at kun enkelte hjemløse har fundet hvile på den store trappe. De store flokke af duer der tidligere dominerede pladsen og fra tid til anden fløj

skræmte rundt, er nu ikke længere at se. Det eneste bevis på deres eksistens er de store mængder af ekskrementer og brødkrummer der endnu præger brostenene.

Trafikken er taget lidt af, men der er stadig mange biler og scootere der drøner forbi med høj fart. På fortovet foran det store supermarked står der ludere og trækker. Med nogle minutters mellemrum er der biler der stopper op foran dem. Nogle for at spørge om hvad der udbydes, nogle for at tage en op, og nogle for at sæt-

te en af. Man kan se at luderne fryser i deres lårkorte nederdele, og de står og snakker i små grupper på to-tre stykker. Da en politibil kommer forbi, spredes de hurtigt ud af tilfaldsgaderne, men politiet er ikke ude på at genere dem denne gang. De ignorerer luderne og kører langsomt videre som en kontrast til den altid hektiske trafik.

Foruden de prostituerede er der ikke mange mennesker på gaden. En gammel romer går en aftentur med sin hund, stopper foran kirken og giver den et vurderende blik. Hvad der går gennem hans hoved, kan vi kun gisne om. Stolthed over byens kulturrigdom, ærefrygt overfor den hellige moder eller bare irritation over den grå og beskidte farve bygningen har antaget.

Kirken havde vi besøgt om eftermiddagen for at se hvad der var bag de tykke mure. Dette var også en stor hjælp i kampen for at komme ind på livet af katolikkerne, der i sagens natur færdes meget på vores plads. Det giver altid en vis fred i sindet at træde ind i en kirke. Der er stille i forhold til gadens larm, og alt foregår i slow motion. Religion tager den tid religion skal tage, modsat trafik. I denne kirke mødte man i langt højere grad end i Peterskirken den almindelige katolik under udøvelsen af sin religion. Vi så bl.a. en gudstjeneste, skriftestolen i brug og de berømte rosenkranse blive drejet mellem troende hænder.

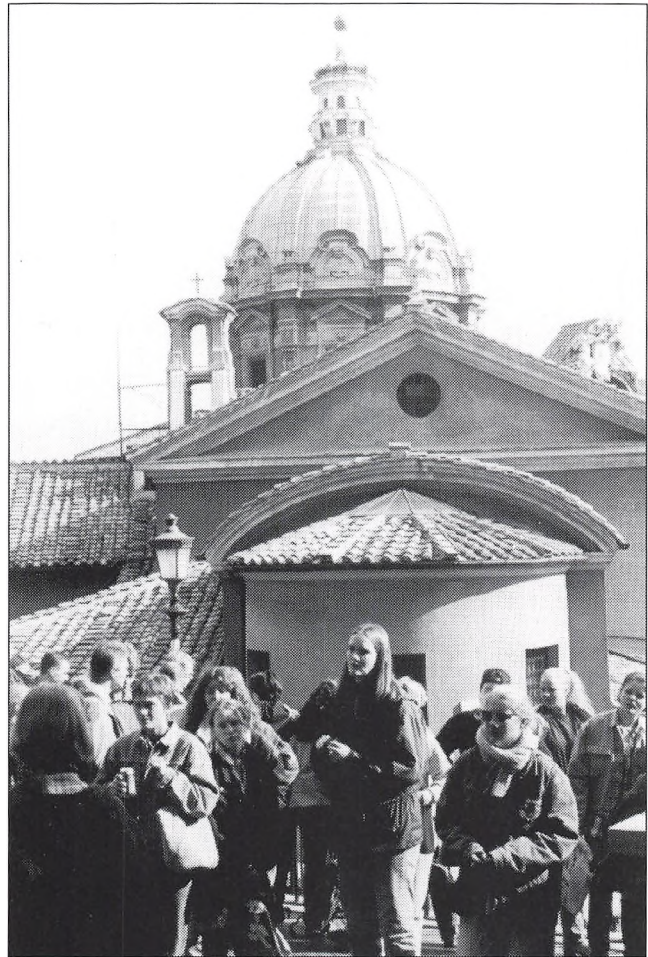
Der var flere der under hele vores besøg (20-30 min.) sad og bad med lukkede øjne i et af de mange side-rum. Det var dybt fascinerende at se hvordan et menneske bøjer sig på knæ og bekender sine synder for et andet menneske. Ikke symbolske synder, men reele handlinger der skal vurderes til et bestemt antal Ave Maria'er og voksllys. (Vokslysene var dog skiftet ud med en smagløs elektrisk installation, der ved indkast af mønter automatisk tændte en elektrisk pære). Som protestant har man en stereotypisk forestilling om hvordan en katolik ser ud. (Underkuet, livstræt og med et kors om halsen). Derfor kiggede man med en vis nysgerrig-

hed på disse underlige væsener. Observationerne viste, at de selvfølgelig ikke skilte sig ud fra manden på gaden. Det var de samme jakkesæt og de samme kjoler. Hvis der var en tendens, skulle det være, at de personer der var i kirken på tidspunktet for vores besøg, hovedsageligt var ældre. Dette hænger muligvis sammen med, at de unge var på arbejde. Dog tror jeg at der er en vis sekularisering på vej, og at denne bliver båret af de unge. Traditionerne er i opbrud, Italien er et land i hastig forandring på mange måder.

Der er dog stadig en stor forskel på kulturen/opførselen i Danmark og i Italien. Folk er mere formelle i Italien, man opfører sig mere respektfuldt overfor hinanden når man f.eks. møder sine venner på gaden eller i restauranter. Man giver hånd og hilser pænt på hinanden. Denne respektfuldhed synes dog at have to undtagelser. Den gælder ikke i trafikken, og den gælder ikke overfor kvinder. Specielt ikke hvis de er blonde. Vi oplevede således på turen flere eksempler på noget der i Danmark ville blive betragtet som helt utidig opførsel.

En anden ting der kommer tydeligt til udtryk, er personernes påklædning. Mænd går i jakkesæt hvis de er over 25. Overalt er der jakkesæt. Dette er også med til, at vi straks ser, når der er turister på pladsen, det skinner ud af folk, at de ikke hører til her. Den gamle mand der ved midnatstid går tur med sin hund, hører derimod til. Han er indbegrebet af en romer. Han skridter skråsikker over pladsen med sin stok i hånden. Det er en sådan mand, der kunne være med i en mafia-film. Ud af ham stråler æren, mange års traditioner er gemt i furene på hans solbrændte ansigt. Hans familie har sikkert boet her i mere end 7 generationer, og han er dermed en ægte romer. Jakkesættet sidder som om det var skabt til ham. han udstråler både autoritet og sydlandsk temperament, samtidigt med at han virker rolig og i balance med sig selv.

Det er denne sydlandske attitude blandet med den stærke religion der til sammen giver den specielle at-

mosfære, der er i Rom. Man føler, at det er et andet land, og man føler at det er en anden kultur. At pladsen ligger i et tvivlsomt kvarter, giver kun oplevelsen mere kryderi. Det er her folk lever deres liv, det er ikke kun et sted der befærdes af turister.

Vibeke Bjørnskov, 3.z

Maiken Skalborg Hansen, 3.z

Henrik Stub, 3.z

Romerske skitser

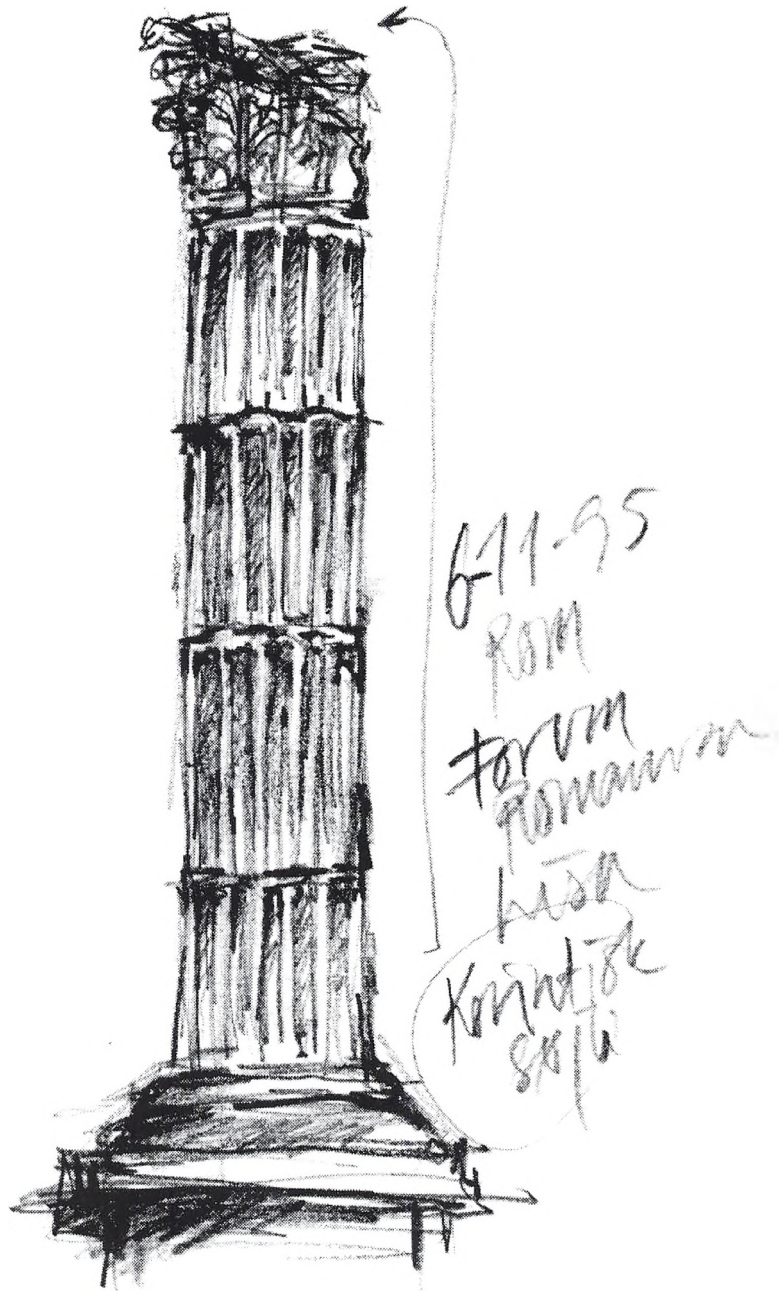

Lisa Reschefski. 3.b.

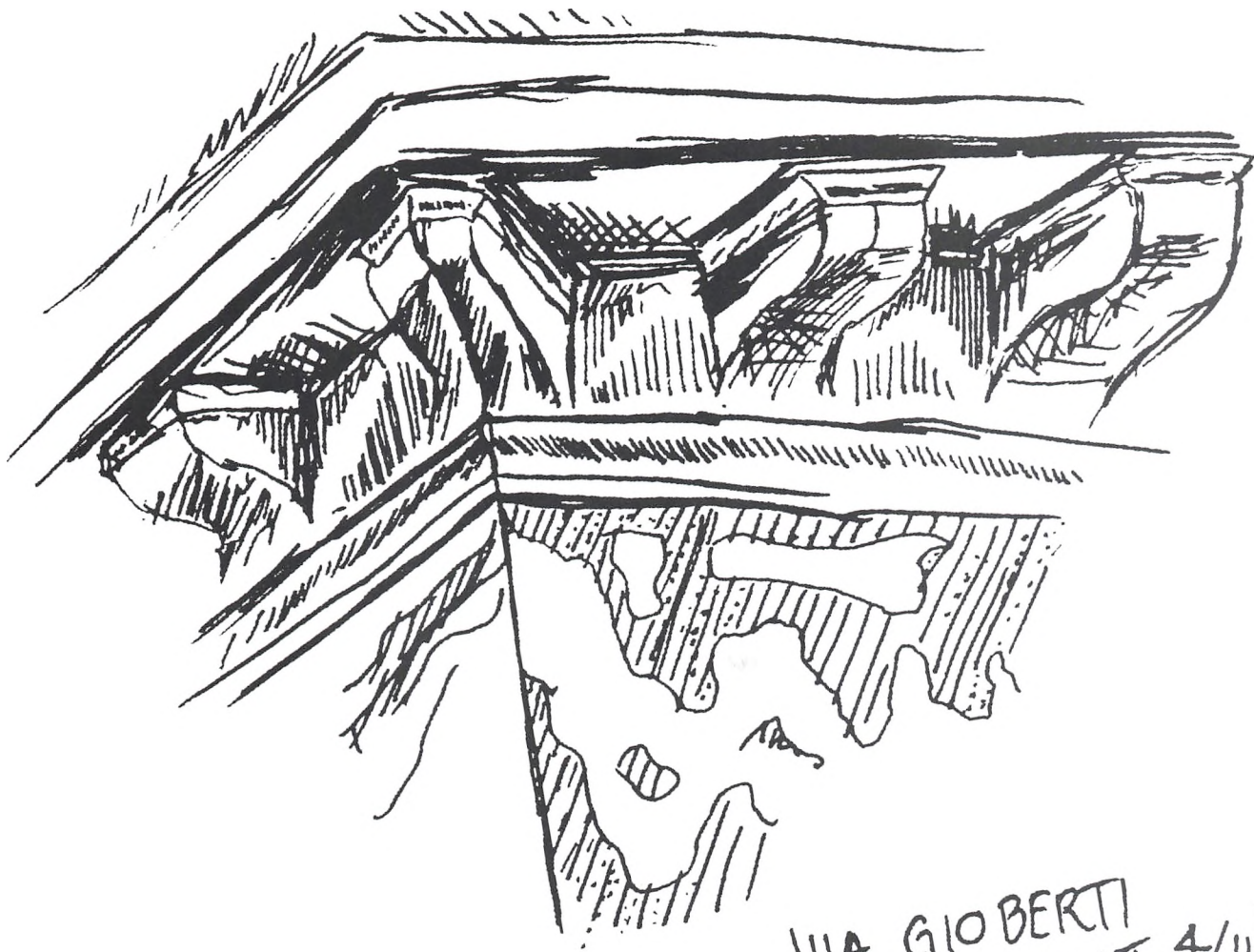
Fontana
WHA '93

Lisa Reschfski. 3.b.

Lisa Reschfski. 3.b.

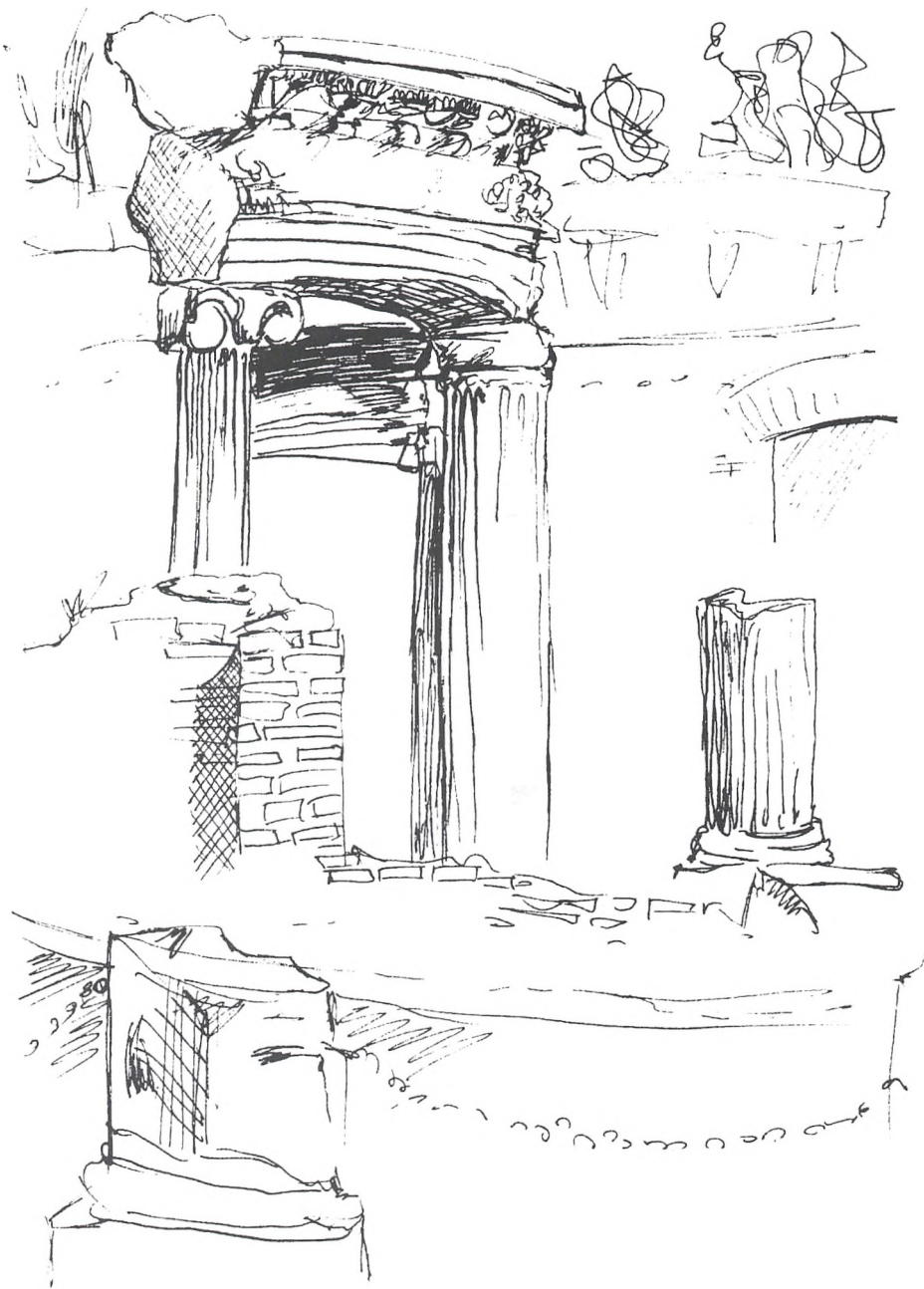

VIA GIOBERTI
VINDUESUDSİGT 4/11'95

Louise Langschwager Jensen, 3.x.

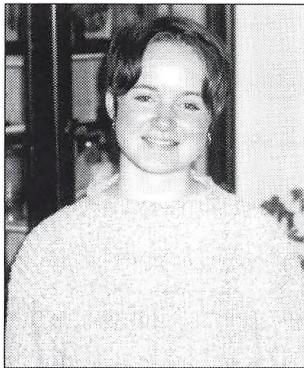

Louise Langschwager Jensen, 3.x.

Louise Langschwager Jensen, 3.x.

3 gæstelever

Hej med jer!

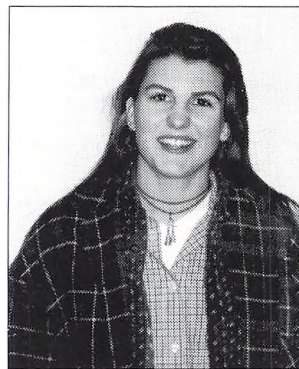
I den her artikel vil jeg gerne presentere mig. Jeg hedder Karen Giese og er en udvekslingsstudent fra Tyskland. Jeg ved, Tyskland er tæt på Danmark, men jeg synes meget godt om Danmark. Jeg synes det er et hyggeligt land, hvor menneskerne ved hvordan man skal nyde sit liv.

Jeg er altså 16 år (bliver i december 17) og kommer fra en by, der hedder Eberswalde. Oversættet er det »orneskov«. Der skal I ikke grine om! Det er jo bare et gammelt navn. Jeg kan godt sige jer, at Eberswalde er ikke særligt pænt, men alligevel havde jeg meget sjov der. Fx har jeg været i en forening, den organiserer fester, diskoteker og, det hvad I måske ikke kender, »Jugendweihe«. For at forklare det kort, det er en slags konfirmation. Det har bare ikke noget at gøre med kirken. Ellers var i den der forening næsten kun unge mennesker. Derfor var det også så sejt. Nu er jeg i »Heimdal« og prøver at hjælpe når vi har de berømte og store fester. Desuden kan jeg Ribe Katedralskolen mere lide end min gammel skole. Nu vil I sikker gern vide, hvorfor det er så. Først synes jeg, at atmosfæren er meget afslappet. Jeg tror det er p.g.a. skolen er så en »lidt« gammel. Så er der nok rundgangen, så skriver man stiler i stedet for tester (i Tyskland skriver vi rigtig store tester), så siger jeg »du« til læreren og til slut sidder man ikke altid i klasseværelset, men har også opgaver, de man kan gøre i rundgangen. Jeg kunne fortælle så mange ting mere. I hvert fald er min nuværende skole meget forskellig i forhold til min gammel skole. Men jeg

synes, nu er det nok til emnen skole. Nu kan jeg godt forstille mig, at I vil gern vide, hvad jeg håber at få fra det her år og fra Danmark. Ja, det er temmeligt nemt at sige. Ved at gøre det, bliver jeg meget selvsikker og selvbevidst, fordi jeg er faktisk fuldstændig alene. Jeg skal selv finde venner, selv løse mine problemer og til slut er jeg nødt til at leve mig ind i en ny kultur. Men personlig synes jeg, at jeg mestrer det alt meget godt indtil nu. Der er mange sød mennesker, min værtsfamilie er total flink, jeg har meget sjov, i skolen går det ikke unormal og min dansk er efter 11 uger også temmelig god. Altså ialt er jeg stolt af mig, at det går så fint. Jeg tror også, at jeg er næsten dansker, fordi jeg har begyndt at tænke og drøme på dansk, at snakke dansk, at spise dansk, at have de normale problemer af en ung dansk pige, altså drejer sig det hele allerede nu om dansk.

Så, nu vil jeg bare nok sig: Hej – Hej og måske ses vi en gang!!

Karen Giese, 2.b

My name is Jessica Rose Johnson, or »Jessie«. I am now an exchange student here at Ribe Katedralskole. I am a 16-year-old American from Indianapolis, Indiana. In case you don't have a map handy that is east af Chicago and west af New York. I am here on the Rotary Youth Exchange Program and I'm being

hosted by the club in Bramming. I arrived on July 18 and plan to return home in late June.

My first two weeks were spent at a language camp in

Ringsted with 97 other exchange students from 6 different countries. This language camp was on a landbrugsskole and after 12 hours in a plane with a 4 hour lay over in Germany (where I happened to leave my coat) a school that smelled like cow... well it didn't smell good, and offered nothing to eat but rugbrød and leverpostej was not my idea of a good first impression. By the end of camp I had made a lot of good friends (and got used to the smell) so things were much better by the time I left.

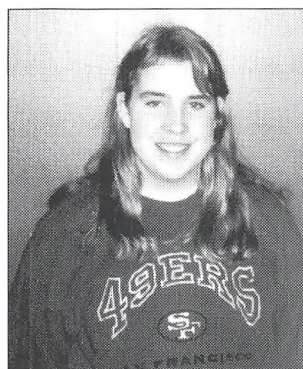
In the U.S. I attended a high school that has a little over 2000 students so of course there was a little adjusting to the small number at Ribe. I've done a lot of things for the first time like: riding a train, or for that matter NOT to the correct place. One day I ended up in Vejen on my way to Ribe. The pass that the lady at the station gave me to get back home is now hanging on the refrigerator! Riding a bike was just as successful as the train and Danish food is well. . . not American, but I love it here in Denmark and I don't want to go home.

One of my favorite things about Denmark is of course Danish parties! It's not everyday in the U.S. that you go to a school party and your teachers are serving you beer, but I'm not complaining. Also it's much easier to get around here. At home I would have to depend on my father or one of my friends to drive me everywhere. I would have walk to 14 kilometers just to go to the store.

Denmark is a great country, it's very clean and the people are always nice. My Danish is less than perfect and I can't say »Rødgrød med fløde« yet, but I still have the rest of my year to learn and do everything I want to do here. I would like to thank you for letting me attend here. You have a wonderful school and I'm sure I will always remember this year as one of the best.

Jessica Rose Johnson, 2.a

Hi! My name is Krysta Nibe, and I come from Blairsburg, Iowa. I am 16 years old. Blairsburg is a town of

300 people in the heart of Iowa. It is a farming community, like most of Iowa.

Iowa is located in the midwest of the United States. It is a small state with only 2,814,000 people. I attend the local high school in Blairsburg. My high school has 120 people, so I know everyone in my school. I am involved

in band, basketball, volleyball and many other things. I enjoy sports, music, hanging out with my friends, and family, and playing with my cat George. I have one sister and two brothers. My mom is a math and computer teacher, and my dad is a farmer.

I became an exchange student to meet new people and see more of the world. I really like being in Denmark. I am staying in Rødding as a Rotary exchange student. I hope to gain more selfconfidence, and to have a good time during my year here in Denmark.

I feel like everything is very relaxed here, and also a lot more liberal than the U.S. Most people are very friendly, and will speak English if they have to. Danish is a very difficult language to learn, but I feel like I am starting to understand a lot.

So far my year has been great, and I am positive that the rest of the year will be just as fun. Even though many things are different, I have found some things that are the same. The schools are the thing that is the most different. I would have to say that I really like the way the Danish school system works.

I hope this gives you an idea about who I am. This is just a brief description, but it should let you know a little more about me.

Krysta Nibe, 2.u

Udvekslingsbesøg i Zittau

Oktober 1994 var vi (2.a) vært for en flok unge mennesker fra vores venskabsklasse i Zittau, som ligger i det sydøstlige hjørne af det tidligere Østtyskland få kilometer fra den polske og tjekkeske grænse.

Søndag d. 10. september 1995 blev dagen, hvor vi skulle på genvisit. Rejsen skulle foregå med tog og ville vare 12 timer. Stemningen var høj ved rejsens begyndelse. Vi var helt klar til at forlade Danmark, skolen og lektierne, men jo nærmere vi kom Zittau, jo mere tavse og betænksomme blev vi. Der blev kæderøget og

»Durch, für, gegen, ohne, wider, um – kennst du nicht den Akkusativ, dann bist du wirklich . . . .«

rendt på toilettet i tide og utide, samtidig med vi sad og forsøgte at overbevise os selv og hinanden om, at vi egentlig hverken kunne tale eller forstå tysk – hvilket lykkedes ret godt.

Med kufferten i hånden og hjertet i halsen hoppede vi kl. 22.30 ud på perronen i Zittau, hvor vi blev modtaget af vores »nye familier«.

Ellen M. Boesen, 2.a

Om livet i værtsfamilierne

Jeg havde mange gode oplevelser med den familie jeg boede hos i Zittau. De fortalte mig meget om, hvordan det var både før og efter muren faldt, hvilket gjorde et stort indtryk på mig. Der var ingen grænser for familiens omsorg for mig. – En pudsige oplevelse var det, da moderen i familien ved afskeden forærede mig en stor flettet vasketøjskurv (1 m. høj)!! En sød tanke, – bare lidt besværlig at have med i et tog i 11 timer!

Winnie Gaarde, 2.a

Jeg havde forventet at opleve en mere arm tilværelse, men min værtsfamilie manglede ikke noget (m.h.t. tøj, mad, arbejde), kun de store grå og forfaldne huse afspejlede fortiden. Jeg håbede ellers på at få deres specialiteter at smage, men deres mad mindede meget om vores – blot var fedtindholdet STØRRE!

Susanne Ditlevsen, 2.b

Ikke langt fra Zittau lå et stort bjergområde, som jeg fik mulighed for at studere på nærmere hold.

Tyskeren, som jeg boede hos, besteg nemlig dagligt bjerge, så hun og hendes kæreste og bror fandt det naturligt, at jeg også skulle prøve det. Jeg så det som en tillokkende udfordring og sagde selvfølgelig ikke nej. Jeg fik bakset bjergbestigerudstyret på og besteg også

det første »lille« bjerg med glans, og jeg var stolt som en pave.

Vi drog straks videre til et noget højere bjerg, hvor det ikke var muligt at være fastspændt hele tiden.

Jeg rystede over hele kroppen. På et tidspunkt var jeg på grådens rand og ville gøre alt for at vende om igen, for det var ved at blive mørkt, og støvregnen gjorde klipperne glatte, men jeg fik den besked, at det ganske enkelt var for farligt.

Vi fortsatte og inden vi nåede ned var det blevet så mørkt, at vi ikke kunne skimte vores egne tåspidser. Hvor var jeg dog lykkelig for igen at kunne mærke fast grund under fødderne og også lidt stolt af min bedrift.

Heidi G. Nielsen, 2.a

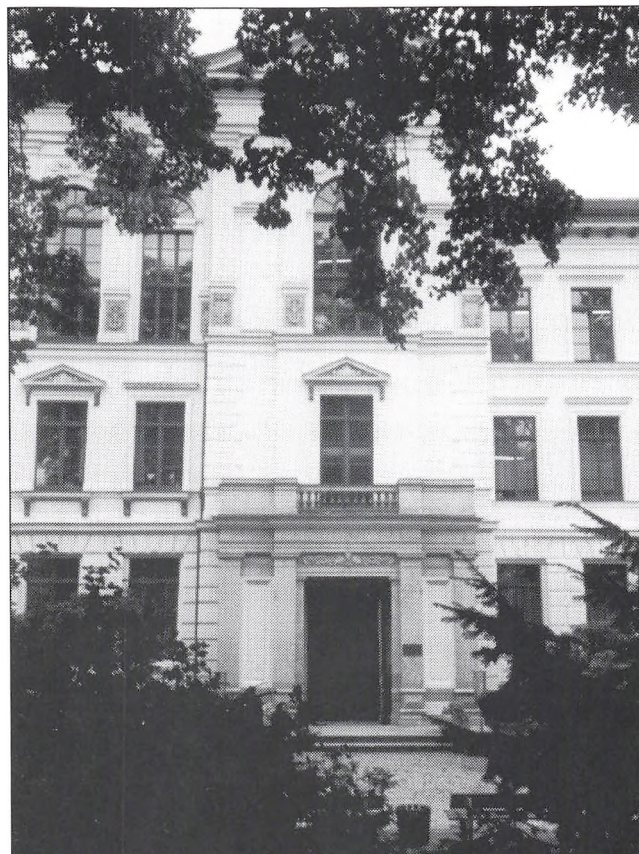
Gymnasiet i Zittau: »Johanneum«

Vores første indtryk af skolen var positivt. Udefra set var den flot, og den var faktisk også så nyistandsat, at den ikke var færdig endnu. Men når man kom indenfor, fandt man så den »slum«, som man egentlig fra starten havde ventet at finde: malingen var mange steder skallet af væggene, klasseværelserne malet i dunkle farver – skolen virkede i det hele taget kold. Uha, tænker man, hvordan kan de dog selv holde det ud i det daglige?

Og så kommer det øjeblik, man har frygtet – man er nødt til at gå på toilettet! Det er svært at finde, for skolen er utrolig stor. Men endelig lykkes det, og der står man så – og tror ikke sine egne øjne. I stedet for den ventede »toiletslum«, finder man et stort, flot og flisebelagt rum med nye toiletter og skinnende håndvaske. Det må have kostet en formue!

Det hjælper lidt på humøret, og man siger til sig selv, at det jo er forståeligt, at skolen er slidt, da den ikke er blevet vedligeholdt i DDR-tiden og bruges daglig af henvend 1200 elever.

Vi fik lejlighed til at overvære et par timer, og dermed få et lille indblik i det tyske skolesystem. Undervisningen var meget lig vores bortset fra, at eleverne til-

Hovedindgangen til »Johanneum« i Zittau.

talte deres lærere med De eller Herr/Frau. De deltog heller ikke så aktivt i diskussionerne i timerne på grund af, at i DDR-tiden var undervisningen ikke beregnet til, at man skulle diskutere. Undervisningen bestod dengang mere i at læse en tekst, hvorefter man skulle besvare nogle spørgsmål til den eller skrive konkrete facts om den. Det var ikke meningen, at man skulle gå i dybden, analysere eller fortolke. Overgangen til den vesttyske undervisningsmetode var svær for både elever og lærere.

Sanne Holm og Jeppe Christensen, 2.a

Foran regeringsbygningen på borgen i Prag.

»Am Grunde der Moldau wandern die Steine...«

(Bertolt Brecht)

Fra Zittau kan man nå til Prag på et par timer, og vi tog med stor glæde og forventning imod vore venners tilbud om en 2-dages tur til Prag – med rejse og hotel betalt af det tyske skolevæsen!

Hotellet hed »U Kaprála« på tjekkisk. Svært at huske! Med guidens hjælp fik vi det oversat: »Hos Korporealen« – det var nemmere at kapere! Holesovice banegården med undergrundsbanen lå mindre en 200 meter fra hotellet, og når vi bare huskede det, skulle vi jo nok kunne finde hjem fra centrum. Troede vi ....

Det viste sig senere, at millionbyens »undergrund« med rullende trapper, gange, perroner og baneanlæg i flere lag var en til tider uoverskuelig labyrint, som kunne drive sveden frem på panden. Tænk, hvis man kom med det forkerte tog.

Eftermiddagen tilbragte vi sammen med Véra Grossmanová, som i et par varme timer førte os rundt til nogle af de mest omsværmede seværdigheder. Véra var en

oplevelse i sig selv. Hun var en ældre kvinde, som ved enhver given lejlighed fortalte om sin glørværdige fortid, og gav os sin kommentar til alt hvad hendes øje faldt på. Indtil 1968 havde hun været chef for en fornem musikskole i Prag, men var åbenbart blevet kørt ud på et sidespor, da Alexander Dubcek blev afsat og koldere politisk klima afløste »Prager foråret«. Viljen til at begejstre andre og lære fra sig sad stadig i hende – helt ud i fingerspidserne, og denne eftermiddag var vi hendes elever. Med indtrængende stemme og et noget unuanceret, tjekkisk farvet tysk søgte hun at fastholde vores opmærksomhed, og gang på gang måtte vi gentage, hvad hun netop havde fortalt. Hendes guldkorn måtte ikke gå tabt!

Ind imellem blev flokken lidt for spredt – nogle opgav sikkert at få styr på de tjekkiske kejseres og Prags historie – men Véra var vant til at holde sammen på en større flok. Hun udsendte blot sit karakteristiske kalde-signal »U-uh«, og straks var vi igen samlet om hende.

Turen rundt i Prag var i øvrigt startet med meddelelsen om, at superliga-holdet fra Silkeborg samme aften skulle spille mod Sparta-Prag. Vi passerede det stadion, hvor slaget skulle stå, og det rykkede slemt i fodboldentusiasternes. At der dagen igennem sås mange danske rød-hvide roligans i Prags centrum fik blot boldlængslen til at stige endnu mere. Men videre gik det med Véra til Prags borg med regeringsbygningerne, hvor vi glimtvis så den overdådigt udsmykkede gotiske domkirke, bygget gennem 600 år, hvorpå vi hastede gennem den middelalderlige Guldmagergade, ad den imponerende trappevej fra borgen mod byen, forbi smukt renoverede adels- eller rigmandshuse til torvet i den gamle bydel med Kafka-huset, Johann Hus-monumentet og det gamle rådhus. Afslutningsvis fik vi historien om uret og så figureerne i det mekaniske spil, mens klokken slog 3.

Lektor Steen Hansen

Huset i »Guldmagernes gade«, hvor Kafka boede 1916-17.

»Over stok og sten gennem Prag«

Vi havde om aftenen været i Sort Teater og bagefter var der blevet smagt på det søde, sorte øl i U Fleku, som er et af de kendte steder, som vi måtte opleve; efter sigende det ældste bryggeri i Tjekkiet. Men vi tænkte, at storbyen måtte rumme et hav af spændende steder. Vi måtte se mere!

Efter at have fulgt de tjekkiske luderes anstrengende natteliv fra en mondæn balkon-restaurant i det indre Prag og vel vidende, at vi havde overskredet vores aftalte mødetidspunkt (kl. 24.00) med over 1 time, var vi enige om, at det var på tide at komme tilbage til vores hotel – den super-simple pension U Kaprala.

Vi fandt hurtigt 2 ledige taxier, og med et sammenkrøllet halvvádrt kort over vejen til vores hotel og med alverdens internationale fagter og gloser, lykkedes det os at forklare de to chauffører vejen. Vi hoppede osende af »søde-unge-turister-fra-Danmark«-miner ind i taxierne, og så holdt vi med god grund lav profil resten af turen. Vores sammenbidte og lumsk udseende chauffør ville have været rekord-indehaver af den største fartbøde, hvis han var blevet stoppet af politiet.

Han kørte rundt, til højre og venstre, og der blev længere og længere mellem de oplyste butiksvinduer. Det er utroligt, så neurotisk man hurtigt kan blive, og bedst som jeg sad og fantaserede om »hvad der dog ikke kunne ske«, drejede begge taxier skarpt til højre ind på en øde holdeplads. Efter et par hurtige vrede, tjekkiske gloser mellem de to chauffører blev dørene atter lukket. Min ellers så rolige og stabile klassekammerat Lasse erklærede bramfrit, at han var ligeså nervøs ved det hele, som jeg var... hvilken lindring for mine tyndslidte nerver. Efter endnu et kvarters hektisk kørsel blev vi løst af på en parkeringsplads. Det lod til, at de ikke kunne finde vejen. Salig jubel!!! Vi var kommet helskindet ud...

Efter et kvarters søgen fandt vi ved hjælp af vores 2 kloge hoveder endelig det ydmyge hotel.

ALDRIG MERE TJEKKISKE TAXIER!

Lisbeth Gellert, 2.a

Om turen i det jødiske kvarter

På et tidspunkt forlod vi Prags bymidte en times tid. Vi begav os på vej ud over »Den Sunkne Plads«, og videre ud ad de små afsides gader mod den jødiske bydel.

En lun efterårsaften i »U Flekus« gårdhøve.

Torvet i den gamle bydel i Prag.

Vi var ikke forberedte på, at vi skulle bære kalot under turen rundt på den jødiske kirkegård, hvor det mest af alt så ud som om gravstenene vilkårligt var blevet placeret af en orkan.

På det jødiske museum havde man benyttet et barskt (måske det stærkeste overhovedet) våben på udstillingen: Smukke men uhyggelige tegninger malet af børnene fra Theresienstadt.

Som efterkommer og overlevende, jødisk eller ej, bør man tage ind og bese det hele selv.

Lisca Maria Findahl, 2.a

»Tschüssi«

lød det ensstemmigt ud gennem de åbne kupévinduer i toget, der atter skulle bringe os mod Ribe. Hvor 2.a havde været lidt nervøse på vejen ned for at skulle klare sig på tysk en hel uge – var de nu på vejen hjem næsten ikke til at stoppe igen! (Det skulle da lige være for de Kim Larsen schlagere, som gav genlyd gennem toget på alle mulige og umulige tidspunkter!).

Men der var ikke blot sket en udvikling på et konkret sprogligt plan, udvekslingen havde også skabt indsigt i familie-, skole- og samfundsmæssige forhold. Alt dette kunne kun lade sig gøre på basis af et flot forarbejde fra vennerne i Zittau.

Adjunkt Gitte Møller

Lejrskole på Thurø 1995

Da jeg startede på Ribe Katedralskole, havde jeg lige afsluttet to år på Eriksminde Efterskole, hvor jeg, især det sidste år, havde haft det utroligt godt. Men selvom jeg godt kunne mærke, at der ikke var flere udfordringer i livet på Eriksminde, så var jeg lidt skeptisk ved at starte på gymnasiet, fordi skoleformen og målet med undervisningen er en hel anden, end den jeg var vant til.

Efter et stykke tid, begyndte jeg at savne det sammenhold som opstår og den dybde venskaberne meget hurtigt får på efterskoler, fordi man færdes op og ned ad hinanden døgnet rundt.

Derfor begyndte jeg tidligt at glæde mig til lejrturen, hvor vi jo kunne få lejlighed til at komme tættere ind på livet af hinanden.

Mandag d. 11. september

Vi drog afsted med regionaltoget omkring klokken ni om morgenen. Vi ville på et tidspunkt, efter adskillige skift, ende i Svendborg og derfra cykle til Thurø.

Nogen havde taget sanghæfter med, så på vejen var der sang og guitar-spil. Jeg bliver altid i godt humør af at synge sammen med andre. Jeg får en følelse af at være knyttet sammen med dem, jeg synger med.

I hytten var der to forskellige soveværelser, plus et lille til tre personer og et til lærerne.

Dette delte faktisk klassen i to grupper: De (tilsyneladende) stille piger, som sov i det ene værelse og »festmenneskene«, som lå i det andet.

Jeg bryder mig ikke om at sætte folk i bås, men man kunne ikke undgå at lægge mærke til forskellen i de to soveværelser.

Hvad værre var: jeg var selv med til at fremhæve den, for jeg havde først stillet min bagage i det ene, men flyttede så til det andet, nok fordi jeg havde snakket mest med dem, der boede derinde, men jeg må indrøm-

me, at det også var fordi, jeg kunne fornemme, at der var mere »gang i gaden« der.

Det var først bagefter, jeg rigtig kunne se, hvordan beboerne i det værelse jeg var flyttet fra, måtte have følt sig nedprioriteret af mig.

Et tiltrængt hvil.

Efter aftensmaden havde vi et hyggeligt møde, som sluttede med fællessang. Jeg mærkede igen lidt af den samme glæde, som tidligere i toget, men jeg havde samtidig dårlig samvittighed over at være flyttet, og jeg kunne ikke lade være med at tænke på, hvor meget det kunne ødelægge.

Bagefter sad vi nogle stykker og snakkede. Vi kom ind på emnet om klasseopdelingen, vi var alle sammen indstillede på at prøve på, så vidt muligt at undgå klibedannelser (også fra vores egen side).

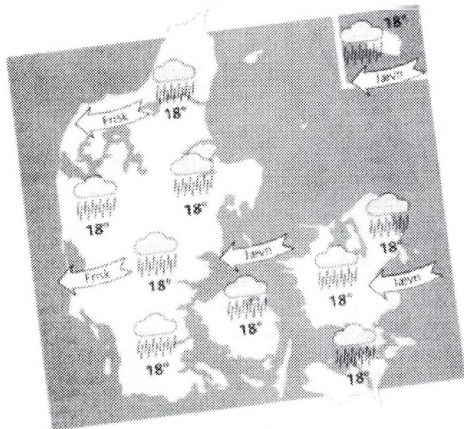
Vi snakkede længe, så jeg kom lidt sent i seng.

Tirsdag d. 12. september

Vi vågnede tidligt, – alt for tidligt! Nogen sprang op, så snart Hannes morgenfriske stemme gjaldede, mens

Vejret i dag

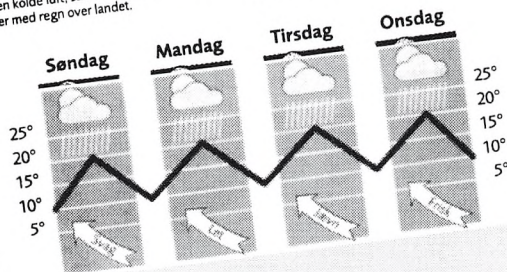
Skyet til overskyet med lidt regn af og til, især i den sydlige del af landet. Temperaturer omkring 18 grader, og jævn til frisk vind omkring øst.

Vejret de næste fire dage

Øst for et lavtryksområde over De Britiske Øer strømmer varm og fugtig luft op over Vesteuropa, mens kølig luft strømmer fra nordøst ned over Den Skandinaviske Halvø. Danmark vil i de kommende dage befinde sig i grænseområdet mellem den varme og den kolde luft, således at der dannes områder med regn over landet.

Søndag bliver det først skyet med regn af og til, men i dagens løb klarer det antagelig op sydfra. Mandag, tirsdag og onsdag bliver det mest skyet med regn af og til, men også døgner med nogen opklaring. Alle fire dage bliver temperaturen 15 til 20 grader om dagen og 10 til 15 grader om natten. Vinden bliver svag til frisk mellem syd og øst.

Politiken 9. september 1995:
Lejrskolens vejrudsigt

andre (deriblandt mig selv) lå i forenden af deres søvpose og kæmpede en brav kamp mod søvnen.

Efter et hyggeligt morgenmåltid, følte jeg mig klar til

at cykle så langt det skulle være (denne følelse forsvandt dog i løbet af dagen)...

I Troense så vi først et søfartsmuseum. Derfra fortsatte vi til Valdemar Slot. Det var et smukt slot. Den ene sal var mere imponerende end den anden, der var kæmpestore malerier, som regel portrætter af forgangne konger, dronninger og adelsmænd. Slottets bibliotek var en stor samling af gamle håndskrevne bøger.

Det jeg husker bedst fra slottet, er en lille cigaræske, med et meget frækt billede inde i låget.

Efter at have set Valdemar Slot tog vi videre til en lille udstilling om Elvira Madigan og Sixten Sparre. Jeg havde aldrig rigtig sat mig ind i deres historie, og da jeg af og til er lidt romantisk anlagt, blev jeg meget betaget af historien om deres fælles skæbne med den ulykkelige slutning.

Fra den lille triste udstilling cyklede vi til en kirke, fra hvis tårn man kunne se en masse småøer og adskillige kirker, når det var klart vejr, – det var det ikke den dag.

Vi var efterhånden godt trætte af at cykle og havde opdaget, at det sydfynske landskab bestod af bakker, og plagede om lov til at tage hjem, lærerne besluttede, at turen til Rudkøbing var frivillig, men med hensyn til Elvira Madigan og Sixten Sparres grave var de ubøjelige. Så vi måtte bide i det sure æble og cykle op ad bakke og ned ad bakke helt ud til Landet kirkegård, hvor der var sat sten op, der med små røde pile og navnet »Madigan« viste vej til gravene. Spændingen steg efterhånden

som vi fik pejlet os ind på de elskendes gravsted og skuffelsen bredte sig helt ud i fingerspidserne, da vi opdagede, at det bare var et ganske almindeligt gravsted,

hvor der stod et par buske og to intetsigende gravsten.

Men selve kirkegården var nu meget hyggelig, og vejret var godt. Så det var trods alt med højt humør, vi vendte næsen hjemad.

Da vi havde spist aftensmad, var vi nogle stykker der gik en lang tur og snakkede om alt mellem himmel og jord. Det var en smuk aften, og vi nåede lige at se resterne af solnedgangen, da vi kom ned til vandet. Hjemme ventede møde med et par fællessange og en masse pjank til sent ud på aftenen.

Onsdag d. 13. september

Vi tog toget til Odense. Først så vi de obligatoriske seværdigheder: den Fynske Landsby, Brandts Klædefabrik og Domkirken. De to sidste var nu ikke så kedelige, men det var nu rart, da vi endelig blev sluppet løs i Odense.

Vi gik rundt i byen hele dagen og så på butikker. Vi var blandt andet i en Body Shop, hvor vi afprøvede deres sminke og fik lagt make-up til dagens største begivenhed: Teaterforestillingen »Misantropen« af Moliere på Odense Teater. Før vi begav os dertil, samledes vi nogle stykker og gik på pizzeria. Det var meget hyggeligt, vi var 7 piger, og samtalen udviklede sig hurtigt til rendyrket pigesnak. Da vi endelig brød op fra pizzeriaet, havde vi meget travlt, – troede vi. Men vi kom frem i så god tid, at vi kunne nå at give en lille prøve på klassens slagsang. Desværre havde vi ikke Gunnar Mühlmann til at slå kammertonen an for os, så det endte med at folk, (i stedet for at strømme til for at hylde os, og give os penge for vore smukke triller), flygtede i rædsel, for ikke at få deres trommehinder ødelagt af vore disharmonier.

Torsdag d. 14. september

I Svendborg skulle vi bl.a. se et gammelt asyl og Svendborg Gymnasium, før den store begivenhed, som vi havde ventet med længsel, fandt sted, nemlig afslut-

ningsfesten. Et underligt navn til en fest som startede så mange ting. Det blev som Kirsten meget rammende udtrykte det: »En løssluppen fest«.

Jeg for rundt hele aftenen og natten med, mens jeg snakkede med folk, og morede mig. Jeg var endogså på skovvandring med nogle stykker. Det endte med, at jeg lagde mig til at sove en time før vi skulle op.

Fredag d. 15. september

Halvanden time efter vågnede jeg med et sæt ved meddelelsen om, at vi havde sovet over os. Jeg havde en følelse af slet ikke at have sovet. Da jeg rejste mig, havde jeg det som om mit tyngdepunkt forsvandt ned under gulvet, så jeg næsten ikke kunne løfte hverken ben eller arme. Men det tog mig heldigvis ikke så lang tid at komme mig så meget, at jeg kunne gå i gang med den tiltrængte rengøring.

Det meste af morgenen tilbragte jeg i det ene baderum i håb om at kunne komme alt det skidt til livs, som havde samlet sig i løbet af ugen. Der var ikke tid til morgenmad, og et bad kunne vi heller ikke få. Vi måtte ikke engang benytte toilettet, for der var noget galt med kloaksystemet. Så midt i den i forvejen store forvirring, kom der en slamsuger og spredte en uudholdelig stank... Det var den mest kaotiske morgen, jeg nogensinde har oplevet!

I toget lå jeg og tænkte på alle de ting, jeg havde oplevet de sidste fire-fem dage. Sammenholdet var vokset, og torsdagens fest brød muren mellem de to soveværelser næsten helt ned. Lige før jeg faldt i søvn, tænkte jeg på alle de sjove og spændende ting, vi ville opleve de næste tre år.

Sara Dommerby, I.b.

At ankomme til Ribe Katedralskole

»At ankomme til Ribe Katedralskole« lyder meget højtideligt. Det var det måske i virkeligheden også. Den egentlige ankomst finder vel først sted den dag, hvor

Sjov på skovturen.

man som 1.g'er sætter sine Dr. Martens på skolegårdens brolægning. Men mentalt ankommer man langt tidligere, nemlig allerede en lille smule den dag, man modtager et brev fra skolen, hvori der fra rektors side bydes velkommen.

Måske er det første gang man bemærker en lille latinsk sætning: »Litteris et Artibus«, men det er med garanti ikke den sidste! Denne sætning er tilsyneladende lige så gammel som skolen selv, og er ikke blot skrevet over hovedindgangen, men indgroet og bøjet i neon over dette lærdommens sted.

Men så højtravende er der ikke. Det mærker man straks, da man hin dag i august, får slynget den første vandballon og det første »Dumme Frø« i hovedet. Det er denne dag, hvor de henved 27 andre, man forhåbentlig skal tilbringe de næste 3 år sammen med, også er kommet. Med afgørelsen følger en lettelse: de andre er lige så usikre, og prøver ligesom jeg at camouflere sig i mængden, blandt de ældre og mere højrøstede elever. Samtidig er det første skridt taget ind i en fase af hejdig og »jeg-hedder-og-jeg-bor« taler og lege. Hvilken adresse man er tildelt, og endnu vigtigere: i hvilken del af kommunen, synes pludselig at have fået enorm betydning.

Ud over hverandre og lærerne, introduceres man i den første uge i skolens mange, forskellige traditioner, såsom morgensang, postevand og frikvarterer i Rundgangen. Fremmedord som »Rke«, »dueslag«, »Heimdal« og »Mercurius« får, eller ændrer betydning. Hele ugen kulminerer i det, der på invitationen kaldes »skovtur«, men populært kaldes: »Frøløb«.

Således kunne man en strålende og dugfrisk morgen se omkring 180 1.g'ere stå foran idrætshallen iført passende tøj, madpakker, drikkevarer, ja nogen endog, på trods af vejret, regntøj.

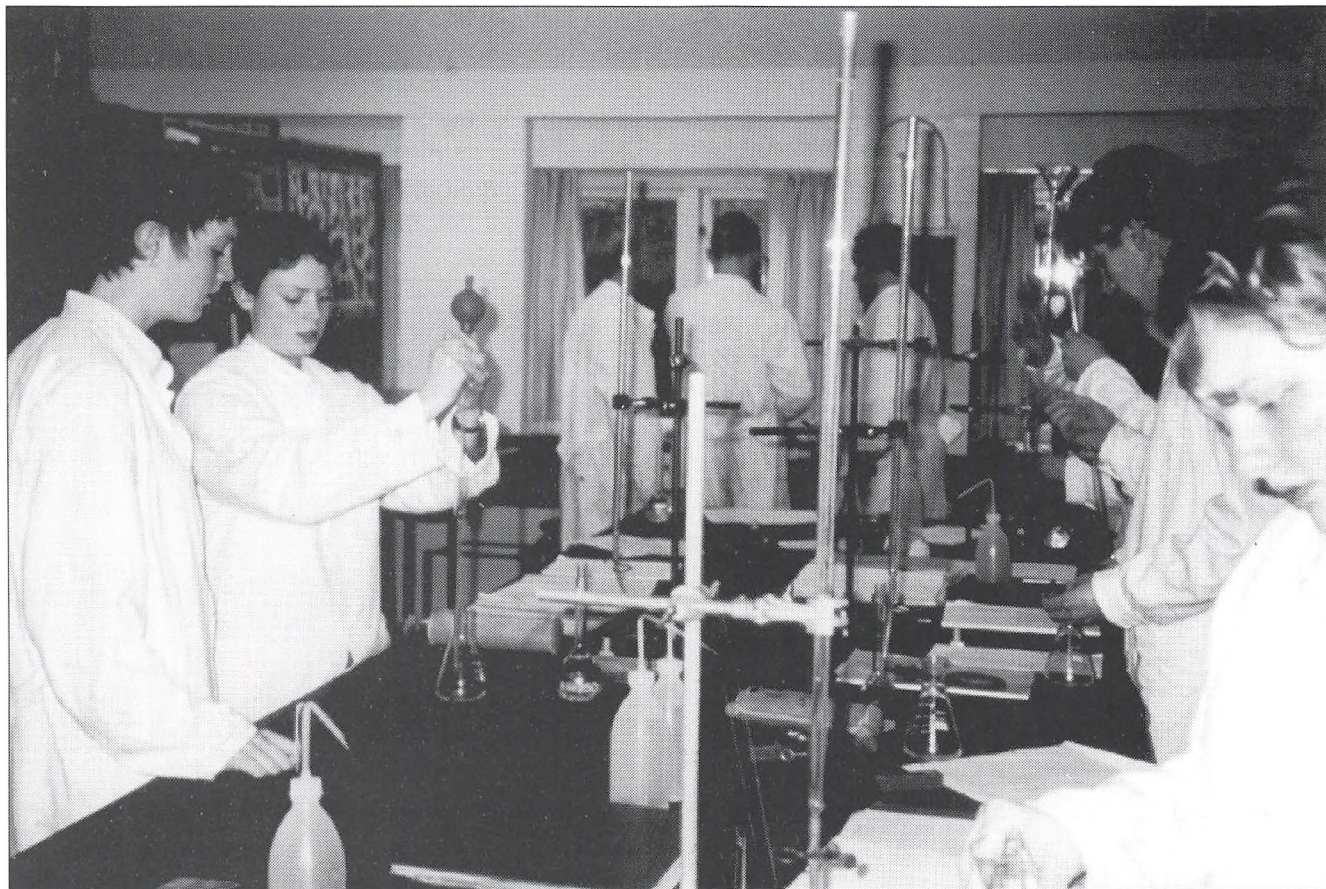
Der er skrevet meget, og udførligt, om denne smålækre aktivitet, så jeg vil nøjes med at sige, at den opmærksomme iagttagelse ikke bemærkede nogen picnic-kurve, tæpper eller solparasoller, og med rette, dette var ingen almindelig skovtur.

19.30 samme aften, kunne man atter se selskabet, nu iklædt rent tøj og pastasalat. Deres mål var denne gang selve skolen, hvor pastasalat m.m blev fortæret i festligt

pyntede klasselokaler. Efter fællesspisningen begynde introfesten, og resten af skolens elever indfandt sig gradvist.

Hermed var introduktionen slut, og »det virkelige liv« på Ribe Katedralskole kunne begynde.

Cecilie Wehner 1.y

Alvor i arbejdet.

Grønne studenter

»Hvorfor får vi så tit brasede kartofler?« – »Der er lidt for meget arrangeret underholdning om aftenen« – »Der må godt være noget mere brød til aftenkaffen!« – »Det har været de bedste uger i min sommerferie!« – sådan lød nogle af svarene fra eleverne, da der blev evalueret på Riber Kjærgård efter det andet internatophold på »den grønne linje«.

Sarah Louise Lund Petersen, 2. z, bliver interviewet til et indslag om den grønne linje i TV-SYD.

Det havde været 14 spændende, oplevelsesrige og trættende dage på landbrugsskolen. Masser af praktik med dyr og maskiner og teori indimellem og varm mad samt dessert – om middagen! Og i den sparsomme fritid, havde der været tid til at snakke og hygge, dyrke sport, inkl. rapelling fra den store silo og badning i Jels sø, finde nye kammerater (og kærester?) samt pleje de medbragte heste. Alt det, der hører et kostskoleophold til!

Riber Kjærgård Landbrugsskole har i år indledt et samarbejde med Esbjerg Gymnasium og Ribe Kate-

dralskole om en grøn linje. Betingelserne for at kunne deltage er, at man i gymnasiet har valgt biologi på enten mellemniveau (4 timer om ugen i et år) eller højt niveau (5 timer om ugen i både 2. og 3.g). Her fås den teoretiske ballast der kræves for, at kunne skyde den genvej til landmandsuddannelsens modul 1 (= grunduddannelsen) som den grønne linje også er.

På landbrugsskolen består undervisningen i 1+2+2 ugers internatophold (der betales af eleverne selv med 400,- kr. pr. uge for kost og logi), samt 3 timers undervisning fredag eftermiddag i 8 uger i efterårsperioden og 8 uger i forårsperioden, i både 2. og 3.g.

Den første internatuge er en slags prøveuge, der ligger i sidste uge af elevernes eksamensperiode i slutningen af 1.g. De næste 2x2 uger ligger i slutningen af sommerferien og begyndelsen af skoleåret i henholdsvis 2. og 3.g. Eleverne får på den måde stort set den normale gymnasieundervisning på hjemskolerne og tager så landbrugsskoletimerne derudover. Det kræver selvfølgelig en stor ekstrainsats, men alligevel har 13 elever fra Ribe Katedralskole valgt at binde sig for de to år.

I alt bliver det til 360 timer i landbrugsskoleregi fordelt efter følgende plan:

Jordbundslære mv	80 timer
Dyrehold mv	90 timer
Markmaskiner mv	60 timer
Værkstedslære mv	30 timer
Ekspeditioner, prøver mv	40 timer
Andet	60 timer

Alt dette, samt biologiundervisningen hjemme på gymnasiet, erstatter de 6 måneders skoleophold, der indgår i landmandsuddannelsens modul 1, samt 6 af de krævede 12 måneders praktik.

Anne Stenbæk, 2.z., får instrukser i fodervognskørsel af landbrugslærer Ole Vind.

»Det er nok de færreste af de deltagende elever der har tænkt sig en fremtid som landmænd« – siger Riber Kjærgårds forstander Jens Okholm – »men mange af dem har tanker i retning af at blive agronomer, dyrlæger, biologer eller landmålere og på den her måde får vi lejlighed til at vise dem hvad moderne dansk landbrug og landmandsuddannelse er for noget«. Og biologilærerne på de to deltagende gymnasier, har en forventning om, at de elever der deltager i projektet kan bringe noget med hjem fra »det virkelige liv« til den teoretiske undervisning i klasserne – landbrugsproduktion er jo en slags »anvendt biologi«, der har en stor plads i økologi- og miljøundervisningen.

De deltagende elever gør det selvfølgelig af interesse for landbrug og biologi, men derudover har de også en forventning om, at de måske vil være lidt bedre stillet, når de senere skal søge ind på en uddannelse. Hvis ikke karaktererne rækker til at komme direkte ind via kvote 1, så vil de forventeligt have samlet nogle gode points ved at have ydet denne ekstrainsats i gymnasietiden. På den måde håber de så at have en bedre chance for at komme ind på deres ønskeuddannelse via kvote 2. Men det kan kun tiden vise!

*Ann Mortensen, 2x og
lektor Jørgen Baungaard Hansen.*

Fyraften i kostalden.

Elevrådet

En torsdag kl. 14.20 i R7. Elevrådsmøde. Klasserne bliver råbt op, 3.z og 3.y er igen fraværende. 1.c har en dejlig chokoladekage med. Hvad skal vi nu lave?

Mens elevrådsrepræsentanten fra 1.c desperat leder efter en kniv til at skære kagen med, diskuterer vi heftigt, hvordan vi kan påvirke skolens hverdag, miljø og uddannelsessystemet i det hele taget. Hvad kan vi, som elever, overhovedet gøre for at forbedre skolen, som jo er en stor del af vores liv og hverdag?

Vi har repræsentanter i størstedelen af skolens udvalg, bl.a. bygningsudvalget og kunstudvalget og i skolens bestyrelse. Det er vores mulighed for at være med i de beslutninger, der træffes på skolen.

Vores elevråd er en del af Ribe Amts Fælleselevråd (RAF), der er en sammenslutning af amtets 6 gymnasieskolars elevråd. I RAF koordinerer vi amtsdækkende aktiviteter, bl.a. bandfestival, og udveksler erfaringer omkring elevrådsarbejdet.

Elevrådet er medlem af DGS (Danske Gymnasieelevers Sammenslutning), hvor alle fælleselevråd i landet er repræsenteret i bestyrelsen. Enkeltpersoner er medlem af GLO (Gymnasieelevernes Landsorganisation). Disse landsdækkende gymnasieelevbevægelser er elevernes talerør til politikerne angående uddannelsespolitiske spørgsmål.

En del af elevrådsarbejdet er også planlægning af sociale aktiviteter, såsom café-arrangementer fredag eftermiddag 4-5 gange årligt. Vi står desuden for produktion

og salg af henholdsvis skoletrøjer og 3.g'ernes blå bog.

Vores elevråd fungerer, hvis vi da selv skal sige det, temmelig godt og demokratisk. Elevrådet har dobbelt formandskab, hvilket vil sige, at der altid er to formænd. Der vælges en formand ved skoleårets start og en anden omkring jul; hver formand er fungerende i et år. Alle elevrådsmøder er åbne, hvilket vil sige, at alle skolens elever er velkomne til at deltage i disse. Ved afstemninger får hver klasse dog tildelt et bestemt antal stemmer uden hensyntagen til antallet af fremmødte fra hver klasse. Ved skoleårets start nedsættes et økonomiudvalg med en valgt økonomiansvarlig.

*På elevrådets vegne Pia Holst og
Bertil Videt Knudsen, 2.a*

Forår i haven.

Gymnasiets opbygning og de valgfag, der tilbydes på Ribe Katedralskole

Gymnasiet er almendannende. Det vil sige, at det giver en uddannelse, der kan anvendes i mange sammenhænge, og som lægger megen vægt på den enkeltes personlige og sociale udvikling. En almen uddannelse sigter således ikke mod et bestemt erhverv.

Gymnasiet er også studieforberedende. Det vil sige, at gymnasiet giver det nødvendige faglige grundlag for videregående uddannelser. Studentereksamen giver ad-

gang til universiteter og andre højere læreanstalter, men mange studenter i dag vælger også at gå i gang med kortere uddannelser eller søger ind som elever i private eller offentlige institutioner og virksomheder. Det er gymnasiet også et godt grundlag for.

Gymnasiet er opdelt i 2 linier, en sproglig og en matematisk. Fagene består af obligatoriske fag (som alle skal have) og af valgfag.

Sproglig linie

3. g	Idræt 2 timer	Dansk 4 timer	Historie 3 timer	Religion 3 timer	Billed- kunst 2 timer	Oldtids- kundskab 3 timer	Valgfag 4-5 timer	Valgfag 5 timer	Valgfag 5 timer	I alt 31-32 timer pr. uge	
2. g	Idræt 2 timer	Dansk 3 timer	Historie 3 timer	Fortsætter- sprog 4 timer	Gegrafi 3 timer	Begynder- sprog 4 timer	Engelsk 4 timer	Naturfag 4 timer	Valgfag 4-5 timer	I alt 31-32 timer pr. uge	
1. g	Idræt 2 timer	Dansk 3 timer	Historie 3 timer	Fortsætter- sprog 4 timer	Biologi 3 timer	Musik 3 timer	Begynder- sprog 4 timer	Engelsk 4 timer	Naturfag 3 timer	Latin 3 timer	I alt 32 timer pr. uge

Sproglig linie

De mørke felter er obligatoriske fag, der er fælles for både sproglig og matematisk linie. De grå felter er fag, der er obligatoriske for sproglig linie alene. Fortsætter-sprog er tysk eller fransk. Begynder-sprog er enten fransk, russisk, eller spansk. Naturfag består af elementer fra matematik, fysik og kemi.

Matematisk linie

3. g	Idræt 2 timer	Dansk 4 timer	Historie 3 timer	Religion 3 timer	Billed- kunst 2 timer	Oldtids- kundskab 3 timer	Valgfag 4-5 timer	Valgfag 5 timer	Valgfag 5 timer	I alt 31-32 timer pr. uge	
2. g	Idræt 2 timer	Dansk 3 timer	Historie 3 timer	Sprog 2 4 timer	Geografi 3 timer	Engelsk 4 timer	Matematik 5 timer	Fysik 3 timer	Valgfag 4-5 timer	I alt 31-32 timer pr. uge	
1. g	Idræt 2 timer	Dansk 3 timer	Historie 3 timer	Sprog 2 4 timer	Biologi 3 timer	Musik 3 timer	Engelsk 3 timer	Matematik 5 timer	Fysik 3 timer	Kemi 3 timer	I alt 32 timer pr. uge

Matematisk linie

De mørke felter er obligatoriske fag, der er fælles for både sproglig og matematisk linie. De grå felter er fag, der er obligatoriske for matematisk linie alene. Sprog 2 er tysk, fransk, russisk eller spansk.

På sproglig linie tilbydes følgende fag på *højt niveau*:

	Antal timer ugentligt	
	2.g	3.g
latin	5	5
græsk	5	8 (incl. oldtidskundskab)
samfundsfag	5	5
musik	5	5
biologi	5	5
matematik	5	5
engelsk	-	5
tysk	-	5
fransk	-	5
russisk	-	5
spansk	-	5

På matematisk linie tilbydes følgende fag på *højt niveau*:

	Antal timer ugentligt	
	2.g	3.g
matematik	-	5
fysik	-	5
kemi	4	5
biologi	5	5
samfundsfag	5	5
musik	5	5
engelsk	-	5
tysk	-	5
fransk	-	5
russisk	-	5
spansk	-	5

Valgfagene består af fag på *højt niveau* - det vil sige fag, der strækker sig over mindst 2 år eller bygger videre på et 2-årigt obligatorisk fag - og fag på *mellemliveau*.

Som fag på *mellemliveau* med 4 ugentlige timer i 2.g eller 3.g tilbydes:

Billedkunst, biologi, datalogi, design, erhvervsøkonomi, filosofi, geografi, idræt, kemi, latin, matematik, musik psykologi og samfundsfag.

Valg af fag: I 1.g vælges sprog. I 2.g vælges ét fag og i 3.g skal man have 3 valgfag.

Alle elever skal vælge mindst to fag på *højt niveau*.

Sproglige skal vælge mindst et sprog på *højt niveau*.

Matematikere skal vælge mindst et af fagene matematik, fysik, kemi, biologi, samfundsfag eller musik på *højt niveau*. Elever på matematisk linie, der vælger samfundsfag eller musik på *højt niveau* skal yderligere vælge mindst ét af fagene matematik på *højt niveau*, fysik på *højt niveau*, biologi på *mellemliveau*, geografi på *mellemliveau* eller kemi på *mellemliveau*.

Sproglige kan vælge både græsk og latin på *højt niveau* i 2.g. I dette tilfælde fravælges et af de øvrige sprog.

Der er mange muligheder for at kombinere fag. Man kan vælge tre naturvidenskabelige fag, man kan vælge tre sprog i 3.g eller man kan kombinere sprog, naturvidenskab, samfundsfag og musik.

Nogle hold vil bestå af både sproglige og matematiske elever, andre hold alene af sproglige eller matematikere.

Skolen kan ikke garantere, at der oprettes hold i alle tilbudte fag, men vil søge at opfylde elevønsker bedst muligt og tage særligt hensyn til *højniveaufag*.

Julelegater 1994

P. Schmitz og hustrus legat

Marianne Friis Kristiansen, 1a

Lektor C. Amorsens legat

Jesper Rauff, 1b

Øllgårds legat

Henrik Clemmensen Pedersen, 1u

Nis Nissens legat

Jakob Uhd Jepsen, 1y

Louise Bruun Okholm, 1z

Maya Ravn, 2a

Turid i Lon, 2b

Julie Lykke Jacobsen, 2x

Jakob Tranberg Nicolaisen, 2y

Stipendiefonden

Jens Lund, 2z

Ann Caroline Hansen, 3a

Mai-Britt Madsen, 3b

Tine Jessing, 3c

René Husted, 3x

Klaus Stengaard Kristensen, 3y

Anna Piyanah Kjellerup, 3z

Moltkes legat

Torben Bech Schnedler, 1x

Sommerlegater 1995

Ripensersamfundet

Kirstine Sinclair, 3b

Thorsens Legat

Mette Jørgensen, 3b

Anne Bjerrum Silberbauer, 3z

Jubilæumslegatet

Eva Beim Jørgensen, 3a

Mai-Britt Madsen, 3b

Kristian Mathiasen, 3c

Iben Nicolaisen, 3c

Kathrine Andreassen, 3x

Annette Dam, 3x

Katja Mentzel, 3x

Jens Peter Kargo, 3y

Morten Laursen, 3y

Trine Skov, 3y

Maj-Britt Bruun, 3z

Lone Paulsen, 3z

Kasper Nørgård, 2x

Hanne Lynge Jørgensen, 2b

Brock Iversen og Jens Thue Jensens Legat

Pia Schultz, 3z

Haunstrup Andresens legat, Ellen Reinckes legat og Søløjtnant Grønbæks mindelegat

Heidi Nordahl, 3c

Sechers legat

Kristian Nørr Olsen, 3b

Greisens mindelegat

Ketil Koop-Jakobsen, 3x

Jens Chr. Petersens legat

Birgit Schultz, 3a

Frøs Herreds Sparekasses Legat

Trine Lynddahl, 3b

Klaus Pontoppidan, 3z

Bikubens legat

Birgitte Jørgensen, 2a

Sydbank

Esben Petersen, 1x

Unibank

Gjertrud Hald, 3a

Stine Hansen, 3b

Moltkes legat

Ellen Boesen, 1a

Jyske Banks legat

Anne Line Kjær Hansen, 1b

Den Danske Bank

Dennis Borgvardt, 1u

Ribe Byråds legat

Anders Aagaard, 2z

Martin Hansen, 2y

Charlotte Rahlf, 1y

Niels Stenbæk, 1z

Dorthe Petersen, Esbjerg, søster til Jens Thue Jensen har forfattet bogen »Thue og hans tid« 1992. I anledning af skolens jubilæum forærede Dorthe Petersen skolen 5 eksemplarer af bogen, som blev uddelt til fem elever sammen med legaterne. Skolen vil gerne her udtrykke sin tak for gaven.

Studenter 1995

3a

Eike Aalling, Karin Nymark Andersen, Astrid Juul Fauerby, Rune Klejs Grosbøl, Anne Mette Haase, Gjertrud Hald, Ann Caroline Hansen, Per Uldal Jensen, Eva Beim Jørgensen, Tine Kolding Jacobsen, Pernille Høy Kristensen, Janne Laugesen, Rikke Madsen, Lars Mahler, Mette Mortensen, Pernille Theilmann Møller, Katja Paulsen, Bianca Østergård Pedersen, Tanja Pedersen, Birgit Schultz, Line Stagelund.

3b

Jessie Christensen, Nanna Dahl, Berit Duus, Jesper Glistrup, Stine Hansen, Tuala Hjarnø, Mette Jørgensen, Lene Lorentzen, Trine Lynddahl, Mai-Britt Madsen, Mette Madsen, Trine Madsen, Gitte Nielsen, Kristian Nørr Olsen, Jesper Schmidt, Kirstine Sinclair, Kristina Skrydstrup, Rikke Stenger, Jonas Thierry, Camilla Heibøll Tjellesen.

3c

Sara Andersen, Christina Bjørnskov, Merete Schmidt Jensen, Tine Jessing, Line Keldorff Jørgensen, Mette Jørgensen, Louise Toft Kristensen, Kristian Lysholt Mathiasen, Iben Marie Nicolaisen, Heidi Nordahl, Jakob Nyborg, Nicolai Løntoft Nybye, Lene Vivian Pedersen, Lissen Sandvei Rasmussen, Stefan Steenholdt, Kirstine Yde Thomsen, Anne Marie Underbjerg.

3x

Kathrine Andreasen, Tina Boisen, Gregers Lehrmann Bruun, Annette Dam, Jan Eliassen, Line Askou Frøkjær, Rikke Hadrup, Birgitte Schmidt Hansen, Karina Bruun Hansen, Maria Lyngs Hansen, Susanne Bentien Have, Rene Husted, Anne Karstoft, Tania Kejser, Casper Kjær, Ketil Koop-Jakobsen, Brian Toft Kristiansen, Katja Kryger, Anders Klindt Lauridsen, Katja Mentzel, Marianne Nielsen, Birgitte Mullesgaard Pedersen, Morten Vedel Pedersen, Tore Winther Pedersen, Jan Petersen, Heidi Schmidt.

3y

Michael Andreasen, Jens Jacob Refshauge Beck, Martin Clausen, Claus Damgaard, Mette Dyhrberg, Mette Bork Hansen, Anne Marie Dalgas Jensen, Jens Peter Kargo, Anja Klausen, Mogens Kolby, Klaus Stenggaard Kristensen, Stefan Struck Kronborg, Tanja Charlotte Lauridsen, Morten Laursen, Andre Lorenzen, Christian Lykou, Britt Mauritsen, Lukas Meier, Christian Jermiin Nielsen, Helle Nielsen, Brian Dybsø Pedersen, Lene Hougaard Pedersen, Stefan Sahl, Trine Skov, Steven Michaelsen Boldt Sørensen.

3z

Anne Marie Bruhn, Maj-Britt Bruun, Esben Christiansen, Jesper Eiby Christoffersen, Rasmus Fabech, Bjarne Hansen, Thomas Winther Hill, Søren Israelsen, Jacob Steen Jensen, Dorte Juhl, Poul Kalff, Anna Piyannah Kjellerup, Kim Ladegaard, Anne Mette Nørgaard, Lone Paulsen, Klaus Martin Pontoppidan, Lisa Potoker, Jeanette Mai Rathe, Pia Haaning Schultz, Anne Bjerrum Silberbauer, Klaus Ladefoged Simonsen, Thomas Veirup, Jens Teilmann Vejrup, Rasmus Rudbeck Østerbye.

Personalia

I juni 1995 tog skolen afsked med lektor Klaus Nielsen og adjunkt Mads Jensen.

Klaus Nielsen har været ansat i 20 år på Ribe Kate-dralskole. I sin tid på skolen har Klaus Nielsen ud over undervisningen i matematik, fysik og naturfag varetaget mange funktioner. Det gælder hvervet som datavej-leder i en periode, hvor skolen har investeret betydelige midler i nyt og tidssvarende udstyr. Også som administrativ inspektør har Klaus Nielsen virket i en længere periode. Klaus Nielsen har søgt nye udfordringer i Toftlund, og skolen takker for tiden i Ribe og ønsker held og lykke i Toftlund.

Skolen har også sagt farvel til adjunkt Mads Jensen, der har været ansat fra 1. august 1992. Mads Jensen har fået stilling i Århus. Skolen ønsker også ham held og lykke i den nye stilling.

Endelig siger skolen tak til Hanne Østerby Knudsen, Hanka Hansen og Jacob Struve Nielsen, der alle har været ansat i skoleåret 1994/95 som årsvikarer. Hanne Østerby Knudsen og Hanka Hansen med musik og Jacob Struve Nielsen med idræt.

Ved skoleårets begyndelse er ansat 4 lærere i faste stillinger. Bente Ramskov Andersen med fagene fysik og matematik, Lars Bjørn i biologi og kemi, Trine Ryhave i religion og historie og Pia Rusborg i engelsk og psykologi. Lis Gjørup og Gunnar Mühlmann er vendt tilbage efter orlov, og Hans Taumann er ansat som årsvikar i idræt.

I skolens administration er der sket flg. ændringer. Mette Bolding er efter 8 års ansættelse flyttet til Fåborg. Skolen takker for arbejdsindsatsen og for godt samarbejde i en periode, hvor flere og flere opgaver er lagt ud fra ministerium og amt. I hendes sted er pr. 1. oktober 1995 ansat Jonna Bloch.

Der er også sket ændringer i skolens ledelse. Lektor Jørgen Olaf Hansen er vendt tilbage til undervisning på fuld tid. I hans sted har Søren Hansen fået tildelt hvervet som inspektør.

Den 21. oktober fyldte Bent Karsdal 50 år, i den anledning blev han portrætteret af Bertil Skov Jørgensen.

Om portrættet

Bertil Skov Jørgensens maleri af Bent Karsdal, 1995.

En af de farver jeg har anvendt i mit maleri af Bent Karsdal, stammer fra en krukke fintrevet pigment, fundet i en krog af akademiets farvetekniske laboratorium 1994. Etiketten var omhyggeligt signeret »C.W. Eckersberg«. Netop Eckersberg indvarslede, bl.a. ved brugen af centralperspektiv, en hidtil uset grad af videnskabelig og objektiv nøgternhed, til i dag kun overgået af fotografiet. Dette objektive virkelighedskriterie – det skal ligne – er med til at gøre det spændende at starte på et portræt; på den ene side vil de fleste nok i dag foretrække et foto af deres kæreste fremfor en tegning, på den anden side kan vi se en portrætskitse af

Rubens, malet med to farver og seks penselstrøg, og tværs hen over årene føle, at man kender den skildrede person bedre end de fleste.

Når folk, der kender den skildrede person, ser et portrætmaleri af vedkommende, er der nok altid en del, som synes, at der »mangler« noget, uden nødvendigvis at være enige om præcist hvad. Dette er paradoksalt nok maleriets styrke, netop dette at en person – maleren – har fortolket, har valgt det væsentlige – for ham i det mindste! Alt dette kan synes banalt, men kan måske være en del af forklaringen på, at man i perioder har forbundet portrætmaleri og »olie på

lærred« med lidt snobberi; i dag, hvor det jo ikke just er adgang til information der er problemet, er et maleri en af de få ting, der ikke prætenderer at fortælle den fulde sandhed til alle. Derfor er et maleri eksklusivt, og derfra låner det sin tyngde i modsætning til de historier, man kan læse i en avis. Dette gælder selvfølgelig alt kunst (hvis det er lykkedes!), men det er også det, der adskiller et portrætmaleri fra et pasfoto. Et maleri er selvfølgelig den enkeltes meddelelse til den enkelte, men det er også en stående invitation. Til alle.

Bertil Skov Jørgensen, København

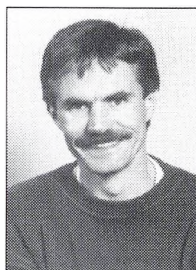
Skolens ansatte

Poul Arndal
Studielektor
engelsk, dansk
Holmevej 25, 6760 Ribe
75 42 11 31

Hanne Aagaard
Lektor
fransk, engelsk
Vibevænget 1, 6760 Ribe
75 42 30 92

Jacob Bastholm
Adjunkt
historie, geografi, studievejleder
Blokvej 2E, Lustrup, 6760 Ribe
75 42 07 08

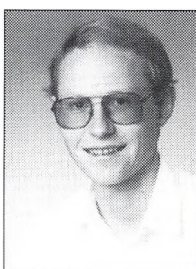
Elisabeth Abrahamsen
Lektor
historie, engelsk, studievejleder
Grævlingetoften 15, 6760 Ribe
75 44 52 84

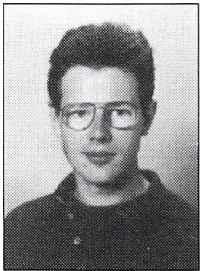
Kirsten Beck
Lektor
engelsk, dansk
Hans Jakobsvej 49, 6760 Ribe
75 41 07 01

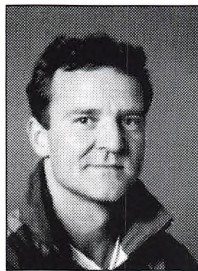
Bente Ramskov Andersen
Adjunkt
fysik, matematik
Sønderportsgade 20 A, 6760 Ribe
75 41 18 16

Poul René Bertelsen
Adjunkt
fysik, matematik, naturfag, filosofi
Engdraget 16, 6760 Ribe
75 41 01 72

Lars Bjørn
Adjunkt
biologi, kemi
Øster Allé 44, 6600 Vejen
75 36 48 26

Ole Rinck Christensen
Årsvikar
idræt
Mandøvej 1, V. Vedsted, 6760 Ribe
75 44 52 01

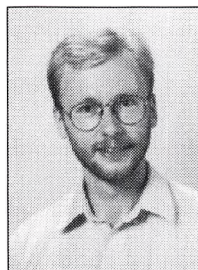
Jonna Bloch
Sekretær
Søndergade 14, 6690 Gørding
75 17 86 21

Inger Marie Dahl
Lektor
engelsk, religion
Sct. Laurentiigade 4, 6760 Ribe
75 42 38 41

Birgit Bro
Lektor
inspektor, biologi, kemi
Nattergalevænget 4, 6760 Ribe
75 42 45 20

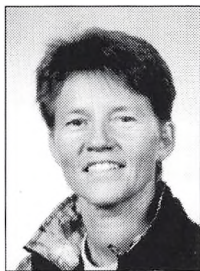
Henrik Enstrøm
Årsvikar
datalogi, matematik, fysik, naturfag
Horsbølvej 22, 1., 6780 Skærbæk
74 75 36 98

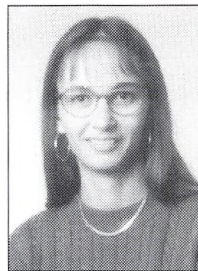
Per Bøgeholdt
Lektor
fysik, kemi, naturfag, datalogi, datavejleder
Daneng 7, Ø. Vedsted, 6760 Ribe
75 42 22 28

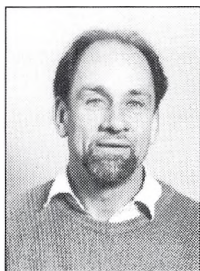
Bodil Honoré Eriksen
Adjunkt
kemi, fysik, naturfag
Møllevvej 10, 6800 Varde
75 21 10 63

Dorthe Fuglebjerg
Årsvikar
idræt
Skoleallé 4, V. Vedsted, 6760 Ribe
75 44 59 07

Anne Granum-Jensen
Adjunkt
græsk, oldtidskundskab, matematik
Slotsallé 7, 1., 6000 Kolding
75 53 05 89

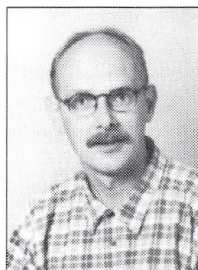
Torkil Visby Funder
Lektor
geografi, biologi
Lustrupvej 26, 6760 Ribe
75 42 22 35

Ole Kruskov Gregersen
Årsvikar
geografi
Lundgårdsvej 48, 6760 Ribe
75 42 11 73

Inger Geil
Sekretær
Vestergade 13 b, 6771 Gredstedbro
75 43 14 15

Jørgen Baungaard Hansen
Lektor
biologi, studievejleder, tillidsrepræsentant
Tangevej 6, 1., 6760 Ribe
75 42 40 91

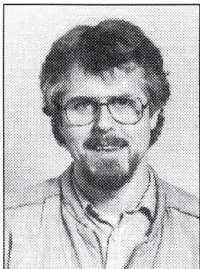

Lis Annie Gjørup
Adjunkt
musik, fransk, billedkunst
Skibbroen 29, 1., 6760 Ribe
75 41 04 91

Jørgen Olaf Hansen
Lektor
fysik, matematik, naturfag, datavejleder
Tørresager 13, 6760 Ribe
75 42 19 71

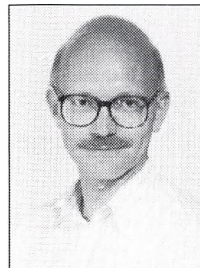
Steen Hansen
Lektor
musik, tysk
Sønderportsgade 13, 1., 6760 Ribe
75 42 24 27

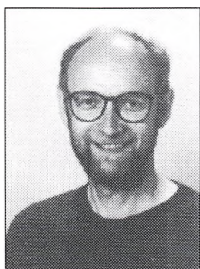
Ole Hedegaard Jensen
Adjunkt
dansk, samfundsfag
formand for pædagogisk råd
Midtfenner 10, 6760 Ribe
75 42 28 66

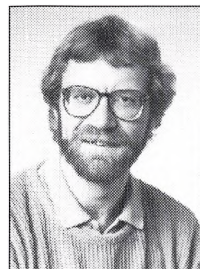
Søren Hansen
Adjunkt
inspektør, matematik, fysik, kemi, naturfag
Tangevej 92 A, 6760 Ribe
75 42 21 26

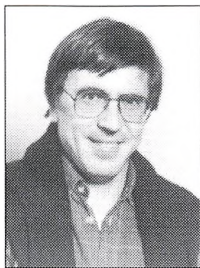
Hans Staunstrup Jeppesen
Lektor
engelsk, billedkunst, design
Overdammen 5, lejl.B, 6760 Ribe
75 42 18 77

Lars Ilsø
Lektor
dansk, tysk, bibliotekar
Tangevej 49, 6760 Ribe
75 42 38 05

Carl Christian Jespersen
Adjunkt
samfundsfag, dansk, erhvervsøkonomi
Daneng 10, Ø. Vedsted, 6760 Ribe
75 42 47 55

Poul Janic
Lektor
tysk, dansk
Midtfenner 9, 6760 Ribe
75 42 33 68

Jørn Josephsen
Årsvikar
psykologi
Høgevænget 6, 6760 Ribe
75 42 19 75

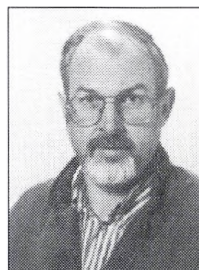
Bent Karsdal
Rektor
historie, samfundsfag
Tangevej 9, 6760 Ribe
75 41 03 33

Dorte Stig Madsen
Lektor
fransk, russisk, spansk
Damvej 4, 6760 Ribe
75 41 03 49

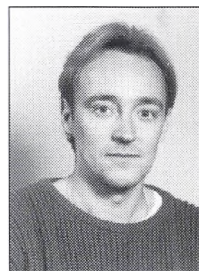
Kirsten Kirkelund
Adjunkt
fransk, idræt
Finsensvej 30, 6760 Ribe
75 41 06 24

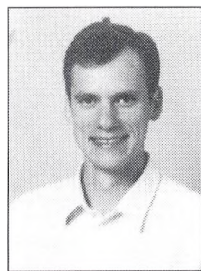
Bent Bækgaard Mortensen
Lektor
russisk, latin, oldtidskundskab, dansk,
Nattergalevænget 4, 6760 Ribe
75 42 45 20

Finn Nørgaard Laursen
Adjunkt
historie, idræt
Lundgaardsvej 41, 6760 Ribe
75 42 12 70

Gunnar Mühlmann
Adjunkt
dansk, musik
Kurveholmen 2, 1.th., 6760 Ribe
75 42 05 74

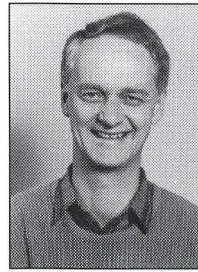
Gunnar Adolf Lundsgaard
Adjunkt
religion, dansk
Kongevej 59, 6100 Haderslev
74 53 57 00

Gitte Møller
Adjunkt
engelsk, idræt
Sct. Laurentiigade 3, 6760 Ribe
75 42 44 62

Henning Skov Nielsen
Pedel
Puggårdsgade 20, 6760 Ribe
75 42 36 41

Hans Chr. Rasmussen
Lektor
matematik
Engdraget 55, Ø. Vedsted, 6760 Ribe
75 42 16 19

Anna Margrethe Paludan
Lektor
historie, dansk
Sønderportsgade 49, 6760 Ribe
75 42 26 09

Pia Rusborg
Adjunkt
engelsk
Grønnegade 4 A, 6760 Ribe
75 41 13 49

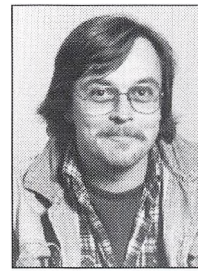
Lise Vind Petersen
Adjunkt
dansk, oldtidskundskab
Midtfenner 10, 6760 Ribe
75 42 28 66

Trine Ryhave
Adjunkt
religion, historie
Holmevej 8, 1., 6760 Ribe
75 41 18 38

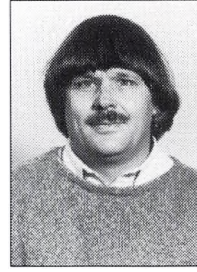
Stig Poulsen
Adjunkt
fysik, matematik, datavejleder
Øster Vedsted Vej 31, 6760 Ribe
75 42 46 11

Finn Steiness
Pedelmedhjælper
Puggårdsgade 5, 6760 Ribe
75 42 40 77

Susanne Stender
Adjunkt
idræt, matematik
Ribevej 78, Sdr. Hygum, 6630 Rødding
74 84 54 12

Ejner Vilstrup
Lektor
historie, tysk
Grævlingetoften 15, 6760 Ribe
75 44 52 84

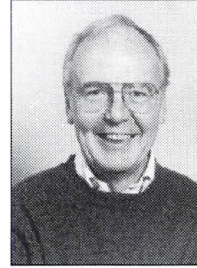
Anne Marie Strøm
Lektor
tysk, idræt
Tørresager 4, 6760 Ribe
75 42 24 89

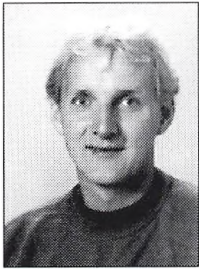
Annette Vind
Ledende inspektor
latin, græsk, oldtidskundskab, dansk
Bordingsvej 9, 6760 Ribe
75 42 13 67

Lene Sørensen
Årsvikar
fransk, engelsk
Neder-Hollufvej 6, 5220 Odense SØ
66 15 58 50

Jens Vind
Studielektor
latin, græsk, oldtidskundskab
Bordingsvej 9, 6760 Ribe
75 42 13 67

Hans Taumann
Årsvikar
idræt
Sviegade 2 C. 1., 6760 Ribe
75 42 38 67

Bestyrelsen

Bestyrelsen for Ribe Katedralskole fastlægger skolens budget, udbud af valgfag og ferieplan. Desuden varetages skole- og hjemsamarbejde af bestyrelsen. Der holdes 3 møder om året.

Bestyrelsen har følgende sammensætning:

Hans Christian Fuglsang, formand, valgt af forældrene

Gitte Reimer, næstformand, valgt af forældrene

Ruth Jensen, Ribe Amt

Jens Løkkegaard, Ribe Kommune

Flemming Just, Bramming Kommune

Helge Jensen, Skærbæk Kommune

Ole Hedegaard Jensen, valgt af lærerne

Jørgen Baungaard Hansen, valgt af lærerne

Henning Skov Nielsen, valgt af tekn.-adm. personale

Pia Holst, 2a, valgt af eleverne

Sissel Kondrup, 2x, valgt af eleverne

Gert Storm, Ribe Erhvervsråd

Anders V. Mikkelsen, Ungdomsvejledningen

Bent Karsdal, tilforordnet

Annette Vind, sekretær

Råd og udvalg

Pædagogisk råd

Ole Hedegaard Jensen, formand
Jørgen Baungaard Hansen, næstformand
Inger Marie Dahl, sekretær

Økonomiudvalg

Jacob Bastholm
Birgit Bro
Jørgen Olaf Hansen
Lars Ilsøe
Bent Karsdal
Susanne Stender

Fællesudvalg

Kirsten Beck
Poul René Bertelsen
Birgit Bro
Kirsten Kirkelund
Lise Vind Petersen
Line Andersen, 1a
Solveig Pedersen, 1c
Martin Kjeldgaard, 2y
Søren Rasmussen, 2y

Støttefondsudvalg

Elisabeth Abrahamsen
Jørgen Olaf Hansen
Lise Vind Petersen
Hans Chr. Rasmussen

Introudvalg

Lars Bjørn
Birgit Bro
Anne Marie Strøm
Elevrepræsentanter

Legatudvalg

Kirsten Beck
Christian Jespersen
Bent Karsdal
Finn N. Laursen
Gitte Møller
Susanne Stender

Udviklingsudvalg

Elisabeth Abrahamsen
Jacob Bastholm
Poul René Bertelsen
Bent Karsdal
Gunnar Lundsgaard
Annette Vind

Bygningsudvalg

Poul René Bertelsen
Birgit Bro
Jørgen B. Hansen
Bent Karsdal
Stig Poulsen
Alice Falk, 2b
Simon Vedstesen, 3a

Edb-udvalg

Jacob Bastholm
Per Bøgeholdt
Jørgen Olaf Hansen
Søren Hansen
Kirsten Kirkelund
Stig Poulsen

Kunstudvalg

Anne Granum-Jensen
Søren Hansen
Dorte Stig Madsen
Gitte Møller
Astrid Steffensen, 1y
Cecilie Wehner, 1y

Ekskursionsudvalg

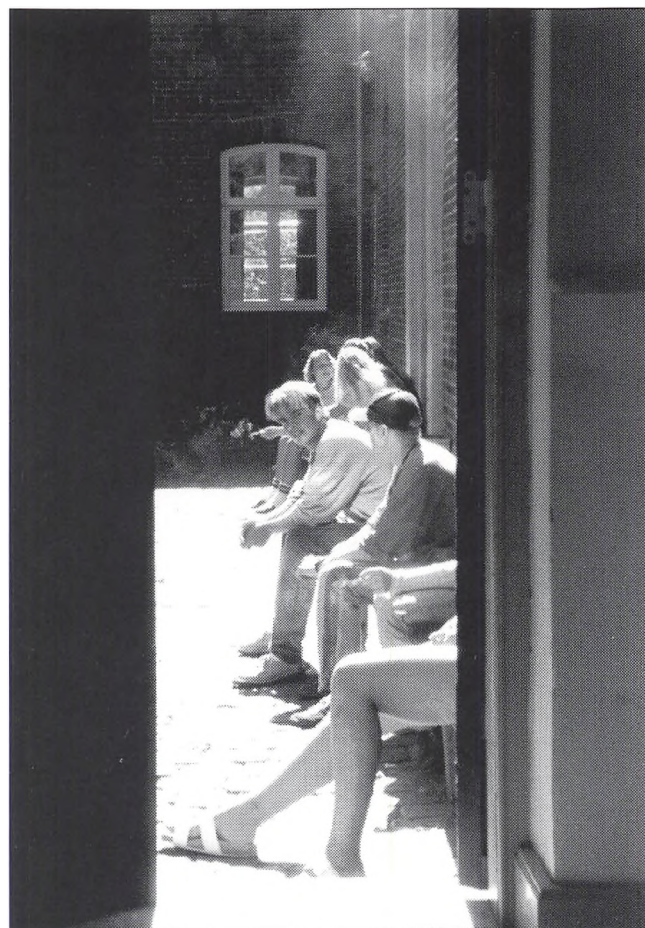
Birgit Bro
Inger Marie Dahl
Christian Jespersen
Dorte Stig Madsen
Ejner Vilstrup

Grønt udvalg

Jacob Bastholm
Jørgen B. Hansen
Jørgen Olaf Hansen
Dorte Stig Madsen
Stig Poulsen

Samarbejdsudvalg

Inger Geil
Jørgen B. Hansen
Ole Hedegaard Jensen
Inga Johansen
Bent Karsdal
Henning Skov Nielsen
Annette Vind

Redaktion

Kirsten Beck
Inger Marie Dahl
Torkil Funder
Inger Geil
Hans Staunstrup Jeppesen
Annette Vind

Illustration på forsiden: Ole Videbæks skulptur
Foto og layout: Hans Staunstrup Jeppesen

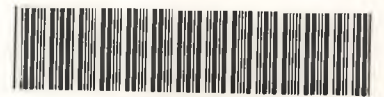
Produktion: Ribe Amt
ISBN: 87-7342-762-6

RIBE AMT

Danmarks Pædagogiske Bibliotek

450004262609